

CONTENTS

	page
I Introduction	1
II Concerns and Recommendations of the United Nations Human Rights Committee	3
• Withdrawal of Interpretative Declaration (No.7)	3
• Adoption of the ICCPR principles in internal/domestic laws (No. 8)	5
• Implementation on Rights Protection by the National Human Rights Commission (No. 9)	5
• Inquiry and legal proceedings against offenders in human rights violation incidents; Training for police, military and corrections officers to enhance their knowledge and understanding about human rights principles according to the international standards; and, Establishment of an independent civil organs to examine complaints (No. 10)	7
• Revision of laws pertaining to grounds for divorce (No. 11)	17
• Eradication of Domestic Violence (No. 12)	19
• Implementation of Article 4 of the Covenant, and Informing State Parties upon Announcement of an Emergency Situation (No. 13)	21
• Review of Capital Punishment (No. 14)	25
• Rights of Detainees, Inquiry and legal proceeding against officers who commit malfeasance, and Remedy for Victims (No. 15)	25
• Condition of detention places and prisons; Abolition of the use of instruments of restraint, and Special protection for youth in conflict with the law (No. 16)	27
• Non refolement of persons at high risk of being tortured, and Case of the Hmongs in Petchabun Province (No. 17)	29
• Measures for the Prevention of Violation against the rights and freedom of expression of media practitioners and journalists (No. 18)	31
• Protection of human rights defenders and community leaders from disturbances and assaults (No. 19)	33
• Human Trafficking and Measures to pursue legal proceedings and punish offenders (No. 20)	35
• Countering the use of Child Labour, and Protection of Child Labour Workers and their Educational Rights (No. 21)	37
• Measures to grant nationality to stateless persons; Birth Registration for children of ethnic minority groups including the highlanders and migrant children; and, Elimination of negative effects on the rights enshrined in the International Covenant on Civil and Political Rights (No. 22)	41

สารบัญ

	หน้า
ภาค 1 บทนำ	2
ภาค 2 ข้อกังวลและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ	4
• การถอนคำแถลงตีความ (ข้อ 7)	4
• การนำหลักการของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองไปปรับใช้บังคับในกฎหมายภายในประเทศ (ข้อ 8)	6
• การดำเนินงานเพื่อการคุ้มครองสิทธิของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ข้อ 9)	6
• การสอบสวนและการดำเนินคดีต่อผู้กระทำผิดในเหตุการณ์ละเมิดสิทธิมนุษยชน และการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ให้มีความรู้ความเข้าใจหลักการสิทธิมนุษยชนตามหลักสากลและการจัดตั้งหน่วยงานพลเรือนอิสระเพื่อการสอบสวนข้อร้องเรียน (ข้อ 10)	8
• การปรับปรุงกฎหมายในเรื่องสาเหตุของการหย่า (ข้อ 11)	18
• การขจัดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว (ข้อ 12)	20
• การปฏิบัติตามบทบัญญัติข้อ 4 ของกติกาฯ และการแจ้งให้รัฐภาคีทราบเมื่อมีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน (ข้อ 13)	22
• การทบทวนการลงโทษประหารชีวิต (ข้อ 14)	26
• สิทธิของผู้ถูกควบคุมตัว การสอบสวนดำเนินคดีแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติมิชอบและการเยียวยาผู้เสียหาย (ข้อ 15)	26
• สภาพของสถานที่ควบคุมตัวและเรือนจำ การยกเลิกการใช้โซ่ตรวนและการคุ้มครองพิเศษแก่เยาวชนผู้กระทำผิด (ข้อ 16)	28
• การไม่ส่งผู้หนีภัยการสู้รบจากพม่าที่มีความเสี่ยงจะถูกกระทำทารุณนอกนอประเทศและกรณีม้งลาวที่จังหวัดเพชรบูรณ์ (ข้อ 17)	30
• มาตรการในการป้องกันการละเมิดสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของผู้ทำงานด้านสื่อและนักหนังสือพิมพ์ (ข้อ 18)	32
• การคุ้มครองไม่ให้มีการก่อกวนและทำร้ายผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชนและผู้นำชุมชน (ข้อ 19)	34
• การค้ามนุษย์ และมาตรการในการดำเนินคดีและลงโทษผู้กระทำผิด (ข้อ 20)	36
• การต่อต้านการใช้แรงงานเด็กและการคุ้มครองแรงงานเด็กและสิทธิทางการศึกษาของแรงงานเด็ก (ข้อ 21)	38
• มาตรการให้สัญชาติแก่คนไร้รัฐ การจดทะเบียนเกิดแก่เด็กชนกลุ่มน้อยต่างๆ รวมทั้งบุคคลบนพื้นที่สูงและเด็กลี้ภัย และการขจัดผลกระทบด้านลบต่อสิทธิภายใต้กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ข้อ 22)	42

	Page
<ul style="list-style-type: none"> ● Rights of Migrant Workers; Mechanisms to monitor rights violations against migrant workers; and, Non-discriminatory assistance to victims of the tsunami (No. 23) 	45
<ul style="list-style-type: none"> ● Civil Rights of ethnic minority groups, Right to Land, and Liberty of Movement; Right to belong in a Culture, and Right to access Community Resources (No. 24) 	47
III Progress on Civil and Political Rights in Thailand	49
<ul style="list-style-type: none"> ● Article 1 ● Article 2 ● Article 3 ● Article 4 ● Article 5 ● Article 6 ● Article 7 ● Article 8 ● Article 9 ● Article 10 ● Article 11 ● Article 12 ● Article 13 ● Article 14 ● Article 15 ● Article 16 ● Article 17 ● Article 18 ● Article 19 ● Article 20 ● Article 21 ● Article 22 ● Article 23 ● Article 24 ● Article 25 ● Article 26 ● Article 27 	49
	49
	51
	51
	53
	55
	55
	55
	59
	59
	65
	69
	69
	69
	71
	77
	77
	79
	83
	83
	89
	89
	91
	91
	93
	95
	97
	97
IV. Analysis of Trends and Direction for the Development of Civil and Political Rights in Thailand	97

	หน้า
• สิทธิแรงงานอพยพ กลไกการตรวจสอบการละเมิดของแรงงานอพยพและการช่วยเหลือคืนยักษ์สีนามิโดยไม่มีทางเลือกปฏิบัติ (ข้อ 23)	46
• สิทธิของชนกลุ่มน้อยในความเป็นพลเมือง สิทธิในที่ดิน และเสรีภาพการเคลื่อนย้าย สิทธิในวัฒนธรรม และการเข้าถึงทรัพยากรชุมชน (ข้อ 24)	48
ภาค 3 ความก้าวหน้าทางด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองของประเทศไทย	50
• ข้อบทที่ 1	50
• ข้อบทที่ 2	52
• ข้อบทที่ 3	52
• ข้อบทที่ 4	54
• ข้อบทที่ 5	56
• ข้อบทที่ 6	56
• ข้อบทที่ 7	56
• ข้อบทที่ 8	60
• ข้อบทที่ 9	60
• ข้อบทที่ 10	66
• ข้อบทที่ 11	70
• ข้อบทที่ 12	70
• ข้อบทที่ 13	70
• ข้อบทที่ 14	72
• ข้อบทที่ 15	76
• ข้อบทที่ 16	76
• ข้อบทที่ 17	78
• ข้อบทที่ 18	82
• ข้อบทที่ 19	82
• ข้อบทที่ 20	88
• ข้อบทที่ 21	88
• ข้อบทที่ 22	90
• ข้อบทที่ 23	90
• ข้อบทที่ 24	92
• ข้อบทที่ 25	94
• ข้อบทที่ 26	96
• ข้อบทที่ 27	96
ภาค 4 การวิเคราะห์แนวโน้มและแนวทางการพัฒนาสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง	96

I. Introduction

1. Thailand, as a State Party to the International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR), to be later referred to as “the Covenant”, prepared this 2nd Country Report to comply with Article 40 of the Covenant by following the Guidelines on the Form and Content of Reports to be Submitted by State Parties to the International Human Rights Treaties (HR/GEN/2/Rev.5) and the Recommendations on Thailand’s 1st Country Report made by the United Nations Human Rights Committee (CCPR/CO/84/THA) in July 2005.

2. The time frame set for the preparation of the 2nd Report is during the calendar years of 2005 and 2008, the period in which certain significant constructive changes took place. To elaborate, in regards to law, the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2550 (2007), to be later referred to as “the Constitution”, entered into force in August 2007. Contained in this Constitution are provisions on fundamental rights and liberties which are important human rights guarantees, namely the General Provisions which provide for the protection of human dignity, rights and liberties and equality of persons (Section 4 and Section 5); the rights and liberties enshrined providing that the exercise of power by state agencies take such issues into consideration (Sections 26-69); and the Section on Fundamental State Policies which contain several provisions regarding direct participation of the people in setting policies, making political decisions, inspecting the exercise of state power and protecting community rights (Sections 75-87).

3. Besides, any major development in policy and legal framework that happened will be described in the relevant parts. Furthermore several significant policies and strategies have been adopted. The National Economic and Social Development Plan which is prepared every five years serves as the national guidelines. The National Human Rights Policy and Master Plan, as well as the Human Rights Strategic Plan are the guidelines for the implementation on human rights. Thailand is now under the second National Human Rights Plan that includes widely disseminating knowledge and understanding about human rights, and building capacity of public officials and the people on the issue. Certain important mechanisms were established to support the implementation on human rights in compliance with the Constitution, and several public and private organizations have also rendered cooperation in this endeavour. (Details are elaborated in the Common Core Document.)

1. ประเทศไทยในฐานะรัฐภาคีของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ได้จัดทำรายงานการดำเนินงานของรัฐ ฉบับที่ 2 ขึ้น เพื่อปฏิบัติตามข้อบทที่ 40 โดยได้ดำเนินการตามเอกสารแนวทางในการจัดทำรายงานของรัฐภาคีภายใต้สนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน (HRI/GEN/2/Rev.5) และตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติที่มีต่อรายงานฉบับแรกของไทย (CCPR/CO/84/THA) เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2548

2. กรอบระยะเวลาของการจัดทำรายงานฉบับที่ 2 ได้กำหนดไว้ในช่วงระหว่าง ปีปฏิทิน พ.ศ. 2548-2551 ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงเชิงสร้างสรรค์ที่สำคัญ เช่น ด้านกฎหมาย ประเทศไทยใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2550 ซึ่งมีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพพื้นฐานอันเป็นหลักประกันด้านสิทธิมนุษยชนที่สำคัญ ทั้งในบททั่วไปซึ่งคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคล (มาตรา 4 และ 5) สิทธิเสรีภาพที่บัญญัติให้การใช้อำนาจขององค์กรรัฐต้องคำนึงถึงเรื่องดังกล่าว (มาตรา 26-69) และแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐซึ่งมีหลายข้อบัญญัติถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยตรงในการกำหนดนโยบาย และตัดสินใจทางการเมือง ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐและคุ้มครองสิทธิของชุมชน (มาตรา 75-87)

3. นอกจากนี้หากมีพัฒนาการในรอบนโยบายและกฎหมายที่สำคัญก็จะระบุไว้ในส่วนที่เกี่ยวข้องด้วย รวมทั้งยังมีนโยบายและยุทธศาสตร์ที่สำคัญหลายเรื่อง โดยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทุกระยะ 5 ปี เป็นแนวทางระดับชาติ มีนโยบายและแผนปฏิบัติการแม่บทแห่งชาติด้านสิทธิมนุษยชนและแผนยุทธศาสตร์เป็นแนวทางดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งปัจจุบันอยู่ในระยะการใช้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติฉบับที่ 2 รวมถึงมีการเผยแพร่และสร้างความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนสร้างความพร้อมของเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนในเรื่องนี้มีความกว้างขวางและแพร่หลายยิ่งขึ้น โดยมีกลไกสำคัญที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่ให้ความร่วมมืออีกจำนวนมาก (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารหลัก)

II Concerns and Recommendations of the United Nations Human Rights Committee

Withdrawal of Interpretative Declarations (No.7)

4. The Committee for the Promotion of Implementation of the International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR), at its first meeting in 2008 (1/2551) on 15 May 2008 organized by the Ministry of Justice, considered possible withdrawal of Thailand's interpretative declaration and reached an opinion that Thailand was ready to withdraw its interpretative declaration on Article 6 Clause 5 and on Article 9 Clause 3, since internal law amendments had been made to comply with the Covenant, detailed as follows:

(a) Article 6 Paragraph 5 Abolition of capital punishment on persons under eighteen years of age. Apart from the Penal Code Amendment Act (No.16) B.E. 2546 (2003) Section 3 which abolished capital punishment on offenders who are under eighteen years of age, effective from 2003, there was also the Criminal Procedure Code Amendment Act (No.25) B.E. 2550 (2007) which guarantees the child its right to life and survival from the time of conception in the mother's womb, i.e. by delaying punishment on pregnant women and changing from capital punishment to life imprisonment. The provision states that for a woman sentenced to capital punishment, if she is pregnant at the time, the punishment shall be postponed to three years after the date of birth of the child, on condition that the child has survived from birth, and the capital punishment sentence served on her shall be reduced to life imprisonment, (Details in Thailand's Country Report on Implementation of the Convention on the Rights of the Child, No.3-4, p.22)

(b) Article 9 Clause 3 Rights and liberties to security of human persons. The Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2550 (2007) "provides for rights in the judicial process in Part 4 of the Chapter on Rights and Liberties of the Thai People (Sections 39-40), which cover the essence as contained in Article 9 of the Covenant. In addition, Section 87 of the Criminal Procedure Code, as amended by the Criminal Procedure Code Amendment Act (No.22) B.E. 2547 (2004), prohibits detention of a person under arrest for a longer period than necessary considering the character of the case. The Section clearly states that in a case whereby the person under arrest could not be granted a temporary release, and there are substantial grounds to conduct an inquiry or to file a case in court, the person under arrest shall be brought to court within 48 hours.

5. Such amendments of the law have already ensured that the situation on laws and judicial process in Thailand is in compliance with Article 6 Paragraph 5 and Article 9 Paragraph 3 of the Covenant. At this point, Thailand has already withdrawn the aforementioned interpretative declarations.

6. Studies and inter-agency consultations are being conducted concerning the withdrawal of the interpretative declaration on Article 1 Paragraph 1 and Article 2, Paragraph 1,. At this stage, many agencies are of the view that there is possibility that such interpretative declaration could be withdrawn in the near future.

II. ข้อกังวลและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ

การถอนคำแถลงตีความ (ข้อ 7)

4. ที่ประชุมคณะกรรมการส่งเสริมการอนุรักษ์ติดตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ซึ่งจัดโดยกระทรวงยุติธรรม ในการประชุมครั้งที่ 1/2551 เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2551 ได้พิจารณาการถอนคำแถลงตีความ และมีความเห็นว่าประเทศไทยมีความพร้อม สามารถถอนคำแถลงตีความข้อบทที่ 6 วรรค 5 และข้อบทที่ 9 วรรค 3 ได้ เนื่องจากได้มีการแก้ไขกฎหมายภายในประเทศให้สอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองแล้ว ดังนี้

(ก.) **ข้อบทที่ 6 วรรค 5** การยกเลิกโทษประหารชีวิตบุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 16) พ.ศ. 2546 มาตรา 3 ได้ยกเลิกโทษประหารชีวิตผู้กระทำความผิดซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่ปี 2546 แล้ว นอกจากนี้ได้มีการออกพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 25) พ.ศ. 2550 ซึ่งบัญญัติปกป้องสิทธิการมีชีวิตและการอยู่รอดของเด็กตั้งแต่เป็นทารกในครรภ์มารดา โดยทุเลาการบังคับโทษหญิงมีครรภ์และเปลี่ยนโทษประหารชีวิตเป็นจำคุกตลอดชีวิต โดยกำหนดบัญญัติว่าหญิงที่ต้องโทษประหารชีวิตถ้ามีครรภ์อยู่ให้รอไว้จนพ้นกำหนดสามปีนับแต่คลอดบุตรแล้ว และอยู่รอดเป็นทารก ให้ลดโทษประหารชีวิตลงเหลือจำคุกตลอดชีวิต (รายละเอียดในรายงานการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ฉบับที่ 3-4 pp. 22)

(ข.) **ข้อบทที่ 9 วรรค 3** สิทธิและเสรีภาพและความปลอดภัยของร่างกาย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้ “กำหนดสิทธิในกระบวนการยุติธรรมไว้เป็นส่วนที่สี่ของหมวดที่ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพของชนชาวไทย (ม. 39-40) ที่ครอบคลุมความตามข้อบทที่ 9 ประกอบกับ มาตรา 87 ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 22) พ.ศ. 2547 ห้ามมิให้ควบคุมผู้ถูกจับเกินกว่าพฤติการณ์แห่งคดี และได้กำหนดไว้ชัดเจนในกรณีผู้ถูกจับที่ไม่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว และมีเหตุจำเป็นเพื่อทำการสอบสวน หรือการฟ้องคดี จะต้องนำตัวผู้ถูกจับไปศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมง

5. การปรับแก้ไขกฎหมายดังกล่าวทำให้สถานการณ์พื้นฐานด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมของไทย สอดคล้องกับข้อบทที่ 6 วรรค 5 และข้อบทที่ 9 วรรค 3 ของกติกาแล้ว ขณะนี้ไทยได้ถอนคำแถลงตีความดังกล่าวแล้ว

6. ส่วนการถอนคำแถลงตีความข้อบทที่ 1 วรรค 1 และ ข้อบทที่ 20 วรรค 1 นั้น อยู่ระหว่างการศึกษาค้นคว้าและหารือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยในขั้นนี้หลายหน่วยงานพิจารณาเห็นว่าอาจมีความเป็นไปได้ที่จะมีการถอนคำแถลงตีความในอนาคตอันใกล้ต่อไป

Adoption of the ICCPR principles in domestic laws (No. 8)

7. The 27 principles enshrined in the articles of the Covenant are already found in Thai Laws, whether they be the Constitution, the Penal Code, the Civil and Commercial Code, and other laws such as various statutes covering human dignity, rights and liberties, equality, etc., as already explained in the Common Core Document.

Implementation on Rights Protection by the National Human Rights Commission (No. 9)

8. The Constitution provides for the establishment of the National Human Rights Commission and the Office of the National Human Rights Commission as constitutional agencies with the duties to promote and protect human rights, and the power to submit cases with recommendations to the Constitutional Court and the Administrative Court, to file cases to the Courts of Justice on behalf of the injured, and to recommend policies and suggestions on law improvement to promote and protect human rights. This is regarded as a significant development which has concretely increased the capacity of the National Human Rights Commission in practice. The Committee's concern over this issue has thus been addressed. In addition, the Commission is easily accessible through various channels, e.g. Hotline number 1377, website <http://www.nhrc.or.th>, electronic mail, or by personally filing complaints. Personal complaints can be lodged through public and private human rights networks and alliances, both at national and regional levels across the country, e.g. Office of the Attorney General, Justice Clinics nationwide, including local non-governmental organizations which operate independently.

9. During 2005-2008, there were 600-800 complaints regarding judicial process received annually. Details of the complaints at the Office of the National Human Rights Commission are shown in the Table below:

Year	No. of Total Complaints	Classified into Complaints on Judicial Process (in number)	Per cent
2005	739	92	15.28
2006	632	133	23.01
2007	836	185	23.35
2008	613	130	23.33
Total	2,830	551	19.30

การนำหลักการของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ไปปรับใช้บังคับในกฎหมายภายในประเทศ (ข้อ 8)

7. หลักการทั้ง 27 ข้อตามข้อบทของกติกาฯ ได้บรรจุอยู่ในกฎหมายไทยโดยครบถ้วน ทั้งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตลอดจนกฎหมายลำดับรองคือพระราชบัญญัติต่างๆอย่างครบถ้วน ตั้งแต่เรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค เท่าเทียม ฯลฯ ดังที่เสนอแล้วในเอกสารหลัก

การดำเนินงานเพื่อการคุ้มครองสิทธิของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ข้อ 9)

8. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 กำหนดให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่มีภารกิจในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยมีอำนาจหน้าที่เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ และศาลปกครอง ฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมแทนผู้เสียหาย และเสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน จึงถือว่าเป็นพัฒนาการและเพิ่มศักยภาพของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในทางปฏิบัติอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม ดังนั้น ข้อห่วงใยของคณะกรรมการน่าจะได้ผ่อนคลายลง นอกจากนี้องค์กรดังกล่าวยังเข้าถึงได้โดยง่ายโดยหลายช่องทาง คือ สายด่วน 1377 เว็บไซต์ <http://www.nhrc.or.th> ด้วยไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ การร้องเรียนด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังสามารถร้องเรียนผ่านเครือข่ายและองค์กรภาคีด้านสิทธิมนุษยชนทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาคทั่วประเทศ เช่น สำนักงานอัยการสูงสุด คลินิกยุติธรรมทั่วประเทศ รวมทั้งองค์กรภาคเอกชนต่างๆของไทยที่มีการดำเนินงานได้อย่างอิสระ

9. ในช่วงปี พ.ศ. 2548-2551 ได้รับเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม ปีละประมาณ 600-800 เรื่อง รายละเอียดตามตารางเรื่องร้องเรียนของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ปี พ.ศ.	จำนวนเรื่องร้องเรียนทั้งหมด	แบ่งเป็นจำนวนเรื่องร้องเรียนเรื่องกระบวนการยุติธรรม	คิดเป็นร้อยละ
2548	739	92	15.28
2549	632	133	23.01
2550	836	185	23.35
2551	613	130	23.33
รวม	2,830	551	19.30

10. In addition, the Constitution provides for the establishment of Ombudsmen (Sections 242-245) with the power to conduct an inquiry, without needing a complaint, on an act considered to be damaging to the general public in order to protect public interest. Ombudsmen also have the power to examine cases of negligence or malfeasance in office by agencies established by the constitution and organs in the judicial process, in addition to public officials, as already provided in the Constitution. Ombudsmen also take action on ethical issues involving persons holding political office. During 2005-2008, there were 800-3,000 complaints regarding budgets. The aforementioned agencies are eligible to receive adequate support, according to the Constitution (Section 168) which provides that they can directly propose a motion to the Parliamentary Committee if found that the budgets allocated are inadequate.

Inquiry and legal proceedings against violators of human rights; Training of police, military and corrections officers to enhance their knowledge and understanding about human rights principles according to the international standards; and, Establishment of an independent civil agencies to examine complaints (No. 10)

11. The Constitution Section 40 guarantees the people's rights in the judicial process, particularly the right of easy access to the judicial system by themselves.

Inquiry and Legal Proceeding

12. Thailand attaches importance to the legal proceeding of cases involving significant human rights violations, which are issues of mutual concern to every sector of the society. Therefore, fair investigation and inquiry are ensured, and trials are conducted by courts which are independent and shall render justice to all parties equally.

Emergency Decree on Public Administration in Emergency Situations B.E.2548 (2005)

13. The indiscriminate violence perpetrated by various groups in the three southern border provinces has substantiated the need to have special security laws to deal with the situation in an effective and expeditious manner for the security of civilians and the public at large. These laws are only complementary measures and not substitutes for the criminal procedure under normal criminal law, which is still the main legal instrument in the area.

14. Section 17 of the Emergency Decree on Public Administration in Emergency Situations B.E. 2548 (2005), referred to as "the Emergency Decree" in short, does not provide impunity for law enforcement officers. The law enforcement officers can still be sued and will receive protection only as long as they can prove to the court that their actions comply with the safeguards stipulated in the Decree. In other words, they have to prove that their acts are non-discriminatory, reasonable and do not exceed the extent of necessity, or are performed in good faith. In any case, injured persons retain the right to seek compensation under the law on liability for wrongful acts.

10. นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญยังกำหนดให้มีผู้ตรวจการแผ่นดิน (มาตรา 242-245) ซึ่งอาจพิจารณา/สอบสวนโดยไม่มี การร้องเรียนได้ ในกรณีที่เห็นว่าการกระทำนั้นมีผลกระทบต่อประชาชนส่วนรวม เพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ รวมถึงสามารถตรวจสอบการละเลยการปฏิบัติหน้าที่ หรือปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ด้วยกฎหมายขององค์กรตามรัฐธรรมนูญและองค์กรในกระบวนการยุติธรรม เพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ บัญญัติไว้แล้ว รวมถึงดำเนินการเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองด้วย ซึ่งในช่วงปี พ.ศ. 2548-2551 มีเรื่องร้องเรียนจำนวน 800-3,000 เรื่อง ในเรื่องของงบประมาณ องค์กรทั้งสองดังกล่าวสามารถ ได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอตามที่กำหนดไว้ตาม (มาตรา 168) ซึ่งบัญญัติให้สามารถเสนอคำขอแปรญัตติ ต่อคณะกรรมการธิการของรัฐสภาได้โดยตรงหากเห็นว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอ

การสอบสวนและการดำเนินคดีต่อผู้กระทำผิดในเหตุการณ์ละเมิดสิทธิมนุษยชน และการฝึกอบรม เจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ให้มีความรู้ความเข้าใจหลักการสิทธิมนุษยชนตามหลักสากล และการจัดตั้งหน่วยงานพลเรือนอิสระเพื่อการสอบสวนข้อร้องเรียน (ข้อ10)

11. รัฐธรรมนูญ มาตรา 40 บัญญัติสิทธิติดตามกระบวนการยุติธรรมของประชาชน โดยเฉพาะสิทธิในการเข้าถึง กระบวนการยุติธรรม (Access to Justice) ด้วยตนเองได้โดยง่าย

การสอบสวนและดำเนินคดี

12. ประเทศไทยให้ความสำคัญในการดำเนินคดีที่เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่สำคัญซึ่งเป็นข้อห่วงใย ของทุกภาคส่วน โดยให้มีการสืบสวนสอบสวนอย่างเป็นธรรม และพิจารณาพิพากษาคดีโดยศาลซึ่งเป็นอิสระ และให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียมกัน

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548

13. เหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้รัฐบาลไทยต้องใช้กฎหมายพิเศษด้าน ความมั่นคงมาบังคับใช้ เพื่อจัดการกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพและทันท่วงที และเพื่อสร้าง ความปลอดภัยแก่พลเมืองและสาธารณะ ทั้งนี้กฎหมายดังกล่าวเป็นเพียงมาตรการเสริม มิได้ทดแทน กระบวนการยุติธรรมทางอาญาสายหลักแต่อย่างใด

14. มาตรา 17 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 มิได้ให้ความคุ้มครอง เจ้าหน้าที่ในการไม่ต้องรับผิด เจ้าหน้าที่ยังถูกดำเนินคดีตามกฎหมายและจะได้รับความคุ้มครองต่อเมื่อพิสูจน์ ต่อศาลได้ว่าได้กระทำการสอดคล้องตามมาตรา 17 ของพระราชกำหนดฯ กล่าวคือ เจ้าหน้าที่กระทำการโดย สุจริต ไม่เลือกปฏิบัติ และไม่เกินสมควรแก่เหตุ และกระทำเท่าที่จำเป็น ยิ่งไปกว่านั้นผู้เสียหายยังคงมีสิทธิ เรียกร้องค่าเสียหายจากทางราชการตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

15. None of the special security laws including the Emergency Decree allows arbitrary arrest or detention of the suspects for indefinite periods of time without trial. A warrant to summon a suspect for questioning must be issued by the court. Upon arrest, a suspect's family must be notified immediately. Daily family visits, legal counseling and request for bail are also permitted. To ensure transparency, representatives of the International Committee of the Red Cross, the National Human Rights Commission, UN agencies and the diplomatic corps have been accorded access to the interviewing centres.

16. Safeguards are in place to ensure that the special security laws are enforced according to human rights principles. These include regular human rights training and the distribution of human rights manuals to all security personnel.

17. In addition the use of the Emergency Decree is reviewed by the Cabinet every three months, and there is a policy of gradually discontinuing the special security laws in the southern border provinces, as seen by the revocation of the Emergency Decree in five districts of Songkhla province.

Case of Tak Bai incident in 2004

18. The case has been processed under both criminal and civil procedures. The Songkhla Provincial Court announced their inquest ruling in 2009 that 78 individuals died of suffocation while in custody of state officials who were performing their duties. The Court also observed that the officials did not use armed weapons against more than 1,000 protestors gathering outside the Tak Bai police station in their attempts to disperse the crowd, but only water cannon. The protests then began to turn into riots, with the protestors damaging the government's properties, despite many attempts of negotiations. The Court therefore ruled that the exercise of state authority in the dispersal, the custody of demonstrators and the transportation of those held in custody were conducted in conformity with their duties based on the difficult and constrained situation. After considering the outcome of the post-mortem inquest, the Public Prosecutor ordered a suspension to the inquiry.

19. As for the civil proceeding, the families of those who died and those who were injured and made disabled sued the State authorities for compensation. However, the civil compromise was subsequently concluded by the State authorities and the families of the injured persons. This entitled the families to receive a civil compensation in the total amount of 48.9 million Baht (1.63 million USD). It should also be noted that the prosecutor decided to withdraw the case and drop the charges against 84 protestors in an attempt to promote peace and reconciliation in the three southern border provinces.

15. กฎหมายพิเศษด้านความมั่นคง ซึ่งรวมถึงพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ไม่อนุญาตให้มีการจับกุม หรือกักขังผู้ต้องสงสัยได้ตามอำเภอใจ ไม่จำกัดระยะเวลา โดยปราศจากกระบวนการทางศาล และหมายเรียกผู้ต้องสงสัยเพื่อเข้าให้การ จำต้องออกโดยศาลเช่นกัน ทั้งนี้ในกรณีที่มีการจับกุมตัวจะต้องมีการแจ้งให้ครอบครัวผู้ต้องสงสัยรับทราบโดยทันที และครอบครัวสามารถเข้าเยี่ยมได้ทุกวัน รวมทั้งอนุญาตให้มีการปรึกษาทางกฎหมายและร้องขอประกันตัวได้ ยิ่งไปกว่านั้นเพื่อเป็นการประกันความโปร่งใสของระบบ จึงได้เปิดโอกาสให้ผู้แทนคณะกรรมการกาชาดสากล ผู้แทนคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้แทนองค์กรของสหประชาชาติ และคณะทูตานุทูตเข้าเยี่ยมชมสถานที่ควบคุมตัวผู้ต้องสงสัย

16. ข้อยกเว้นข้างต้นเป็นการยืนยันว่า กฎหมายพิเศษด้านความมั่นคงได้ถูกใช้บังคับตามหลักสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้ยังมีการฝึกอบรมและแจกคู่มือสิทธิมนุษยชนแก่เจ้าหน้าที่ด้านความมั่นคง

17. ส่วนระยะเวลาในการใช้บังคับพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 นั้น จะถูกพิจารณาต่ออายุเป็นระยะตามความจำเป็น โดยคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้มีแนวโน้มที่จะมียกเลิกการใช้กฎหมายพิเศษด้านความมั่นคงอย่างค่อยเป็นค่อยไปในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มากขึ้น ดังเช่นการเพิกถอนพระราชกำหนดฯ ใน 5 อำเภอของจังหวัดสงขลา

กรณีเหตุการณ์ตากใบ ในปี 2547

18. มีการดำเนินกระบวนการพิจารณาทั้งทางอาญาและทางแพ่ง ซึ่งศาลจังหวัดสงขลาได้มีคำพิพากษาในปี 2552 ว่า มีประชาชนจำนวน 78 รายเสียชีวิตจากการขาดอากาศหายใจขณะอยู่ในการควบคุมตัวของเจ้าหน้าที่รัฐผู้ปฏิบัติการตามหน้าที่ ศาลยังให้ข้อสังเกตต่อไปว่า เจ้าหน้าที่รัฐมิได้ใช้อาวุธเพื่อสลายการชุมนุม จำนวนกว่า 1,000 คน หน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอตากใบ เพียงแต่ใช้สายแรงดันน้ำ นอกจากนี้ยังได้มีการพยายามเจรจาต่อรองกับผู้ชุมนุมหลายครั้ง แต่กลุ่มผู้ชุมนุมก็ได้ลุกฮือก่อการจลาจล ทำลายทรัพย์สินของราชการ ศาลจึงพิจารณาได้ว่าการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการสลายการชุมนุม การควบคุมตัวผู้ชุมนุม และการขนส่งผู้ถูกควบคุมตัว เป็นการกระทำที่สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ซึ่งจำเป็นต้องกระทำในสถานการณ์อันบีบบังคับ และภายหลังการพิจารณาผลการชันสูตรพลิกศพ พนักงานอัยการจึงสั่งงดการสอบสวนไว้ตามกฎหมาย

19. ด้านกระบวนการทางแพ่ง ครอบครัวผู้เสียชีวิต ผู้บาดเจ็บและผู้พิการ ได้ยื่นฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งสามารถเจรจาประนีประนอมยอมความระหว่างรัฐและครอบครัวผู้เสียหายได้ ทำให้ครอบครัวผู้เสียหายได้รับค่าเสียหายทางแพ่ง รวมทั้งสิ้น 48.9 ล้านบาท และพนักงานอัยการได้ถอนฟ้องผู้ชุมนุม จำนวน 84 ราย โดยให้เหตุผลว่าการยุติข้อพิพาทในคดีนี้จะเป็นเงื่อนไขหนึ่งซึ่งส่งผลดีต่อการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

Case of Krue Se Incident

20. The measures adopted by the State authorities in the Krue Se incident are to be seen in the context of a series of previous incidents and escalating violence which had claimed the lives of hundreds of innocent civilians, both Buddhists and Muslims, in the three southern border provinces. After stealing government weapons, killing and wounding government officials and destroying government properties, some of the perpetrators sought refuge in the Krue Se Mosque. Government officials, Muslim religious and community leaders and the families of the perpetrators, had tried to negotiate a peaceful surrender, and tear gas was also used, but to no avail. Finally, after a nine-hour siege by the security force, the officers decided to use gunfire against the perpetrators inside the Mosque so as to protect the lives of many more innocent people. Key national and provincial religious leaders, including the then Chairman of the Central Islam Committee of Thailand, publicly expressed their understanding of the situation facing the authorities in the incident, which could not be avoided.

21. In 2009, after the Attorney General issued a non-prosecution order on the grounds that the force used was reasonable given the tense circumstances. These circumstantial factors also included the large inflow of public crowds surrounding the Mosque, and the risks that they might get hurt, coupled with the possibility that instigators may be intermingling in the crowds. In the aftermath of both the Tak Bai and Krue Se Mosque incidents, the National Reconciliation Commission set up independent investigative committees and in both cases, the Commission concluded that the officials had no ill intent to cause the deaths and the operations were undertaken in good faith, but it was certain that there must be lessons learned in riots control.

Case of Deaths during the drugs suppression period

22. Thailand has adopted strong measures on drugs prevention and suppression, considering that the drugs problem had seriously affected the country's economic and social security. During February-April 2003, there were 2,604 cases of deaths, bringing the total death toll to 2,873 persons. However, the results from the inquiries conducted by the Inquiry Officers could not point to anyone as offenders, and the legal evidence and witnesses could not clearly identify whether or not those deaths were the results of the drugs suppression operation, or if the deaths had been caused by the acts of public officials or other people in general, or whether the cases were drugs related or were merely general criminal cases. Therefore, the inquiries were ordered suspended, according to Section 140 of the Criminal Procedure Code. However, the legal implication is that the cases are not final, and further investigation and inquiries to identify and arrest the offenders are possible, given that legal proceedings can be resumed at any time within the time limit of 20 years.

เหตุการณ์มัสยิดกรือเซะ

20. มาตรการที่เจ้าหน้าที่ของไทยใช้ในเหตุการณ์มัสยิดกรือเซะ เป็นวิธีการในการคุ้มครองชีวิตพลเรือนผู้บริสุทธิ์ทั้งชาวพุทธและมุสลิมกว่าร้อยชีวิตในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งความรุนแรงได้เริ่มต้นขึ้นจากการปล้นอาวุธปืนของราชการ นำไปสู่การสังหาร การทำร้ายเจ้าหน้าที่รัฐ และทำลายทรัพย์สินของทางราชการ โดยผู้ก่อความไม่สงบบางส่วนได้หลบเข้าไปอยู่ในมัสยิดกรือเซะ ภายหลังจากการพยายามเจรจาต่อรอง รวมถึงการใช้แก๊สน้ำตาก็ไม่เป็นผล และเจ้าหน้าที่ได้โอบล้อมอยู่ด้านนอกเป็นเวลานานถึง 9 ชั่วโมง เจ้าหน้าที่จึงได้ตัดสินใจดำเนินการทางยุทธวิธีขั้นเด็ดขาด เพื่อคุ้มครองชีวิตของผู้บริสุทธิ์อีกจำนวนมาก ในครั้งนี้ผู้นำทางศาสนาของจังหวัดและของชาติ ได้แก่ประธานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ได้ออกแถลงการณ์ถึงแสดงความเข้าใจในสถานการณ์ที่มีอาจหลีกเลี่ยงได้ของเจ้าหน้าที่รัฐ

21. ในปี 2552 อัยการสูงสุดสั่งไม่ฟ้อง เนื่องจากเจ้าหน้าที่รัฐได้กระทำการอย่างสมเหตุสมผลในสถานการณ์อันตึงเครียด รวมทั้งกระแสมวลชนที่ไหลเข้ามายังรอบๆ มัสยิดทำให้ประชาชนตกอยู่ในความเสี่ยงที่จะเกิดอันตราย และมีความเป็นไปได้ที่อาจมีผู้ก่อความไม่สงบแฝงตัวอยู่ในฝูงชนผู้บริสุทธิ์นั้น ภายหลังจากสถานการณ์ตากใบและกรือเซะ ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ ซึ่งจากสองเหตุการณ์ดังกล่าวคณะกรรมการได้มีความเห็นว่า เจ้าหน้าที่รัฐมิได้มีเจตนาที่จะทำให้เกิดเสียชีวิต และได้ปฏิบัติอย่างสุจริต แต่ถึงอย่างไรก็ตามคณะกรรมการฯ ได้ชี้แนะถึงความจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษาการควบคุมการชุมนุมเพิ่มขึ้นด้วย

กรณีการเสียชีวิตในช่วงที่มีการปราบปรามยาเสพติด

22. ด้วยประเทศไทยได้ทำการป้องกันปราบปรามยาเสพติดอย่างเข้มแข็งเนื่องจากมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างร้ายแรง อย่างไรก็ตามในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – เมษายน 2546 ได้มีคดีการเสียชีวิตจำนวน 2,604 คดี และมีจำนวนผู้เสียชีวิตทั้งสิ้น 2,873 คน ซึ่งผลในทางคดีจากการสอบสวนของพนักงานสอบสวนไม่ปรากฏตัวผู้กระทำผิดว่าเป็นผู้ใด และพยานหลักฐานในการกฎหมายก็ไม่สามารถระบุได้ชัดเจนว่าการเสียชีวิตดังกล่าวนี้เกิดจากผลการป้องกันปราบปรามยาเสพติดหรือไม่และการเสียชีวิตนั้นเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐหรือเป็นการกระทำของบุคคลทั่วไปและเกิดจากยาเสพติดหรือเป็นคดีอาญาทั่วไป ดังนั้นจึงได้มีการสั่งงดการสอบสวนไว้ก่อนตามมาตรา 140 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งผลในทางกฎหมายยังไม่ทำให้คดียุติลง ยังคงสามารถสืบสวนสอบสวนหาตัวผู้กระทำผิดเพื่อจับกุมและฟ้องต่อศาลได้ภายในอายุความ 20 ปี

23. Such loss of so many lives, however, caught the attention of the general public, both domestically and internationally. Therefore, the Prime Minister set up an Independent Committee for the examination, study and analysis of the policy formulation on drugs suppression and its implementation which may have caused damage to lives, bodies, reputation and properties of the people. Established on 14 August 2007, this Committee set task to conduct inquiries in order to find clear facts about the drugs situation, the justice system and process, and the effects from the implementation of the drugs suppression policy.

24. The initial results of the Committee's examination found that the implementation of the drugs suppression policy led to the arrest and suppression of a higher number of drug dealers and drug addicts compared to the period without such policy implementation. However, the results also found that in such period, there occurred a larger number of murder cases, when compared between the periods before and after the implementation of the policy. This could be caused by mistakes in the implementation of the policy. Therefore, those cases should be further studied and examined to find out facts and develop measures to prevent such mistakes in the implementation of the policy from happening again, as well as to set remedy measures to provide compensation to the injured persons.

25. As for certain cases of deaths in 2003 and 2004, inquiries were resumed and arrests were made on suspects for committing assault on other persons. The suspects were state officials and public prosecutors. Two cases were filed against three police officers and six officials, which are currently pending before the Court.

26. Furthermore, when the people's rights are violated by public officials' performance of duties, the injured persons can submit their complaints to independent agencies such as the Administrative Court, Ombudsman, the National Anti-Corruption Commission in order to demand inquiries to be conducted. In cases involving public officials, especially officers in security agencies committing such offences, their supervisors and the responsible agencies are not to take discriminatory action or exempt them from legal charges.

27. Thailand has made an attempt to give assurances that the injured persons and their families will be provided with adequate remedy. In summary, the remedy measures in the southern border provinces constitute one of the most up-to-standard processes of remedy. The remedy covers cases of deaths, injuries, payment of monthly subsistence allowance, provision of educational scholarships to children of the injured persons up to university level. Besides, the conclusion by a group of Islamic scholars, stating that "The cash remedy provided to the families of the persons who lost their lives in the unrest situation in the southern border provinces is not regarded as inherited money¹.", helps the spouses and children of the injured persons who lost lives to fully receive the remedy.

---

¹ Report on the results of inquiries and studies on the unrest situation in the southern border provinces by the Ad-hoc Committee for the Investigation and Study of the Unrest Situation in the Southern Border Provinces, National Legislative Assembly, p. 65

23. แต่การเสียชีวิตของประชาชนจำนวนมากเช่นนี้ได้เป็นที่สนใจของสาธารณชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนั้นนายกรัฐมนตรีจึงได้ตั้งคณะกรรมการอิสระตรวจสอบ ศึกษา และวิเคราะห์การกำหนดนโยบายปราบปรามยาเสพติดและการนำนโยบายไปปฏิบัติจนก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย ชื่อเสียง และทรัพย์สินของประชาชน(คตน.) ขึ้นเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2550 เพื่อสอบสวนให้ได้ข้อเท็จจริงที่ชัดเจนเกี่ยวกับสถานการณ์ยาเสพติด กระบวนการยุติธรรมและผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินนโยบายดังกล่าว

24. ผลการตรวจสอบของคณะกรรมการในเบื้องต้นพบว่าการปฏิบัติตามนโยบายปราบปรามยาเสพติดและผลกระทบที่เกิดขึ้น แม้จะมีผลในการปราบปรามจับกุมผู้ค้า ผู้เสพติดได้เป็นจำนวนมากกว่ากรณีตามปกติ ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวเกิดคดีฆาตกรรมในประเทศสูงขึ้นมากกว่าปกติเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงก่อนและหลังการปฏิบัติตามนโยบาย ซึ่งอาจเกิดจากความผิดพลาดในการปฏิบัติตามนโยบาย จึงเป็นกรณีที่ต้องมีการตรวจสอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติมและศึกษาวิจัยเพื่อหามาตรการป้องกันมิให้มีการดำเนินนโยบายปราบปรามยาเสพติดที่ผิดพลาดซ้ำอีก เพื่อกำหนดมาตรการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ประชาชน

25. สำหรับกรณีการเสียชีวิตบางรายในปี 2546 และ 2547 นั้น ต่อมาได้มีการรื้อฟื้นสอบสวนคดีขึ้นใหม่และมีการจับกุมสอบสวนผู้ต้องสงสัยว่ากระทำผิดฐานทำร้ายผู้อื่นซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่รัฐและพนักงานอัยการ ได้มีการฟ้องเจ้าหน้าที่ตำรวจ 3 นายและ 6 นายรวม 2 คดี ขณะนี้คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล

26. นอกจากนี้ เมื่อประชาชนถูกละเมิดสิทธิจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ก็สามารถส่งเรื่องร้องเรียนไปยังหน่วยงานอิสระ เช่น ศาลปกครอง ผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.) เพื่อให้มีการดำเนินการสอบสวนได้ สำหรับกรณีเจ้าหน้าที่รัฐโดยเฉพาะหน่วยงานความมั่นคงเมื่อกระทำความผิด ผู้บังคับบัญชา และหน่วยงานที่รับผิดชอบก็มีได้มีการเลือกปฏิบัติ หรือละเว้นการดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย

27. ประเทศไทยได้มีความพยายามสร้างความมั่นใจว่าผู้เสียหายและครอบครัวจะได้รับความชดเชยที่เพียงพอ อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า กระบวนการเยียวยาในจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นกระบวนการที่ได้มาตรฐานมากที่สุด กระบวนการหนึ่ง ซึ่งการเยียวยาดังกล่าวครอบคลุมไปถึงกรณีผู้เสียชีวิตบาดเจ็บ การจ่ายค่ายังชีพรายเดือน การให้ทุนการศึกษาแก่บุตร – ธิดา ผู้ได้รับผลกระทบ จนจบระดับอุดมศึกษา นอกจากนี้ ยังมีข้อสรุปของคณะผู้รู้ศาสนาอิสลามที่ระบุว่า “เงินที่ได้รับจัดสรรเยียวยาให้กับครอบครัวผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ไม่ถือว่าเป็นมรดก”¹ ซึ่งมีผลให้ภรรยาและบุตรของผู้เสียชีวิตได้รับเงินเยียวยาเต็มที่

¹ รายงานผลการสอบสวนและศึกษา สถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยคณะกรรมการอิทธการวิสามัญเพื่อสอบสวนและศึกษา สถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ, หน้า 65

28. In addition, even though Thai laws have provisions pertaining to protection of state officials who perform their duties in honesty and in compliance with the law by giving them immunity from civil, criminal and disciplinary punishment, the Constitution grants the persons whose rights and liberties have been violated the right to exercise their judicial rights to force the state to act in compliance with the provisions in the Rights and Liberties Chapter of the Constitution. The Constitution also provides protection of rights and liberties of persons from violations by the State or other persons (Sections 26-28, Section 81 (2)). According to the Criminal Procedure Code, Section 28, pertaining to the right of injured persons to file cases in court by themselves, and Section 34 which states that despite public prosecutors' orders not to file cases, the injured persons' right to file cases by themselves is not excluded.

29. The Special Investigation Act B.E. 2547 (2003) which was amended by the Special Investigation Act (No. 2) B.E.2551 (2008) provide Special Investigation Officers with the power and duty to conduct investigation and inquiries in criminal cases involving senior administrative officials or senior police officers who are not Special Investigation Officers, or Special Investigation Officers as suspects, when there are substantial grounds and evidence to believe that such officials/officers have committed criminal offences or have been accused or become suspects in such criminal cases. (Section 21 (e)). These laws show that Thailand has attached due importance to conducting investigation and taking strict legal action against state officials who committed offences despite their high ranks in order to protect the people's rights and liberties.

Training of Police Officers, Military Officers and Corrections Officers

30. In order to create awareness, raise caution and serious attention towards the respect for human rights, so that the international human rights standards can be adopted, the following measures have been implemented:

(A) **Police** Many training courses have been organised, namely Training on Child Rights, and In-Community Work Apprenticeship in the Police Academy; Training of Female Inquiry Officers to work in cases involving children and women; Training on Working with the Mass of People for police officers on duty in the southern border provinces; training to provide knowledge about the use of the local Malayu language to ground police officers of the Police Operation Center in the Southern Border Provinces, and also to provide them with knowledge on security and human rights; including training for public officials, from operational level to executive level, to provide knowledge about rights and liberties of persons under the Constitution and international human rights conventions to which Thailand is a State Party.

28. นอกจากนี้ แม้ว่าประเทศไทยจะมีกฎหมายบัญญัติคุ้มครองเจ้าหน้าที่รัฐ โดยสุจริตโดยทำตามกฎหมายว่า มีต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง ทางอาญาและทางปกครองก็ตาม แต่รัฐธรรมนูญฯ 2550 ก็บัญญัติให้สิทธิแก่บุคคล ผู้ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพสามารถใช้สิทธิทางศาลเพื่อบังคับให้รัฐต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติในหมวดสิทธิ เสรีภาพ และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลให้พ้นจากการล่วงละเมิดของรัฐและบุคคลอื่น (มาตรา 26-28, มาตรา 81(2)) และตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 28 โดยบัญญัติสิทธิของผู้เสียหายที่จะสามารถนำคดีขึ้นสู่ศาลได้เอง และมาตรา 34 บัญญัติว่าการสั่งไม่ฟ้องคดีของอัยการไม่ตัดสิทธิผู้เสียหายที่จะฟ้องคดีเอง

29. รวมทั้งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 ที่บัญญัติให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวน ในกรณีความผิดทางอาญาที่มีพนักงานปกครองชั้นผู้ใหญ่หรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ซึ่งมิใช่พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ หรือเจ้าหน้าที่คดีพิเศษเป็นผู้ต้องสงสัย เมื่อมีหลักฐานตามสมควรว่าน่าจะได้กระทำความผิดอาญาหรือเป็นผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ต้องสงสัย (มาตรา 21(จ)) ต้องแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยได้ให้ความสำคัญแก่การตรวจสอบ ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐแม้เป็นเจ้าหน้าที่ระดับสูงที่กระทำผิดอย่างเคร่งครัดเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน

การฝึกอบรมแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร และเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์

30. เพื่อสร้างความตระหนัก และความระมัดระวัง ใส่ใจอย่างแท้จริงต่อการเคารพสิทธิมนุษยชนและนำมามาตรฐานสากลไปใช้ มีการดำเนินการ ดังนี้

(ก) ตำรวจ มีหลักสูตรเรื่องสิทธิเด็กและการฝึกปฏิบัติงานในชุมชนในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ หลักสูตรฝึกอบรมพนักงานสอบสวนหญิงเพื่อใช้ในคดีเด็กและสตรี หลักสูตรโครงการฝึกอบรมการทำงานมวลชนสำหรับตำรวจผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษามลายูถิ่นแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจระดับปฏิบัติของศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศชต.) เพื่ออบรมให้ความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงและสิทธิมนุษยชน รวมทั้งจัดการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ ของบุคคล ภายใต้รัฐธรรมนูญ และกฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนฉบับต่างๆ ที่ประเทศไทยเป็นภาคี ให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานตั้งแต่ระดับปฏิบัติจนถึงระดับผู้บริหาร

(B) Military The training courses conducted during 2005-2008 were as follows:

- Policy Orientation on Law and Respect for Human Rights for military officers of the Command Headquarters for Security Keeping Operation in the Kingdom, Region 4, Front Sector, organized by the Ministry of Justice and the Command Centre.

- Training Course to enhance knowledge and understanding of military officers operating in the southern border provinces by human rights resource persons, 5 badges per year, 70 persons per badge, total 35 badges, total of 2,450 trained persons.

- Training to provide knowledge about security laws and other laws relevant with the operation, 1 time per year, 150 persons per training, total 4 times, total of 600 trained persons.

- Workshop to introduce plans and operational guidelines, 1 time per year, 150 persons per workshop, total 4 workshops, totaling 600 attendants. A total of 2,450 officers have attended this workshop, with a plan to conduct further training on human rights principles and international human rights conventions to which Thailand is a State Party for military officers.

(C) Corrections Officers The Department of Corrections has conducted training on Treatment towards Prison Inmates based on the human rights principles as part of their training course for civil service personnel, new civil servants, Corrections Officers of supervisory level, Prison Commanders, Senior Corrections Administrative Officers. A total of 2,178 persons have been trained in the period between 2005 and 2008.

Independent Agencies with the duty of Examining Complaints

31. Thailand has independent agencies under the Constitution to perform the task of examining complaints against law enforcement officers in various circumstances. Those organizations are Office of Ombudsman, Office of the National Anti-Corruption Commission, Office of the Attorney General, and Office of the National Human Rights Commission. Besides, there are other mechanisms such as Office of the National Commission on Anti-Corruption in the Public Sector, Office of the Prime Minister, Lawyer Council of Thailand, other non-governmental organizations, etc.

Revision of laws pertaining to grounds for divorce (No. 11)

32. The Constitution, Section 30 endorses equality before the law and equality between men and women.

33. Thailand has made an amendment to the Civil and Commercial Code (No. 16) B.E. 2550 (2007) pertaining to grounds for a divorce, by adding a provision which ensures equality between men and women in regards to filing for a divorce in such case where either spouse in a marriage financially supports or recognizes another person as a husband or wife, or commits adultery or has sexual relationship with another person on a regular basis, which causes obstruction to the normal married life of the other party's spouse, which can substantiate grounds for a divorce. (Section 1516 (1)) The provision was further amended to grant the right equally to either the wife or the husband to demand compensation from a divorce on the grounds aforementioned under Section 1516 (1). (Section 1523)

(ข) ทหาร มีการอบรมหลักสูตรต่างๆ ระหว่างปี พ.ศ.2548-2551 ดังนี้

- การปฐมนิเทศในเชิงนโยบายด้านกฎหมายและการเคารพลีทิมมนุษยชน สำหรับเจ้าหน้าที่ทหารของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ภาค 4 ส่วนหน้า ซึ่งจัดโดยกระทรวงยุติธรรม และทาง กอ.รมน.
- การอบรมหลักสูตรความรู้ความเข้าใจ สำหรับผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยวิทยากรด้านสิทธิมนุษยชน ปีละ 5 รุ่น ๆ ละ 70 คน 35 รุ่น รวม 2,450 คน
- การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายความมั่นคงและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ปีละ 1 ครั้ง ๆ ละ 150 คน จำนวน 4 ครั้ง รวม 600 คน
- การประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ชี้แจงแผนและแนวทางปฏิบัติงานปีละ 1 ครั้ง ๆ ละ 150 คน จำนวน 4 ครั้ง รวม 600 คน โดยมีจำนวนผู้ผ่านการอบรม จำนวนรวม 2,450 คน โดยมีแผนการจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักสิทธิมนุษยชนและกฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนฉบับต่างๆ ที่ประเทศไทยเป็นภาคี สำหรับกำลังพลเพิ่มขึ้นด้วย

(ค) เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ กรมราชทัณฑ์มีการอบรมเรื่องการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักการสิทธิมนุษยชน อยู่ในหลักสูตรการอบรมพนักงานราชการ ข้าราชการบรรจุใหม่ เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ระดับผู้บังคับบัญชา ผู้บัญชาการเรือนจำ นักบริหารงานราชทัณฑ์ระดับสูง โดยมีจำนวนผู้ผ่านการอบรมระหว่างปี พ.ศ.2548-2551 จำนวนรวม 2,178 คน

หน่วยงานพลเรือนอิสระเพื่อทำหน้าที่สอบสวนข้อร้องเรียน

31. ประเทศไทยมีหน่วยงานอิสระที่เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญเพื่อทำหน้าที่สอบสวนข้อร้องเรียน ที่มีต่อเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายในกรณีต่างๆ ได้แก่ ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ องค์กรอัยการ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นอกจากนี้ยังมีกลไกของรัฐอื่นๆ เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ สำนักนายกรัฐมนตรี สภานายความองค์กรพัฒนาเอกชนต่างๆ เป็นต้น

การปรับปรุงกฎหมายในเรื่องสาเหตุของการหย่า (ข้อ 11)

32. รัฐธรรมนูญ มาตรา 30 รับรองสิทธิความเสมอกันในกฎหมาย และความเท่าเทียมกันระหว่างภาคหญิงชาย

33. ประเทศไทยได้ปรับปรุงประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 16) พ.ศ.2550 ในเรื่องสาเหตุแห่งการหย่า โดยเพิ่มเติมบทบัญญัติที่แสดงถึงความเท่าเทียมกันของชายและหญิงในกรณีการฟ้องหย่า ในกรณีคู่สมรสฝ่ายหนึ่งอุปการะเลี้ยงดูหรือยกย่องผู้อื่นเยี่ยงสามีหรือภรรยา หรือเป็นชู้หรือมีชู้หรือร่วมประเวณีกับผู้อื่นเป็นอาจिन ซึ่งเป็น การขัดขวางการอยู่กินฉันสามีภริยาของคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง จึงเป็นเหตุหย่าได้ (มาตรา 1516 (1)) และยังปรับปรุงบทบัญญัติให้ทั้งภริยาหรือสามี มีสิทธิเรียกค่าทดแทนอันเกิดจากเหตุหย่าตามมาตรา 1516 (1) ได้ (มาตรา 1523)

34. Furthermore, the Penal Code Amendment Act (No. 19) B.E. 2550 (2007) redefined an act of rape, by replacing the phrase, “another woman other than his wife” with the word “another person” (Section 276, Clause 4). And, in the case that a spouse rapes his/her own spouse without his/her consent, and the offended spouse no longer wishes to live his/her married life with the other spouse, this can also substantiate grounds for a divorce.

Eradication of Domestic Violence (No. 12)

35. The Constitution protects the rights of children, youth and women against violence and unfair treatment of all forms, and provides them with the right to receive rehabilitation and remedy (Section 52, 81 (5)). There is also the Domestic Violence Victim Protection Act, B.E. 2550 (2007) which aims to correct and reduce violent behaviours towards children, women and family members, based on the principle of applying corrective and rehabilitative measures with the perpetrators of violence upon the orders of the Court and the Officers concerned in accordance with this law. Other measures encouraged under this law include case reconciliation, withdrawal of complaints, withdrawal of charges by making a memorandum of conditional agreement. These are meant to provide the perpetrators of violence with a chance to adjust/correct their violent behaviours and refrain from repeating the offences. At the same time, the law provides for the protection of victims, by applying relief measures and methods so that the victims of violence will receive proper rehabilitation and remedy, and be able to maintain good relationship in the family.

36. Thailand has set up the One-Stop Service Crisis Centers (OSCC) in public hospitals under the Ministry of Public Health. These centers receive and handle reports of incidents, and take charge in providing appropriate services and assistance, including mental rehabilitation for the victims of violence. Data from the OSCCs show that during 2005-2008, the numbers of service recipients were on gradual increase every year, from 11,542 service recipients in 109 hospitals in 2005 to 26,631 service recipients in 582 hospitals in 2008.

37. The Table below shows the numbers of child and woman victims of violence who receive services at the OSCCs during 2005-2008.

Year	No. of Hospitals	Boys	Girls	Women	Total No. of Service Recipients	Average (case/day)
2005	109	792	5,094	5,656	11,542	31.62
2006	110	1,601	6,380	7,901	15,882	43.51
2007	297	1,826	7,772	9,469	19,067	52.24
2008	582	1,632	11,404	13,595	26,631	72.96

34. นอกจากนี้พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 19) พ.ศ. 2550 ได้มีการกำหนด กำหนดนิยามการข่มขืนกระทำชำเราขึ้นใหม่ โดยใช้คำ “ผู้อื่น” แทนคำเดิม คือ “หญิงอื่นซึ่งมิใช่ภริยาตน” (มาตรา 276 วรรคสี่) และในกรณีที่คู่สมรสกระทำชำเราคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งโดยไม่ได้รับความยินยอม และคู่สมรสไม่ประสงค์จะอยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยาอีกต่อไป ก็สามารถเป็นเหตุให้หย่าได้

การจัดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว (ข้อ 12)

35. รัฐธรรมนูญ คู่คุ้มครองสิทธิของเด็กเยาวชนและสตรีในเรื่องความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม รวมถึงสิทธิที่จะได้รับการบำบัดฟื้นฟู (มาตรา 52 ,81(5)) และมีพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 เพื่อแก้ไขและลดพฤติกรรมความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและบุคคลในครอบครัว โดยมีหลักการที่จะใช้มาตรการแก้ไขบำบัดผู้กระทำความรุนแรงด้วยคำสั่งของศาลและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนี้ รวมทั้งการยอมความ ถอนคำร้องทุกข์ และถอนฟ้องโดยจัดทำเป็นบันทึกข้อตกลงแบบมีเงื่อนไข เพื่อให้โอกาสปรับตัว ยับยั้งการกระทำผิดซ้ำ และปกป้องผู้ถูกกระทำ ด้วยมาตรการและวิธีการที่เพื่อบรรเทาให้ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงได้รับการรักษาเยียวยา และรักษาความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวไว้

36. ประเทศไทยมีศูนย์พึ่งได้ (One-Stop Service Crisis Center-OSCC) ในโรงพยาบาลต่างๆของกระทรวงสาธารณสุข รับแจ้งเหตุ รับผิดชอบดูแล ให้บริการ ช่วยเหลือ รักษาพยาบาล และเยียวยาจิตใจผู้ถูกกระทำ ความรุนแรง และจากข้อมูลของศูนย์พึ่งได้ ในระหว่างปี พ.ศ. 2548-2551 มีผู้เข้ารับบริการ ที่เพิ่มขึ้นทุกปี จากจำนวนโรงพยาบาล 109 โรง มีผู้รับบริการประมาณ 11,000 ราย ในปี พ.ศ. 2548 เป็นจำนวนโรงพยาบาล 582 แห่ง มีผู้รับบริการเพิ่มเป็นกว่า 22,600 ราย ในปี พ.ศ. 2551

37. ตารางแสดงจำนวนเด็กและสตรีที่ถูกกระทำความรุนแรงที่เข้ารับบริการที่ศูนย์พึ่งได้ ระหว่างปี พ.ศ.2548-2551

ปี พ.ศ.	จำนวน รพ.	เด็กชาย	เด็กหญิง	สตรี	รวมทั้งหมด	เฉลี่ย (ราย/วัน)
2548	109	792	5,094	5,656	11,542	31.62
2549	110	1,601	6,380	7,901	15,882	43.51
2550	297	1,826	7,772	9,469	19,067	52.24
2551	582	1,632	11,404	13,595	26,631	72.96

38. In addition, to build knowledge, create understanding and awareness about the problem of domestic violence and its consequential effects, and to build a network of alliances in advocating for an end to violence against children, women and violence in the family, training has been given to public personnel and officials in accordance with the Domestic Violence Victim Protection Act B.E.2550 (2007). The Operation Centers for Domestic Violence Prevention and the Local Centers for Surveillance and Social Threat Warning have been set up nationwide, as well as the establishment of the Shelter Homes for Children and Families in 75 provinces and 12 administrative zones of Bangkok Metropolitan. Besides, the Child Protection Act B.E. 2546 (2003), enacted and entered into force in 2003, contains provisions which set out measures for the protection of children from violence inflicted upon them either by persons in the family or by other persons in general.

39. The Table below shows the numbers of child and woman victims of domestic violence, as service recipients at the Shelter Homes for Children and Families during 2007-2008 ².

Year	Child Victims of Violence				Woman Victims of Violence			
	Physical	Mental	Sexual	Total	Physical	Mental	Sexual	Total
2007	114	132	231	507	173	247	51	471
2008	254	407	343	1,004	238	415	79	732
Total	368	539	574	1,511	411	662	130	1,203

40. Thailand has undertaken to provide knowledge and create understanding among public operation officials about the special characters of the legal proceedings for domestic violence cases under this law. Studies on the results from the enforcement of this law have also been conducted, in view of proposing various considerations for its revision.

Implementation of Article 4 of the Covenant, and Informing State parties upon Announcement of an Emergency Decree (No. 13)

41. Thailand has already submitted a written explanation as an additional report on the reasons and the necessity to declare the Emergency Decree on Public Administration in Emergency Situations B.E. 2548 (2005) to the United Nations Human Rights Committee in August 2006.

42. There were cases of malfeasance by law enforcement officers brought to the justice process during 2005-2008, as follows:

- Complaints about officers' performance of duties - 7 cases
- Court hearings of major cases involving state officers - 4 cases (2 cases are charges to sue for damage compensation from the government agencies and the officers concerned)

² Data from the Department of Social Development, Ministry of Social Development and Human Security

38. นอกจากนี้เพื่อเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักถึงปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และเป็นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ หาแนวร่วมในการณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและในครอบครัวต่อไป จึงได้มีการจัดอบรมพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 และมีการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ทั่วประเทศ มีศูนย์เฝ้าระวังการเตือนภัยทางสังคมในท้องถิ่น รวมทั้งการจัดตั้ง**บ้านพักเด็กและครอบครัว**ใน 75 จังหวัด และ 12 เขตใน กทม. และมีการประกาศพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ซึ่งมีมาตรการคุ้มครองเด็กจากความรุนแรงทั้งจากบุคคลในครอบครัวและความรุนแรงโดยบุคคลทั่วไปที่กระทำต่อเด็กด้วย

39. ตารางแสดงจำนวนเด็กและสตรีที่ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวที่เข้ารับบริการในบ้านพักเด็กและครอบครัวทั่วประเทศ ระหว่างปี พ.ศ. 2550-2551²

ปี พ.ศ.	เด็กที่ถูกกระทำ ความรุนแรง				สตรีที่ถูกกระทำ ความรุนแรง			
	ร่างกาย	จิตใจ	เพศ	รวม	ร่างกาย	จิตใจ	เพศ	รวม
2550	114	132	231	507	173	247	51	471
2551	254	407	343	1,004	238	415	79	732
รวม	368	539	574	1,511	411	662	130	1,203

40. ปัจจุบันประเทศไทยได้ดำเนินการสร้างความเข้าใจกับผู้ปฏิบัติงานถึงลักษณะพิเศษของการดำเนินคดีกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว และมีการศึกษาผลการบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงต่อไป

การปฏิบัติตามบทบัญญัติข้อ 4 ของกติกาฯ และการแจ้งให้รัฐภาคีทราบเมื่อมีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน (ข้อ 13)

41. ประเทศไทยได้ส่งรายงานคำชี้แจงเป็นรายงานเพิ่มเติมของเหตุผลความจำเป็นที่ต้องมีการประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 ต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ แล้ว เมื่อเดือนสิงหาคม 2549

42. มีการนำคดีเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายปฏิบัติโดยมิชอบเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 - 2551 ได้แก่

- ข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่จำนวน 7 เรื่อง
- การพิจารณาคดีที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน 4 คดี (ซึ่ง 2 คดีเป็นการฟ้องเรียกค่าเสียหายจากทางราชการและเจ้าหน้าที่)

² ข้อมูลจากกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

43. In the case of the southern border provinces, regarding operational procedures in detention, medical examination is carried out both in the initial period of the detention and at the end of it. This procedure is being observed at the Peace Protection Center, Police Operation Command in the Southern Border Provinces, where detainees are given medical examination by forensic doctors stationed at the Center immediately upon arrival at the Center. Inside the Center, medical facilities are appropriately provided, and the levels of knowledge and expertise of the doctors and medical personnel at the Center are at satisfactory level. Furthermore, at the Reconciliation Promotion Center, Ingkayudh Camp for Administration, there are doctors stationed there around the clock to provide medical services to detainees at any time, and there is also a hospital in the Ingkayudh Camp to provide assistance in cases of sickness. Besides, the Detention Officer shall inform relatives of the detainees of where the detainees would be taken to. Also, there was an amendment to the Regulations of the Internal Security Protection Command Region 4 on Operation by Officers under the Emergency Decree on Public Administration in Emergency Situations B.E. 2548 (2005), which allows relatives of the detainees to visit them immediately after the detention during the set hours³. Then, the accused is to be brought to trial “promptly” as provided in the Criminal Procedure Code Section 87 (within 48 hours) if he/she has not been temporarily released. In cases where there are other inevitable or essential grounds, the Inquiry Officer or the Public Prosecutor may submit a request to court to issue an order to detain the accused, with due consideration to the circumstances concerning the case as provided by the law.

44. By the declaration of the Emergency Decree on Public Administration in Emergency Situations B.E. 2548 (2005), the Prime Minister has the power to issue announcements for the authorized officers to arrest and detain suspects for involvement in causing emergency situations, by court orders, and to bring the suspects to places for detention other than prisons. The Officers are not to treat such suspects as offenders, and cannot put them in detention for more than 30 days, the period during which court warrants have to be issued every 7 days. The Officers concerned shall also prepare reports for submission to the court, with photocopies made available for the detainees’ relatives to see at any time during their detention (Section 12). This is done with the objective of promoting dialogue and learning from thoughts and relevant information. Because the intention of this decree is not to implement according to the criminal judicial process, the persons summoned are therefore not regarded as offenders and are not seen as the accused in criminal offences.

---

³ Regulations of the Internal Security Protection Command, Region 4 on Operational Procedure for Officers in accordance with Section 11 of the Emergency Decree on Public Administration in Emergency Situation, B.E. 2548 (2005)

43. ในกรณีจังหวัดชายแดนภาคใต้ การปฏิบัติในการควบคุมตัวมีการตรวจการแพทย์ทั้งในระยะแรกและเมื่อสิ้นสุดการควบคุมตัว ดังที่ปฏิบัติอยู่ ณ ศูนย์พิทักษ์สันติ ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้ถูกควบคุมตัวจะได้รับการตรวจจากแพทย์นิติเวชประจำศูนย์ฯ ทันทีเมื่อถูกส่งมาที่ศูนย์ฯ ซึ่งภายในศูนย์ฯมีการอำนวยความสะดวกทางการแพทย์อย่างเหมาะสม ระดับความรู้ ความชำนาญของคณะเจ้าหน้าที่แพทย์และพยาบาลอยู่ในระดับที่พึงพอใจ นอกจากนี้ในศูนย์เสริมสร้างสมานฉันท์ ค่ายอิงคยุทธบริหาร มีแพทย์ประจำอยู่ที่ศูนย์ฯตลอดเวลา สามารถให้การบริการแก่ผู้ซึ่งถูกควบคุมตัวได้ และยังมีโรงพยาบาลในค่ายอิงคยุทธบริหาร คอยให้ความช่วยเหลือกรณีเจ็บป่วยด้วย นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมตัวจะต้องแจ้งแก่ญาติของผู้ถูกควบคุมตัวว่าจะนำผู้ถูกควบคุมตัวไปไว้ ณ ที่ใด ทั้งนี้มีการปรับปรุงระเบียบกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ว่าด้วยการปฏิบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่ ภายใต้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 ซึ่งอนุญาตให้ญาติเข้าเยี่ยมได้ทันทีภายหลังจากควบคุมตัวตามเวลาที่กำหนด³ จากนั้นการนำตัวผู้ต้องหาเข้าสู่การพิจารณาคดี “โดยพลัน” ตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 87 (ภายใน 48 ชั่วโมง) หากไม่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยหรือเหตุจำเป็นอื่น พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการสามารถยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอหมายขังผู้ต้องหา นั้นได้ โดยพิจารณาคืบไปกับพฤติการณ์แห่งคดีตามที่กฎหมายกำหนด

44. จากการประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 นายกรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศให้เจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวบุคคลผู้ต้องสงสัยว่าร่วมกระทำการให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉินได้โดยได้รับอนุญาตจากศาลและสามารถนำไปควบคุมไว้ในสถานที่ซึ่งต้องมีใช้เรือนจำได้ โดยจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นในลักษณะเป็นผู้กระทำผิดมิได้ และสามารถควบคุมได้ไม่เกิน 30 วันโดยต้องขออนุญาตศาลทุก 7 วัน และต้องทำรายงานเสนอต่อศาล พร้อมมีสำเนาให้ญาติของบุคคลนั้นขอดูได้ตลอดเวลาที่ถูกควบคุมตัว (มาตรา 12) เพื่อวัตถุประสงค์ของการพูดคุยเรียนรู้ความคิดและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากเจตนารมณ์ของพระราชกำหนดฉบับนี้ไม่ใช่การดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา จึงถือว่าผู้ถูกเชิญตัวนั้นไม่ใช่ผู้อยู่ในข่ายกระทำความผิดและไม่ใช่ผู้ต้องหาที่กระทำผิดทางอาญา

³ ระเบียบกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ว่าด้วย วิธีปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 11 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548

Review of Capital Punishment (No. 14)

45 In Thai Court hearings, if there are still doubts over facts and evidence, the court usually gives the benefit of the doubt to the accused, as well as grants the right to the accused in a criminal case to present a request to the King for a Royal pardon to reduce his/her punishment. Besides, Thailand has a plan to organize a consultation with every sector nationwide to review the feasibility of capital punishment in the context of the current Thai society. This has been set in the 2nd National Human Rights Plan in regard to Thailand's withdrawal of the interpretative declaration on Article 6 Clause 5, already responded in Paragraph 4 of this report.

Rights of Detainees, Inquiry and legal proceeding against officers who commit malfeasance, and Remedy for Victims (No. 15)

Rights of Detainees

46. The Constitution has provisions stating clearly and in detail about the rights of persons in the justice process, Sections 39-40, and the Criminal Procedure Code has comprehensive provisions pertaining to the protection of the rights of arrested persons, detainees, suspects and defendants in criminal cases. This is in compliance with the International Covenant on Civil and Political Rights, and all law enforcement officers are under obligation to strictly comply with it. Furthermore, after amendments were made to the Criminal Procedure Code (No. 25), (No. 26) B.E. 2550 (2007) and (No. 28) B.E. 2551 (2008), the Court has the power to grant permission for the Public Prosecutor or the Inquiry Officer, upon their request and on condition that the suspect does not object, to bring the suspect to the office of a government agency or other places deemed appropriate for inquiry or interrogation, which shall be televised with picture and sound via video conferencing. (Section 87/1). Measures to control the operation of duties by law enforcement officers, as well as measures to protect the rights and liberties of suspects and defendants were thus strictly enforced. The use of forensic evidence also plays a bigger role in supporting the legal proceedings. All of these measures prompt law enforcement officers, both the Police Officers who made the arrests and the Inquiry Officers to practise more caution in performing their duties and in their treatment towards the arrested persons or the suspects to avoid any acts of violation against the people's rights. In addition, Thailand has widened opportunities for the people, human rights activists and the media of all fields to take part in strict monitoring of the operation of officers, providing there are guarantees against obstructions toward requests for legal counsel.

Inquiry and Legal Proceeding against Officers who Commit Malfeasance

47. There are cases of law enforcement officers who had committed malfeasance brought to the justice process, as already responded in paragraphs 25 and 42.

การทบทวนการลงโทษประหารชีวิต (ข้อ 14)

45. ในการพิจารณาคดีของศาลไทย หากยังมีข้อสงสัยในข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน ศาลมักยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้จำเลย อีกทั้งยังให้สิทธิแก่จำเลยในคดีอาญาสามารถทวงฎีกาเพื่อขอการลดหย่อนโทษได้นอกจากนี้ประเทศไทยมีแผนที่จะจัดหารี้อย่างทั่วถึงกับทุกภาคส่วนทั่วประเทศเพื่อทบทวนความเหมาะสมของโทษประหารชีวิตในบริบทสังคมไทยปัจจุบัน ซึ่งได้กำหนดไว้ในแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 สำหรับการถอนคำแถลงตีความข้อบทที่ 6 วรรค 5 ได้ตอบแล้วในรายงานย่อหน้า 4

สิทธิของผู้ถูกควบคุมตัว การสอบสวนดำเนินคดีแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติมิชอบ และการเยียวยาผู้เสียหาย (ข้อ 15)

สิทธิของผู้ถูกควบคุมตัว

46. รัฐธรรมนูญ บัญญัติสิทธิในกระบวนการยุติธรรมของบุคคลไว้ โดยละเอียดชัดเจนตามมาตรา 39-40 และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของประเทศไทย มีบทบัญญัติคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกจับ ผู้ถูกคุมขัง ผู้ต้องหาและจำเลยในคดีอาญาไว้อย่างครบถ้วน สอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง โดยเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายทุกคนต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด นอกจากนี้ หลังจากมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 25), (ฉบับที่ 26) พ.ศ. 2550 และ (ฉบับที่ 28) พ.ศ. 2551 ซึ่งหากพนักงานอัยการ หรือพนักงานสอบสวนร้องขอ และผู้ต้องหาได้คัดค้าน หากศาลเห็นสมควร ศาลมีอำนาจอนุญาตให้นำตัวผู้ต้องหาไปยังสถานที่ทำการของทางราชการหรือสถานที่แห่งอื่นที่ศาลเห็นสมควร ซึ่งสามารถสอบถามผู้ต้องหาหรือทำการไต่สวนโดยจะได้มีการถ่ายทอดภาพและเสียงในลักษณะการประชุมทางจอภาพได้ (มาตรา 87/1) จึงได้มีมาตรการควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บังคับใช้กฎหมาย และมีมาตรการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาและจำเลยอย่างเคร่งครัด รวมถึงมีการใช้หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์เข้ามาช่วยในการดำเนินคดีมากขึ้น มีผลให้เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายทั้งผู้จับกุมและพนักงานสอบสวนต่างก็ต้องระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่และการปฏิบัติต่อผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหามากยิ่งขึ้น เพื่อมิให้เกิดการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิของประชาชน นอกจากนี้ประเทศไทยได้เปิดโอกาสให้ประชาชน นักสิทธิมนุษยชน และสื่อมวลชนแขนงต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อย่างจริงจัง และมีหลักประกันในทางปฏิบัติเพื่อมิให้มีการขัดขวางต่อการขอรับคำปรึกษาทางกฎหมาย

การสอบสวนดำเนินคดีแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติมิชอบ

47. มีการนำคดีที่เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายปฏิบัติมิชอบเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ได้ตอบแล้วในย่อหน้า 25 และ 42

Remedy for Victims

48. This issue has been partially covered in paragraph 19. Besides, there has been progress in the implementation regarding provision of financial assistance to victims in criminal cases, according to the Compensation for Injured Person and the Accused Act B.E. 2544 (2001). Implementation results during 2005-2008 are shown in the Table below:

Year	No. of defendants and Injured Person in criminal cases as recipients of financial assistance (case)			Amount paid (in Baht)
	Defendant	Injured	Total	
2005	92	825	917	77,550,000.00
2006	240	1,257	1,497	154,603,000.00
2007	380	3,694	4,074	325,430,078.29
2008	208	3,169	3,377	229,503,901.41
Total	920	8,945	9,865	787,086,979.70

Condition of detention places and prisons; Abolition of the use of instruments of restraint, and Special protection for youth in conflict with the law (No. 16)

49. Thailand has adhered to the United Nations Minimum Standards on Treatment of Prisoners and Recommendations on Relevant Issues, according to the Ministerial Regulations on Departmentalization of the Department of Corrections, Ministry of Justice, B.E. 2545 (2002) No. 1 (2)

Condition of detention places and prisons, and, Measures in catering for prisoners

50. Thailand has taken measures to continuously improve the condition of prisons, detention and remand centres in accordance with criminal justice principles, legal principles and human rights principles. In regards to providing food for prisoners, the Department of Corrections laid down "*Guidelines on Catering for Prisoners*"⁴ covering procurement, inspection, menu setting according to nutritional values, compliance with food hygiene requirements, as well as coordination and request for cooperation with other agencies and experts. The Prison Commanders have the duty to closely supervise these tasks.

⁴ Memorandum of the Department of Corrections (Ref. --0705/-49) dated 14 August 2003

การเยียวยาผู้เสียหาย

48. ส่วนหนึ่งตอบแล้วในย่อหน้า 19 นอกจากนี้ยังมีการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญาตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 โดยตั้งแต่ พ.ศ.2548-2551 มีผลการดำเนินงานดังนี้

ปี พ.ศ.	จำนวนจำเลยและผู้เสียหายในคดีอาญา ที่ได้รับการช่วยเหลือทางการเงิน (ราย)			จำนวนเงินที่จ่าย (บาท)
	จำเลย	ผู้เสียหาย	รวม	
2548	92	825	917	77,550,000.00
2549	240	1257	1,497	154,603,000.00
2550	380	3694	4,074	325,430,078.29
2551	208	3169	3,377	229,503,901.41
รวมทั้งสิ้น	920	8945	9,865	787,086,979.70

สภาพของสถานที่ควบคุมตัวและเรือนจำ การยกเลิกการใช้โซ่ตรวนและการคุมครองพิเศษแก่เยาวชนผู้กระทำผิด (ข้อ 16)

49. ประเทศไทยได้ยึดถือมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขังและข้อเสนอแนะในเรื่องที่เกี่ยวข้องขององค์การสหประชาชาติ ซึ่งได้กำหนดไว้ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. 2545 ข้อ 1 (2)

สภาพของสถานที่ควบคุมตัวและเรือนจำ และมาตรการจัดหาอาหารให้แก่ผู้ต้องขัง

50. ประเทศไทยได้ดำเนินการปรับสภาพเรือนจำ สถานที่คุมขัง และสถานกักต้ออย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับหลักทัณฑ์วิทยา หลักกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชน ในส่วนของมาตรการในการจัดหาอาหารให้แก่ผู้ต้องขัง กรมราชทัณฑ์ได้กำหนด “แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดหาอาหารให้ผู้ต้องขัง”⁴ ทั้งในด้านการจัดซื้อ การตรวจนับ การจัดรายการอาหารตามหลักโภชนาการ การปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลอาหาร รวมทั้งประสานงานและขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยให้ผู้บัญชาการเรือนจำกำกับดูแลและควบคุมอย่างใกล้ชิด

⁴ หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ ยธ 0705/ว 49 ลงวันที่ 14 สิงหาคม 2546

Abolishing the use of instruments of restraint

51. The use of instruments of restraint on prisoners is in principle prohibited. Under the law, Section 14 of the Corrections Act B.E. 2479 (1936), the use of instruments of restraint on prisoners is to be avoided with due regard to human dignity, rights and liberties of persons. It is to be used only in exceptional cases, e.g. prisoners who are likely to harm themselves or others, or those who are likely to escape, or those being taken outside prison grounds. There will be a Committee to consider, monitor and assess the prisoners wearing instruments of restraint for the purpose of reviewing their use, taking them off every 15 days, including prohibiting the use such instruments on prisoners aged over 60 years and on female inmates. Furthermore, the Department of Corrections has issued rules, called “*Guidelines on the Use of Instruments of Restraint on Prisoners*”⁵ for officers in prisons and remand centers, which are to be followed in performing their duties, in order to protect prisoners’ rights and liberties from torture or cruel, inhuman forms of punishment

Special Protection for Youth in Conflict with the Law

52. The law directly related to this issue is the Juvenile and Family Court and Procedure Act B.E. 2553(2010) announced in the Royal Gazette on 22 November 2010. This new law emphasizes on protecting the rights and welfare of and ensuring appropriate treatment towards children, youth, women and family members, the case procedure of which are to be different from other general cases. This is to be in compliance with the Constitution, the Convention on the Rights of the Child, and the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women.

Non refoulement of persons at high risk of being tortured, and Case of the Hmongs in Petchabun Province (No. 17)

Non refoulement of persons at high risk of being tortured

53. For over 20 years, Thailand has, for humanitarian reason, given assistance to the persons who fled fighting from Myanmar by accommodating them in nine temporary shelter sites, based on the principle of “international burden and responsibility sharing”. The Thai concerned agencies have cooperated closely with donor countries, international organizations and non-governmental organizations, as well as gathered information about the needs of the residents in the shelters, in order to ensure extensive coverage and systematic management in providing the assistance.

---

⁵ Memorandum of the Department of Corrections (Ref. - -0705/- 38), dated 10 June 2005

การยกเลิกการใช้ไซ้ตราวน

51. การใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังถือเป็น**ข้อห้าม** โดยหลักการและเจตนารมณ์ของกฎหมายตาม มาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 ไม่พึงประสงค์ให้ใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังเนื่องจาก คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคล เว้นแต่เป็นผู้ต้องขังที่น่าจะทำอันตรายต่อชีวิตหรือ ร่างกายของตนเอง หรือผู้อื่น และเป็นบุคคลที่น่าจะพยายามหลบหนี หรือถูกควบคุมตัวออกนอกเรือนจำ โดย จะมีคณะกรรมการพิจารณาติดตามประเมินผลผู้ต้องขังที่ถูกจำเครื่องพันธนาการและทบทวนการใช้ การถอด เครื่องพันธนาการ ทุก 15 วัน รวมทั้งห้ามใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังที่อายุเกิน 60 ปีและผู้ต้องขังหญิง นอกจากนี้กรมราชทัณฑ์ยังได้ออกหนังสือกำหนด **“แนวทางปฏิบัติในการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขัง”**⁵ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานในเรือนจำ/ทัณฑสถานใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อเป็นการปกป้องและคุ้มครอง สิทธิเสรีภาพของผู้ต้องขังจากการถูกรุหรมานหรือการลงโทษในลักษณะที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม

ความคุ้มครองพิเศษสำหรับเยาวชนที่กระทำผิด

52. มีกฎหมายดูแลโดยตรง คือ พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและ ครอบครัว พ.ศ. 2553 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2553 กฎหมายใหม่นี้ได้ เน้นการคุ้มครองสิทธิ สวัสดิภาพ และวิธีปฏิบัติต่อเด็ก เยาวชน สตรี และบุคคลในครอบครัวให้สอดคล้องกับ รัฐธรรมนูญ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบซึ่ง แตกต่างจากคดีปรกติ

การไม่ส่งผู้หนีภัยการสู้รบจากพม่าที่มีความเสี่ยงจะถูกกระทำทารุณนอกนอประเทศ และกรณีม้งลาวที่ จังหวัดเพชรบูรณ์ (ข้อ 17)

การไม่ส่งบุคคลที่มีความเสี่ยงจะถูกกระทำทารุณนอกนอประเทศ

53. ไทยให้ความช่วยเหลือผู้หนีภัยการสู้รบจากพม่า ในพื้นที่พักพิงชั่วคราว 9 แห่งในสาขาต่างๆตามหลัก มนุษยธรรมมาเป็นเวลากว่า 20 ปี ภายใต้หลักการแบ่งเบาภาระและความรับผิดชอบระหว่างประเทศ (International Burden and responsibility sharing) โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยได้ร่วมมือกับ ประเทศผู้บริจาค องค์การระหว่างประเทศ และองค์กรพัฒนาเอกชนต่างๆอย่างใกล้ชิด รวมทั้งรับฟังความ ต้องการ ของผู้หนีภัยการสู้รบในพื้นที่พักพิงฯ เพื่อให้ความช่วยเหลือเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ

⁵ หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ ยศ 0705/ว 38 ลงวันที่ 10 มิถุนายน 2548

54. Considering the positive development in Myanmar after the general election on 7 November 2010, Thailand has developed a policy to build capacity and preparedness of the persons who had fled fighting and were residing in the shelter sites to be ready for their reintegration back to society. Upon believing that these people will become a strong force for the development of Myanmar once the situation there is safe, or will be useful to the third countries that accept them for resettlement, Thailand would increase its assistance and support to them in various respects. This includes provision of vocational training and education, assistance in public health and hygiene, as well as administration and management in regard to food and accommodation. At the same time, increased effort would be made in screening the displaced persons in the shelters in order to know the number of residents who genuinely need assistance.

55. As for persons who have fled sporadic fighting on the Burmese side and crossed into Thailand, the Thai authorities concerned have given permission to the United Nations Office of the High Commissioner for Refugees as well as other non-governmental organizations to provide assistance to these people, based on humanitarian principles, before they returned to Myanmar once the situation there subsided. Details on this issue have already been responded in the Country Report on Implementation of the Convention on the Rights of the Child, Nos. 3-4, paras. 100-105

Case of the Laotian Hmongs in Petchabun Province

56. In consideration of the current general situation in the Democratic People's Republic of Laos, which has made progress in regard to human rights development, as well as the Laotian government's attempt to create reconciliation and unity in the nation, the Thai and Laotian governments came to an agreement to cooperate in addressing the issue of the Laotian Hmongs illegally immigrating into Thailand under the framework of the bilateral agreement in facilitating the repatriation of all these Laotian Hmongs back to the Democratic People's Republic of Laos in an orderly manner in December 2009. Such endeavour was carried out with due importance given to the safety and well-being of the Laotian Hmongs repatriated so that they could make their living in a sustainable manner and enjoy appropriate choices in life.

Measures for the Prevention of Violation against the rights and freedom of expression of media practitioners and journalists (No. 18)

57. The Constitution Section 45 and Section 46 guarantee the rights and freedom of the press, stating about non-interference and non-censorship, and regarding closure of publishing houses or other media businesses, as well as provide guarantee for the rights and liberty of media practitioners. Section 47 of the Constitution stipulates on the establishment of an organ with main duties to allocate frequencies and to supervise radio, television and telecommunications businesses to be in line with the law. The Penal Code Section 329 and Section 330 contain provisions about protection of freedom in expressing opinions or statements in news or commentaries, as long as it is done in honesty, with fairness, accuracy, and for the benefit of the public. Presenting news in negative aspects about politicians is therefore something that can be done by the press under the law.

54. โดยคำนึงถึงพัฒนาการเชิงบวกในพม่าภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2553 ไทยมีนโยบายที่จะส่งเสริมศักยภาพ และเตรียมความพร้อมผู้หนีภัยการสู้รบฯ ในพื้นที่พักพิงฯ ในการกลับสู่สังคม เมื่อให้บุคคลเหล่านี้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาของพม่า เมื่อสถานการณ์ปลอดภัย หรือเป็นประโยชน์ต่อประเทศที่สามที่รับตัวไปตั้งถิ่นฐาน โดยไทยจะเพิ่มความช่วยเหลือในสาขาต่างๆ เช่น การฝึกอาชีพ การศึกษา และการให้ความช่วยเหลือด้านสาธารณสุข และสุขอนามัย ตลอดจนการบริหารจัดการด้านอาหารและที่พัก ควบคู่กับความพยายามดำเนินกระบวนการคัดกรองผู้หนีภัยฯ ในพื้นที่พักพิงฯ เพื่อให้ทราบจำนวนผู้หนีภัยฯ ที่ต้องได้รับความช่วยเหลืออย่างแท้จริง

55. สำหรับผู้หนีภัยการสู้รบประปรายในฝั่งพม่าที่เดินทางข้ามเข้ามาฝั่งไทย ที่ผ่านมา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยได้อนุญาตให้สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ รวมทั้งองค์กรพัฒนาเอกชนต่างๆ เข้าไปให้ความช่วยเหลือบุคคลกลุ่มนี้ตามหลักมนุษยธรรม ก่อนที่บุคคลดังกล่าวจะเดินทางกลับเมื่อเหตุการณ์ในฝั่งพม่าสงบลง รายละเอียดเรื่องนี้ส่วนหนึ่งได้ตอบแล้วในรายงานการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ฉบับที่ 3-4 paras. 100-105

กรณีชาวม้งลาวที่จังหวัดเพชรบูรณ์

56. โดยคำนึงถึงสถานการณ์ทั่วไปในปัจจุบันของสาธารณรัฐประชาชนลาวที่มีความก้าวหน้าในด้านการพัฒนาด้านสิทธิมนุษยชน รวมทั้งความพยายามของรัฐบาลลาวที่จะสร้างความปรองดองภายในชาติ รัฐบาลไทยและรัฐบาลลาวจึงได้ร่วมมือแก้ไขปัญหาผู้ลี้ภัยเข้าเมืองชาวม้งลาวภายใต้กรอบความร่วมมือทวิภาคีในการอำนวยความสะดวกให้ชาวม้งลาวทั้งหมดเดินทางกลับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย เมื่อเดือนธันวาคม 2552 โดยให้ความสำคัญกับความปลอดภัยและความเป็นอยู่ที่ดีของชาวม้งลาวที่เดินทางกลับ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอย่างยั่งยืนและมีทางเลือกที่เหมาะสม

มาตรการในการป้องกันการละเมิดสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของผู้ทำงานด้านสื่อและนักหนังสือพิมพ์ (ข้อ 18)

57. รัฐธรรมนูญ มาตรา 45 และ 46 ประกันสิทธิเสรีภาพของสื่อไว้ในเรื่อง การไม่แทรกแซงและตรวจ และการสั่งปิดกิจการการพิมพ์หรือสื่ออื่นๆ รวมถึงการให้หลักประกันสิทธิเสรีภาพของผู้ทำหน้าที่สื่อมวลชนและมาตรา 47 บัญญัติให้มีการจัดตั้งองค์กรที่ทำหน้าที่ในการจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมตามกฎหมาย ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 329 และ 330 บัญญัติคุ้มครองการแสดงความคิดเห็นหรือข้อความโดยสุจริตในการเสนอข่าวติชม ด้วยความเป็นธรรมเป็นจริงและเป็นประโยชน์สาธารณะ ดังนั้นการเสนอข่าวในด้านลบกับนักการเมืองจึงเป็นกรณีที่สื่อมวลชนสามารถดำเนินการได้ภายใต้กฎหมาย

58. In addition, the Publishing Registration Act B.E. 2550 (2007) abolished censorship of newspapers by the Publishing Officer. To publish a newspaper no longer requires request for permission, only to notify the Officer about the operation. And the Thai Public Broadcasting Service Act, B.E. 2551 (2008) contains provisions enabling media organizations under this law to present news and information on television or radio without interference and not necessarily under control by the State. This makes the presentation of news and information for the purpose of communication free and objective, with internal supervision conducted by the organizations themselves. In practice, the media in Thailand enjoy a rather high level of rights and liberties.

Protection of human rights defenders and community leaders from disturbances and assaults (No. 19)

59. There was an amendment to the Criminal Procedure Code (No. 27) B.E. 2551 (2008) in 2008 pertaining to the autopsy and inquiry stages in the cases that public officers were accused of committing non-normal/extraordinary homicide while on duty, providing that there shall be public prosecutors to participate in preparing inquiry statements in those two stages before submission to court for hearings about the deaths. This is for the purpose of giving advice on the examination of witnesses and evidence, by interrogating or ordering interrogation of the persons involved from the initial stage of preparing inquiry statements at the first opportunity (Sections 150,155), which will help make the inquiry and judicial proceedings more prudent, transparent and objective.

60. In Protection - Office of the Ombudsmen and Office of the National Human Rights Commission are constitutional agencies which undertook to closely and seriously monitor, examine and demand justice for the victims of such acts. Besides, there are other government agencies and non-governmental organizations which provide assistance, namely Office of the Attorney General (Office of Legal Assistance to the People), Department of Public Administration (Damrong Dhamma Centers), Ministry of Justice (Provincial Justice Offices), Department of Rights and Liberties Protection (Justice Clinics), Lawyers' Council, including the media of various fields to help monitor and examine such cases closely.

61. Additionally, high-level executives of the Ministry of Justice exploring about giving assistance to human rights activists in Thailand in the case that they had been affected as a result of their work. This shall be done by drawing from the Justice Fund to be used as part of such assistance. Another idea was to adopt the EU Guideline on Human Rights Defenders as standards for the protection of human rights activists working in Thailand, and as mechanisms that will strengthen the protection of human rights activists in Thailand.

58. นอกจากนี้พระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550 ได้ยกเลิกการตรวจสอบหนังสือพิมพ์โดยเจ้าพนักงานการพิมพ์ โดยการพิมพ์หนังสือพิมพ์ไม่จำเป็นต้องขออนุญาตแต่ต้องจัดแจ้งการดำเนินการต่อเจ้าพนักงาน และพระราชบัญญัติองค์กรกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ.2551 กำหนดให้องค์กรดังกล่าวสามารถนำเสนอข่าวและข้อมูลเกี่ยวกับโทรทัศน์หรือวิทยุได้โดยปราศจากการแทรกแซงของรัฐ และไม่จำเป็นต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐ ซึ่งทำให้การนำเสนอข้อมูลข่าวสารด้านสื่อสารเป็นไปอย่างเป็นอิสระและเป็นกลาง โดยมีการควบคุมดูแลด้วยองค์กรต่างๆ ของสื่อเอง ซึ่งในทางปฏิบัติสื่อของประเทศไทยมีสิทธิเสรีภาพค่อนข้างสูงประเทศหนึ่ง

การคุ้มครองไม่ให้มีการก่อกวนและทำร้ายผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชนและผู้นำชุมชน (ข้อ 19)

59. มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2551 เกี่ยวกับการชั้นสูตรพลิกศพและการสอบสวน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐถูกกล่าวหาว่ากระทำวิสามัญฆาตกรรมในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ โดยให้มีพนักงานอัยการเข้าร่วมในการจัดทำสำนวนการสอบสวนในสองขั้นตอนดังกล่าว ก่อนนำเสนอให้ศาลได้สวนการตายเพื่อให้คำแนะนำตรวจสอบพยานหลักพยานหลักฐาน ถ้าม หรือสั่งให้ถ้ามปากคำบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ตั้งแต่เริ่มการทำสำนวนสอบสวนนับแต่โอกาสแรกเท่าที่จะกระทำได้ (มาตรา 150,155) ซึ่งจะช่วยให้การสอบสวนและการดำเนินคดีเป็นไปด้วยความรอบคอบและโปร่งใสและเป็นกลาง

60. ในการคุ้มครองสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน และสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่ดำเนินการติดตามตรวจสอบและต่อสู้เรียกร้องความเป็นธรรมให้กับบุคคลเหล่านี้ได้อย่างใกล้ชิด และจริงจัง นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่ช่วยเหลือ ได้แก่ สำนักงานอัยการสูงสุด (สำนักงานช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย) กรมการปกครอง (ศูนย์ดำรงธรรม) กระทรวงยุติธรรม (สำนักงานยุติธรรมจังหวัด) กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (คลินิกยุติธรรม) สภากายภาพ และสื่อมวลชนหลายสาขาช่วยติดตามตรวจสอบเรื่องนี้ได้อย่างใกล้ชิดอีกด้วย

61. นอกจากนี้ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงยุติธรรมได้มีแนวคิดที่จะให้ความช่วยเหลือนักสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยกรณีได้รับผลกระทบจากการทำงาน โดยจะนำกองทุนยุติธรรมมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือดังกล่าว และจะนำปฏิญญาสากลว่าด้วยการคุ้มครองนักสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ และ EU Guideline on Human Rights Defenders มาใช้เป็นมาตรฐานในการปกป้องการทำหน้าที่ของนักสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย เพื่อเป็นกลไกที่จะสามารถให้ความคุ้มครองการทำงานของนักสิทธิมนุษยชนได้หนักแน่นขึ้นอีกระดับหนึ่ง

62. The Protection of Human Rights Advocates and Activists Project has also been implemented. Another idea proposed was to compile a directory of names of the persons who were human rights advocates or activists at risk, called a “White List”. From these, there would be measures derived to provide special protection to this group of persons by human rights organizations. Later, such idea has been pursued as an in-depth research study.

63. A feasibility study was conducted regarding Thailand becoming a party or adopting the United Nations Convention for the Protection of all Persons from Enforced Disappearance. This confirms Thailand’s true intention to provide protection for these persons from forced disappearances.

Human Trafficking and Measures to pursue legal proceedings and punish offenders (No. 20)

64. Thailand enacted the Act on Human Trafficking Prevention and Suppression B.E. 2551 (2008) in 2008, which has been in force since 5 June 2008. The purpose of the law is to prevent and suppress human trafficking in the same manner as transnational organized crimes. Thailand signed in the Convention on Anti-Transnational Organized Crimes and the Additional Protocol (Details already presented in the Core Document, Country Report on Implementation of the Convention on the Rights of the Child, Nos. 3-4 pp.75, and Report on Implementation of Optional Protocol on child trafficking, prostitution and child-related pornography (CRC/C/THA/3-4 and CRC/C/OPSE/THA/1) and additional responses). This Act provides details pertaining to provision of assistance and security protection for victims of human trafficking, in terms of food and accommodation, medical treatment, rehabilitation, education and training, legal aid, informing the victims about their rights to protection, and repatriation to their homes, with major considerations for human dignity and the victims’ traditions and cultures and upon consultation with the victims themselves (Section 33-41). The law gives special emphasis on providing protection to children (aged under 18 years) who were exploited from human trafficking, by imposing one-third heavier punishment of both imprisonment and fine, and twice heavier punishment if the offences were committed upon victims aged under 15 years. In addition, the law provides for the setting up of the Human Trafficking Prevention and Suppression Fund as a fund for use in assisting and providing security protection for human trafficking victims, including assisting the victims in foreign countries to return home, and for supporting activities to prevent and suppress human trafficking. In the implementation of this law, two committees have been set up, namely the Human Trafficking Prevention and Suppression Committee which sets policies, and the Human Trafficking Prevention and Suppression Coordinating and Supervisory Committee which supervises the overall operation.

62. การจัดทำโครงการคุ้มครองนักสิทธิมนุษยชนและนักเคลื่อนไหว และมีการเสนอแนวคิดเรื่องการจัดทำรายชื่อของบุคคลที่เป็นนักเคลื่อนไหวหรือนักสิทธิมนุษยชนที่อยู่ในภาวะสุ่มเสี่ยง (White List) เพื่อให้เกิดเป็นมาตรการในการคุ้มครองคนกลุ่มนี้เป็นพิเศษจากองค์กรที่ทำงานด้านสิทธิ และต่อมามีการนำแนวคิดดังกล่าวมาทำการศึกษาวิจัย ในเชิงลึกต่อไป

63. มีการศึกษาความเป็นไปได้ในการเข้าไปเป็นภาคีหรือการให้การรับรองต่ออนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันบุคคลจากการบังคับให้สูญหาย เพื่อเป็นการยืนยันความตั้งใจจริงของประเทศไทยในการให้ความคุ้มครองบุคคลเหล่านี้จากการถูกบังคับให้สูญหาย

การคุ้มครอง และมาตรการในการดำเนินคดีและลงโทษผู้กระทำผิด (ข้อ 20)

64. ประเทศไทยได้ออกพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 5 มิถุนายน 2551 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ให้สอดคล้องกับการกระทำผิดในลักษณะองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งประเทศไทยได้ลงนามในอนุสัญญาต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติในลักษณะองค์กร และพิธีสารเพิ่มเติม (รายละเอียดปรากฏในเอกสารหลัก รายงานการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ฉบับที่ 3-4 pp.75 และรายงานตามพิธีสารเลือกรับ เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณี และสื่อลามกที่เกี่ยวข้องกับเด็ก (CRC/C/THA/3-4 และ CRC/C/OPSE/THA/1) และคำตอบเพิ่มเติม) พระราชบัญญัติฉบับนี้ บัญญัติการช่วยเหลือคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ไว้โดยละเอียด ในเรื่องการจัดดูแลอาหารที่พัก การรักษาพยาบาล การบำบัดฟื้นฟู ให้การศึกษาฝึกอบรม ความช่วยเหลือทางกฎหมาย การแจ้งสิทธิของผู้เสียหายที่พึงได้รับการคุ้มครอง และการส่งกลับภูมิลำเนาโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตลอดจนประเพณีวัฒนธรรมของผู้เสียหายเป็นสำคัญ โดยต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้เสียหายก่อนด้วย (มาตรา 33-41) โดยเน้นการคุ้มครองเด็ก (อายุต่ำกว่า 18ปี) ที่ถูกแสวงประโยชน์จากการค้ามนุษย์เป็นพิเศษด้วยบทลงโทษทั้งจำคุกและปรับเพิ่มสูงขึ้นอีก 1 ใน 3 และหากกระทำต่อเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ต้องรับโทษเป็น 2 เท่า นอกจากนี้กฎหมายนี้กำหนดให้มี กองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายสำหรับการช่วยเหลือ และคุ้มครองความปลอดภัยแก่ผู้เสียหาย รวมทั้งช่วยเหลือผู้เสียหายในต่างประเทศให้เดินทางกลับและเพื่อกิจการป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์ ในการดำเนินงานตามกฎหมายนี้มี คณะกรรมการ 2 ชุด ได้แก่ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ปคม.)เป็นคณะกรรมการกำหนดนโยบาย และมีคณะกรรมการประสานและกำกับการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ปกค.) เป็นคณะกรรมการกำกับดูแลการปฏิบัติงาน

65. At the operational level, Thailand attaches importance to the human trafficking problem, and has regarded it as a national agenda since 2004. Later, by the Cabinet Resolution (14 June 2005), a National Operation Center on Human Trafficking Prevention and Suppression was set up, taking a central coordinating role on human trafficking, from integrating data, coordinating assistance from various government agencies from all ministries, to developing a data support system for use by executives at the decision level in making decisions on the prevention and suppression of human trafficking. The Ministry of Social Development and Human Security was assigned the focal coordinating agency, and worked with other concerned agencies. In fiscal year 2008, there were 42 victims of Thai national (1 male and 41 female). More details can be read in the Country Report on Implementation of the Convention on the Rights of the Child Nos. 3-4, p.75.

Combating the use of Child Labour, and Protection of Young Workers and their Educational Rights (No. 21)

Combating the use of Child Labour, and Protection of Young Workers

66. The Constitution provides for child labour elimination and young workers protection with regard to fair wages, benefits and welfare without discrimination (Section 84 (7)), with the Ministry of Labour in charge of the implementation of child labour elimination and young workers protection to offer equal protection to all young workers regardless of nationality whether they are Thais or non-Thais, according to the Labour Protection Act. There were also other efforts to provide guarantee and justice towards child labour elimination and young workers protection, by implementing the following measures :

(A) Strategies have been laid down for the implementation of child labour elimination and young workers protection. The three strategies are: (1) Supervise and monitor the operation to ensure that young workers are being protected under the Labour Protection Act (2) Support and develop young workers, and (3) Support networking for child labour elimination and young workers protection, with the Office of Labour Protection as the main responsible agency.

(B) Advisors have been appointed, and the National Committee for the Elimination of the Worst Forms of Child Labour Use has been set up, with the Director-General of the Department of Labour Protection and Welfare as Secretary of the Committee, having the power and duties to oversee the preparation of a National Master Plan of Action and to submit the plan to the government towards policy formulation.

(C) The Regional Operation Centers for Assistance of Woman and *Young Workers* have been set up to provide budget support, arrange mobile vans to disseminate knowledge and advocate about the issue of *the employment of young workers* to reach out to communities.

65. ในระดับปฏิบัติการ ประเทศไทยให้ความสำคัญกับปัญหาการค้ามนุษย์โดยถือเป็นวาระแห่งชาติ มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 ต่อมาตามมติคณะรัฐมนตรี (14 มิถุนายน 2548) มีการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์แห่งชาติขึ้น ทำหน้าที่ประสานงานกลางด้านการค้ามนุษย์ บูรณาการข้อมูล บริการ และความช่วยเหลือจากส่วนราชการทุกกระทรวง รวมทั้งเกิดระบบสนับสนุนข้อมูล เพื่อการตัดสินใจสำหรับผู้บริหารในระดับนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ โดยมีกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นหน่วยประสานงานหลัก และปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีผู้เสียหายที่เป็นคนไทย ในปีงบประมาณ 2551 รวม 42 ราย (ชาย 1 ราย และหญิง 41 ราย) รายละเอียดอื่น ๆ สามารถอ่านเพิ่มเติมได้จากรายงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ฉบับที่ 3-4 paras.119-121

การต่อต้านการใช้แรงงานเด็กและการคุ้มครองแรงงานเด็กและสิทธิทางการศึกษาของแรงงานเด็ก (ข้อ 21)

การต่อต้านและการคุ้มครองการใช้แรงงานเด็ก

66. รัฐธรรมนูญ บัญญัติคุ้มครองแรงงานเด็กไว้ทั้งในเรื่องค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์ และสวัสดิการที่เป็นธรรม โดยไม่เลือกปฏิบัติ (มาตรา 84 (7)) โดยกระทรวงแรงงานรับผิดชอบ ดำเนินการดูแลคุ้มครองแรงงานเด็กให้เป็นไปโดยเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็เด็กสัญชาติไทยหรือต่างด้าว ตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน และมีความพยายามในการสร้างหลักประกันสร้างความเป็นธรรมและคุ้มครองแรงงานเด็ก โดย

(ก) กำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อการคุ้มครองแรงงานเด็ก 3 กลยุทธ์ ดังนี้ (1) กำกับดูแลให้แรงงานเด็กได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน (2) ส่งเสริมและพัฒนาแรงงานเด็ก และ (3) ส่งเสริมเครือข่ายการคุ้มครองแรงงานเด็ก โดยมีสำนักคุ้มครองแรงงานเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก

(ข) แต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะกรรมการระดับชาติเพื่อจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย โดยมีอธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเป็นเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่พิจารณาจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติและนำเสนอต่อรัฐบาลเพื่อกำหนดนโยบาย

(ค) จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการช่วยเหลือแรงงานหญิงและเด็กในภูมิภาคโดยสนับสนุนงบประมาณ จัดรถเคลื่อนที่เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้เรื่องการใช้แรงงานเด็กเข้าสู่ชุมชน

(D) The Ad hoc Operation Units on Child Labour has been formed to operate in cases of urgency to hasten the process of child labour and young workers inspection, e.g. child labour or young workers being physically assaulted, kept in confinement, or made news in the media. This enables legal proceedings be immediately taken against the Inquiry Officers concerned, and that strict action be taken in cases of child labour aged under 15 years being used, or the employment of young workers not being in compliance with the Labour Protection Act. A hotline telephone number has also been allocated to provide counseling and to receive complaints regarding young workers, requiring that such complaints be handled and processed within three working days.

(E) There has been a campaign launched to invite every sector of the society to join the network and assist in the labour protection work. Additionally, a work system for the network has been laid down. which covers publishing publicity materials of various forms, organizing meetings, training and seminars for concerned agencies, preparing a Handbook of Operation, and allocating roles and duties for the operation.

67. The following Table shows the result of labour inspection focusing on the enterprises that employed young workers (15-18 years of age) across the Kingdom, classified by year, 2005-2012⁶

Year	No. of enterprises employing young workers	No. of young workers found in the enterprises inspected		
		male	female	total
2005	543	4,390	4,492	8,882
2006	656	3,878	4,928	8,806
2007	672	5,269	4,775	10,044
2008	686	2,536	2,680	5,216
2009	429	1,362	1,412	2,774
2010	460			3,624
2011	470			2,106
2012	548			2,457

⁶ Statistics on welfare and labour protection during 2005-2012, Office of Labour Standard Development, Department of Labour Protection and Welfare

(ง) จัดตั้งชุดปฏิบัติการเฉพาะกิจด้านแรงงานเด็กเพื่อปฏิบัติงานกรณีเร่งด่วน เพื่อเร่งรัดการตรวจแรงงานเด็ก เช่น แรงงานเด็กถูกทำร้ายร่างกาย กักขังหน่วงเหนี่ยว หรือตกเป็นทาสหรือทาสเสมือน ให้ดำเนินคดีต่อพนักงานสอบสวนทันที ดำเนินการอย่างเคร่งครัด กรณีมีการใช้แรงงานเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี หรือมีการใช้แรงงานเด็ก โดยปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน จัดให้มีโทรศัพท์สายด่วนเพื่อให้คำปรึกษา รับเรื่องร้องเรียนปัญหาการใช้แรงงานเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้มีการดำเนินการเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็กภายใน 3 วันทำการ

(จ) รมรณรงค์ให้ทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามาร่วมเป็นเครือข่าย เพื่อช่วยปฏิบัติงานด้านการคุ้มครองแรงงาน และสร้างระบบการทำงานของเครือข่าย ได้แก่ การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์รูปแบบต่างๆ เช่น การจัดประชุมอบรม สัมมนาหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง, การจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน และการกำหนดบทบาทหน้าที่การปฏิบัติงาน

67. ตารางแสดงการใช้แรงงานเด็กทั่วราชอาณาจักร จำแนกตามปี ระหว่าง พ.ศ.2548-2555⁶

ปี พ.ศ.	สถานประกอบกิจการที่มีการจ้างงานแรงงานเด็ก (๑๕-๑๘ ปี)	จำนวนลูกจ้างเด็ก (๑๕-๑๘ ปี) ที่ตรวจพบ		
		ชาย	หญิง	รวม
๒๕๔๘	๕๔๓	๔,๓๙๐	๔,๔๙๒	๘,๘๘๒
๒๕๔๙	๖๕๖	๓,๘๗๘	๔,๙๒๘	๘,๘๐๖
๒๕๕๐	๖๗๒	๕,๒๖๙	๔,๗๗๕	๑๐,๐๔๔
๒๕๕๑	๖๘๖	๒,๕๓๖	๒,๖๘๐	๕,๒๑๖
๒๕๕๒	๔๒๙	๑,๓๖๒	๑,๔๑๒	๒,๗๗๔
๒๕๕๓	๔๖๐			๓,๖๒๔
๒๕๕๔	๔๗๐			๒,๑๐๖
๒๕๕๕	๕๔๘			๒,๔๕๗

6 สถิติสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ระหว่าง พ.ศ.2548-2555, สำนักพัฒนามาตรฐานแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

Educational Rights

68. The Constitution provides that all persons shall have equal rights to basic education of not less than 12 years, which shall be provided free-of-charge by the state in an extensive manner and with good quality. Besides, the Act on Compulsory Education B.E. 2545 (2002) provides that children aged 7-16 years shall receive nine years of compulsory education (Section 6). The Labour Protection Act B.E. 2541 (1998) provides that employers are prohibited to hire children aged under 15 years as employees (Section 44). Therefore, all children including young workers shall enjoy the right to compulsory basic education by law, and to receive protection in regard to being employed before the age of 15 years. Young workers in Thailand are in the age range of 15-18 years. These young workers shall be provided with further knowledge, with emphasis on building solid knowledge base beneficial to them, e.g. knowledge about rights and duties in working, safety at work, labour welfare, etc. Opportunities shall be given to these young workers to enhance their knowledge, build their capacity and develop their labour skills towards enjoying a better quality of life. Publicity materials on child labour elimination and young workers protection have been produced, the Building Schools in Factories Project was supported, and knowledge given to employers to make them understand and open opportunities for these young workers to enjoy their rights to development and quality of life improvement. To illustrate, employees who are young workers aged 15 to 18 years shall enjoy the right to request leave to attend meetings, seminars, training, or to join other activities organized by educational institutions or public or private organizations. The leave requested for these purposes are not to exceed 30 days. (Section 52)

69. Furthermore, the Cabinet Resolution of 5 July 2005 endorsed the issuance of The Ministry of Education Regulations on Proof for Admission of Students to Educational Institutions B.E. 2548 (2005). This is regarded as a measure to open opportunities toward Education for All, without discrimination for any reason, regardless of the status of those persons being migrant workers, or persons without civil registration proof or do not have Thai nationality. Further details can be found in the Country Report on Implementation of the Convention on the Rights of the Child, Nos. 3-4, para78, 83

Measures to grant nationality to stateless persons; Birth Registration for children of ethnic minority groups including the highlanders and migrant children; and, Elimination of negative effects on the rights enshrined in the International Covenant on Civil and Political Rights (No. 22)

70. Amendment was made to the Act on Nationality, with the Act on Nationality (No. 4) B.E. 2551 (2008) which aims to give remedy to persons who were born in Thailand to Thai-national fathers but were not granted Thai nationality by birth, because the fathers did not officially marry their mothers, or did not register acceptance of the children as their own. The law also aims at making the provisions contained therein correspond with the principle of gender equality between men and women adopted by the Constitution.

สิทธิทางการศึกษา

68. รัฐธรรมนูญบัญญัติสิทธิเสมอกันของบุคคลในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 บัญญัติให้เด็กที่มีอายุ 7-16 ปี ต้องได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี (มาตรา 6) พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 บัญญัติห้ามมิให้นายจ้างจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปีเป็นลูกจ้าง (มาตรา 44) ดังนั้น เด็กทุกคนรวมทั้ง เด็กที่ทำงาน จะต้องได้รับสิทธิในการศึกษาภาคบังคับพื้นฐานตามกฎหมายและได้รับความคุ้มครองจากการจ้างงานก่อนอายุ 15 ปี แรงงานเด็กของไทยจึงต้องมีอายุ 15-18 ปี แรงงานเหล่านี้จะต้องได้รับการเสริมสร้างความรู้โดยมีการมุ่งเน้นการสร้างฐานความรู้ที่ดีแก่แรงงานเด็ก ให้มีความรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ในการทำงาน ความปลอดภัยในการทำงาน สวัสดิการแรงงาน ตลอดจนส่งเสริมให้แรงงานเด็กได้รับโอกาสในการพัฒนาความรู้ความสามารถ รวมทั้งพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เรื่องการใช้แรงงานเด็ก ส่งเสริมสนับสนุนโครงการสร้างโรงเรียนในโรงงาน และสร้างความรู้ความเข้าใจแก่นายจ้างให้เปิดโอกาสให้แรงงานเด็กได้รับการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปีมีสิทธิลาเพื่อเข้าประชุม สัมมนา ฝึกอบรม หรือลาเพื่อการอื่นซึ่งจัดโดยสถานศึกษาหรือหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน ลาได้ปีละไม่เกิน 30 วัน (มาตรา 52)

69. นอกจากนี้ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2548 เห็นชอบการออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียนนักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 ซึ่งถือว่าเป็นมาตรการที่เปิดโอกาสทางการศึกษาให้บุคคลทุกคนอย่างทั่วถึง (Education for All) โดยไม่เลือกปฏิบัติด้วยเหตุใดๆ แม้ว่าบุคคลเหล่านั้นจะมีสถานะเป็นแรงงานต่างด้าว หรือบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยก็ตาม รายละเอียดเพิ่มเติมในรายงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ฉบับที่ 3-4 pp. 78, 83

มาตรการให้สัญชาติแก่คนไร้รัฐ การจดทะเบียนเกิดแก่เด็กชนกลุ่มน้อยต่างๆ รวมทั้ง บุคคลบนพื้นที่สูง และเด็กลี้ภัย และการขจัดผลกระทบด้านลบต่อสิทธิภายใต้กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ข้อ 22)

70. มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ โดยพระราชบัญญัติ สัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2551 ซึ่งมุ่งเยียวยา ให้ผู้เกิดในประเทศไทยซึ่งมีบิดาเป็นผู้มีสัญชาติไทยแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยโดยการเกิด เนื่องจากบิดามีได้สมรสกับมารดาของผู้เกิดหรือมิได้จดทะเบียนรับรองผู้นั้นเป็นบุตร และเพื่อให้บทบัญญัติของกฎหมายสอดคล้องกับหลักความเสมอภาคระหว่างชายหญิงที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยรับรองไว้

71. Registration of births for children of ethnic minority groups including the highlanders and migrant children carried out by the Office of Registration Administration, Department of Administration achieved success in regard to pushing for the registration of persons in a full cycle comprehensive manner from (1) registration of persons who are born (2) registration of persons living, and (3) registration of persons who die. This concept of comprehensive registration work has also been translated into the levels of law reform by the parliament, issuance of Ministerial Regulations towards compliance with the Act, including government orders, consultation papers, as well as acceptance of the civil society sector's participation in addressing the issue of guaranteeing the right to status of persons by law for all human beings in the Thai society.

72. In addition, the Act on National Child and Youth Development Promotion B.E. 2550 (2007) Section 7 contains provision that clearly adopts the international law principle on birth registration. Therefore, negligence to register births for children and youth is not allowed.

73. Regarding access to public health, Section 5 of the National Health Insurance Act B.E. 2545 (2002) clearly provides for the endorsement of this right for persons of normal status. Besides, the Committee on National Health Insurance passed a Resolution on 16 February 2009 granting approval to the Office of National Health Insurance to present to the Cabinet pertaining to the provision of health insurance to the people who are in the process of status verification. This is to prompt consideration on providing assistance to the people who have resided in Thailand for a long time, to enable them to receive health insurance and to have equal access to health services.

74. Regarding access to basic educational services, responses have already been made in paragraphs 68-69.

75. In terms of risk reduction from acts of torture or exploitation, the Cabinet Resolution dated 14 June 2005 on the criteria and conditions in providing assistance to non-Thai victims of human trafficking in foreign countries endorsed the right of these alien victims to return to Thailand, despite their pending status as legitimate persons under Thailand's immigration law. Further details can be found in the Country Report on Implementation of the Convention on the Rights of the Child, Nos. 3-4, pp. 28-30.

71. การจดทะเบียนเกิดแก่เด็กชนกลุ่มน้อยต่างๆ รวมทั้งบุคคลพื้นที่สูง โดยสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครองสามารถประสบผลสำเร็จในการผลักดันการจดทะเบียนบุคคลในลักษณะครบวงจรของปัญหา ตั้งแต่ (1) การจดทะเบียนคนเกิด (2) การจดทะเบียนคนอยู่ และ (3) การจดทะเบียนคนตาย ซึ่งการทำงานดังกล่าวเป็นไปทั้งในระดับการปฏิรูปกฎหมายของรัฐสภา การออกกฎกระทรวงเพื่อรองรับพระราชบัญญัติ การมีหนังสือสั่งการ หนังสือหารือ และยอมรับให้ภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาการรับรองสิทธิในสถานะบุคคลตามกฎหมายให้แก่มนุษย์ในสังคมไทย

72. นอกจากนี้ พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 มาตรา 7 ได้บัญญัติรับรองหลักกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยการจดทะเบียนการเกิดอย่างชัดเจน ดังนั้น การละเลยไม่ยอมรับจดทะเบียนการเกิดให้แก่เด็กและเยาวชนย่อมจะทำได้

73. การเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานด้านสาธารณสุขโดย มาตรา 5 แห่ง พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2545 ซึ่งบัญญัติรับรองสิทธิของบุคคลในลักษณะทั่วไปไว้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ยังมีมติเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2552 เห็นชอบให้สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเรื่องการสร้างหลักประกันสุขภาพสำหรับประชาชนที่รอพิสูจน์สถานะบุคคล เพื่อพิจารณาให้การช่วยเหลือประชาชนที่พำนักพักอาศัยในประเทศไทยเป็นระยะเวลาอันนานให้ได้รับหลักประกันสุขภาพและเข้าถึงบริการสุขภาพได้อย่างเท่าเทียม

74. การเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานด้านการศึกษา ได้ตอบแล้วในย่อหน้า 69

75. การลดความเสี่ยงในการถูกระทำการทารุณและถูกแสวงหาประโยชน์ โดยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ.2548 เรื่องหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการให้ความช่วยเหลือเหยื่อจากการค้ามนุษย์ที่มีได้มีสัญชาติไทยในต่างประเทศ อันมีผลรับรองสิทธิที่จะกลับเข้าสู่ประเทศไทยของคนต่างด้าวที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ แม้พวกเขาจะยังไม่มีสถานะบุคคลที่ชอบด้วยกฎหมายคนเข้าเมืองก็ตาม มีรายละเอียดเพิ่มเติมในรายงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ฉบับที่ 3-4 paras. 55-56

Rights of Migrant Workers; Mechanisms to monitor rights violations against migrant workers; and, Non-discriminatory assistance to victims of the tsunami (No. 23)

76. Rights of migrant workers are:

(a) Access to basic educational services for migrant workers, as already described in paragraphs 68-69.

(b) Acceptance of migrant workers' possession of personal identity proof –Thailand has, for several times, arranged registration for migrant workers since 2005 in order that the registered migrant workers, together with their accompanied persons, either their children or wives, fathers or mothers would be recorded in Thailand's Civil Registration Book with the status of 'temporary residents', and also be given identity cards as 'non-Thai nationals (Tor Ror 38/1)⁷ during awaiting nationality verification from the countries of origin. In addition, the Office of the National Security Council also pushed the concept of systematizing migrant workers by granting them legitimate 'temporary residents' status by Thai law. This concept was put to practice by registering the group as stateless migrant workers and then receives nationality verification from the countries of origin, based on the agreements on employment of migrant workers that Thailand has had with Myanmar, Laos and Cambodia. Upon successful completion of this stage, the migrant workers will receive sustainable personal identity proof documents.⁸

77. Migrant workers can report cases of rights violations through mechanisms of the Labour Court, Office of the Ombudsmen, and Office of the National Human Rights Commission.

78. Humanitarian assistance was given to the tsunami victims without discrimination, regardless of race or nationality. Full assistance in all related aspects was also provided by public and private organizations. Further details on this issue can be found in the Country Report on Implementation of the Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination, Nos. 1-2, p.15.

---

⁷ In accordance with the Regulation of the Central Registration Office on Issuance of Identity Cards for Non-Thai Nationals B.E. 2547 (2004)

⁸ The right to travel of alien persons who have the right to reside in Thailand has been endorsed by the Ministry of Interior Announcement dated 1 October 2009 by Clause 17 of the Immigration Act, B.E. 2522 (1979), regardless of their status as illegal immigrants. Besides, the Department of Land Transportation has endorsed the right of these alien illegal immigrants in holding car registration documents and driving licenses.

สิทธิของแรงงานอพยพ กลไกการตรวจสอบการละเมิดสิทธิของแรงงานอพยพ และการช่วยเหลือเหยื่อ คลื่นยักษ์สึนามิโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ (ข้อ 23)

76. สิทธิของแรงงานอพยพ

(ก) การเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานด้านการศึกษาของแรงงานอพยพ ตามที่ได้กล่าวแล้วในข้อ 68-69

(ข) มีการยอมรับการมีหลักฐานส่วนบุคคลของแรงงานอพยพ โดยประเทศไทยได้เปิดให้มีการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลายครั้ง ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2548 อันทำให้คนงานอพยพ และผู้ติดตามซึ่งเป็นลูกหรือภรรยา หรือบิดามารดาของตัวแรงงานอพยพ รับการบันทึกในทะเบียนราษฎรของประเทศไทยในสถานะคนอยู่ชั่วคราวและได้รับบัตรประจำตัวบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย (ทร38/1)⁷ ด้วย ในระหว่างรอการพิสูจน์สัญชาติกับประเทศต้นทาง นอกจากนี้ สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติยังได้ผลักดันแนวคิดในการจัดระบบแรงงานต่างด้าวเพื่อให้สถานะคนอยู่ชั่วคราวที่สอดคล้องกฎหมายไทยโดยการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวไร้รัฐและนำไปพิสูจน์สัญชาติกับประเทศต้นทาง โดยความตกลงว่าด้วยการจ้างแรงงานต่างด้าวกับประเทศพม่า ลาว และกัมพูชา อันทำให้คนงานอพยพได้รับเอกสารพิสูจน์ตัวบุคคลที่ยั่งยืน⁸

77. แรงงานอพยพสามารถรายงานการถูกละเมิดสิทธิ โดยผ่านกลไกของศาลแรงงาน สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน และสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้

78. มีการให้ความช่วยเหลือทางด้านมนุษยธรรมแก่เหยื่อคลื่นยักษ์สึนามิโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นคนเชื้อชาติหรือสัญชาติใด และมีความช่วยเหลืออย่างเต็มที่จากองค์กรภาครัฐและเอกชนในทุกเรื่องที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดเพิ่มเติมในรายงานตามอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ ฉบับที่ 1-2 pp.15

⁷ เป็นไปตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย พ.ศ.2547 และระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย พ.ศ.2551

⁸ มีการรับรองสิทธิในการเดินทางของคนต่างด้าวที่มีสิทธิอาศัยในประเทศไทย แต่ยังมีสถานะคนเข้าเมืองผิดกฎหมาย โดย ประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2552 ตาม มาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 นอกจากนี้ กรมการขนส่งทางบกยังรับรองสิทธิในทะเบียนรถยนต์และใบขับขี่ของคนงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย

Civil Rights of ethnic minority groups, Right to Land, and Liberty of Movement; Right to belong in a Culture, and Right to access Community Resources (No. 24)

79. Thailand is aware of the significance and the rights of over 62 ethnic groups in the country, which constitute the Thai population. It became a State Party to the Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination (CERD) in 2003, and has completed the preparation of the combined Country Report on Implementation of CERD, Number 1 (2004) and Number 2 (2005), which is being presented to the United Nations Committee on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination. The civil rights of ethnic groups, the hill tribesmen and the highlanders in Thailand can thus be described under two situations as follows:

(A) Right to have status of persons under the Thai law on civil registration, whether or not the hill tribesmen and the highlanders have Thai nationality or are stateless. Once they have been recorded in Thailand's Civil Registration Book of either different categories, e.g. as Permanent Residents (t.r.14), or as Temporary Residents (t.r.13) in the Civil Registration Book, or in the Registration Book of Migrant Workers (t.r.38/1), or Registration Book of Persons without Civil Registration Status (t.r.38 k.), those hill tribesmen and highlanders are regarded as already enjoying their civil right as citizens.

(B) Right to Thai nationality, for those hill tribesmen or the highlanders who have Thai nationality, whether the Thai nationality has been attained by birth or after birth, it is regarded as a civil right as citizens.

80. The concept regarding enjoyment of the right to property under Thai laws is not different from that of other civilized countries. The status of being hill tribespersons or highlanders does not pose limitation to attaining the right to property.

81. Liberty of movement of hill tribesmen and highlanders, in the case of these people holding the status of aliens, their right to liberty of movement shall be subjected to the law on immigration. The right to liberty of movement of aliens is a conditional right. Thailand classifies hill tribes people and highlanders who are alien migrants under three categories, the right to liberty of movement in Thailand thus differs according to these categories, namely:

- (a) holding status of 'legal alien immigrants', and have 'permanent residence' right
- (b) holding status of 'illegal alien immigrants', but granted the right to reside temporarily in Thailand, by the Cabinet's ruling according to Section 17 of the Immigration Act B.E. 2522 (1979).
- (c) holding status of 'illegal alien immigrants'

สิทธิของชนกลุ่มน้อยในความเป็นพลเมือง สิทธิในที่ดิน และเสรีภาพในการเคลื่อนย้าย สิทธิในวัฒนธรรม และการเข้าถึงทรัพยากรของชุมชน (ข้อ 24)

79. ประเทศไทยตระหนักถึงความสำคัญและสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆกว่า 62 กลุ่มที่ประกอบกันเป็นประชาชนชาวไทย และได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (CERD) ตั้งแต่ พ.ศ. 2546 รวมถึงได้จัดทำรายงานฉบับรวมของรายงานฉบับแรก (พ.ศ.2547) และฉบับที่ 2 (พ.ศ.2548) เสร็จสิ้นและกำลังนำเสนอต่อคณะกรรมการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบขององค์การสหประชาชาติ จึงอธิบายสิทธิในความเป็นพลเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ ชาวเขาและบุคคลบนพื้นที่สูง (Highlanders) ได้ใน 2 สถานการณ์ ดังนี้

(ก) การมีสิทธิในสถานะบุคคลตามกฎหมายทะเบียนราษฎรแม้ว่าชาวเขาและบุคคลบนพื้นที่สูงจะมีสัญชาติไทยหรือไม่มีสัญชาติไทย แต่หากได้รับการบันทึกในทะเบียนราษฎรไทยในประเภทต่างๆ เช่น ทะเบียนราษฎรไทยในทะเบียนบ้านประเภทคนอยู่ถาวร (ท.ร.14) ในทะเบียนบ้านประเภทคนอยู่ชั่วคราว (ท.ร.13) ในทะเบียนประวัติประเภทแรงงานต่างด้าว (ท.ร.38/1) หรือทะเบียนประวัติประเภทบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร (ท.ร.38 ก.) ก็ถือได้ว่าชาวเขาและบุคคลบนพื้นที่สูงเหล่านั้นมีสิทธิในความเป็นพลเมืองแล้ว

(ข) การมีสิทธิในสัญชาติไทยในกรณีที่ชาวเขาหรือบุคคลบนพื้นที่สูงมีสัญชาติไทย แม้ว่าจะเป็นการได้สัญชาติไทยโดยการเกิดหรือภายหลังการเกิด ก็ถือได้ว่ามีสิทธิในความเป็นพลเมืองเช่นกัน

80. แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิในทรัพย์สินภายใต้กฎหมายไทยไม่แตกต่างไปจากที่เป็นอยู่ในกฎหมายของนานาอารยประเทศ ความเป็นชาวเขาหรือบุคคลบนพื้นที่สูงไม่ได้เป็นข้อจำกัดในการเข้าสู่สิทธิในทรัพย์สิน

81. เสรีภาพในการเคลื่อนย้ายของชาวเขาและบุคคลบนพื้นที่สูง กรณีที่ชาวเขาหรือบุคคลบนพื้นที่สูงมีสถานะเป็นคนต่างด้าว สิทธิในเสรีภาพที่จะเคลื่อนย้ายของพวกเขาย่อมเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง สิทธิในเสรีภาพที่จะเคลื่อนย้ายของคนต่างด้าวเป็นสิทธิที่มีเงื่อนไข ประเทศไทยจึงมีชาวเขาและบุคคลบนพื้นที่สูงที่เป็นคนต่างด้าวอพยพใน 3 ลักษณะ ซึ่งมีสิทธิในเสรีภาพที่จะเคลื่อนย้ายในประเทศไทยที่แตกต่างกันไป กล่าวคือ

(ก) มีสถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองถูกกฎหมายและมีสิทธิอาศัยถาวร

(ข) มีสถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย แต่คณะรัฐมนตรีใช้มาตรา 17 แห่ง พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ให้สิทธิอาศัยชั่วคราวในประเทศไทย

(ค) มีสถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย

82. The Constitution Section 37 provides protection of a person's full liberty to profess a religion, as well as protection of religious rites and practices according to his belief.

83. Right to belong in a culture. Not any of the Thai laws imposes limitation on the people's preservation of their cultures and identities, e.g. the right to use local Malayu language of the people in the southern border provinces. Thailand has implemented according to the recommendation of the National Independent Committee for Reconciliation, by granting permission to the people in the three southern border provinces to alternatively use Malayu as their working language. This is based on due consideration is their mother tongue used in daily life, and it presents the pride of the local people, defining their self, identity and origin of the people who have lived in this part of the country for a long time.

84. Right to access community resources. The Constitution Section 66 recognizes the right of communities to benefit from their community resources, providing that communities of people who have originally gathered as local communities shall have the right and participation in the management, preservation, and utilization of natural resources and the environment of their communities in a balanced and sustainable manner. The law also stipulates that the management of local resources should be fundamentally based on the local religious beliefs, cultures and decent traditions, with the community people's compassion, sharing mutual reliance and assistance, which are the notions that correspond with the principles of "Sufficiency Economy" initiated by His Majesty the King. "Sufficiency"⁹ here means moderation, rationality, as well as necessity to have a reasonably good immune system or self-protection mechanism as resilience against any possible effects caused by external and internal changes.

III Progress on Civil and Political Rights in Thailand

Article 1

85. The Constitution Section 66 and Section 67 provide guarantee for human rights protection, including the rights of persons to participation in the conservation, maintenance and exploitation of natural resources. The provisions contained therein also stipulate that the government shall set clear policies pertaining to land utilization and conservation of natural resources and the environment.

86. The public sector has shown firmer determination to protect the rights and liberties of the people, as seen from cancellation of the announcement prohibiting persons from going out of their houses during Ramadan months, in order to allow the people to practice their religious activities at nighttime with convenience and without contradicting their religious principles.

---

⁹ <http://www.chaipat.or.th/chaipat/content/propeing/porpeing.html>

82. รัฐธรรมนูญ มาตรา 37 ได้ให้ความคุ้มครองในเสรีภาพบริบูรณ์ในการนับถือศาสนาของบุคคล อีกทั้งคุ้มครองในเรื่องของการประกอบศาสนกิจตามความเชื่อของบุคคล

83. สิทธิในวัฒนธรรม ไม่มีกฎหมายใดที่บัญญัติจำกัดสิทธิในเรื่องการอ้างภาษา วัฒนธรรมและอัตลักษณ์ เช่น สิทธิในการใช้ภาษามลายูถิ่นของประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเทศไทยดำเนินการตามข้อเสนอของคณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ (กอส.) ที่ให้จังหวัดชายแดนภาคใต้สามารถใช้ภาษามลายูเป็นภาษาทำงาน (Working Language) ได้อีกภาษาหนึ่ง เนื่องจากเป็นภาษาแม่ (Mother Tongue Language) ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นภาษาที่คนท้องถิ่นมีความภาคภูมิใจเพราะบ่งบอกถึงตัวตน อัตลักษณ์ และความเป็นมาของผู้คนที่อาศัยอยู่ในผืนแผ่นดินนี้เป็นระยะเวลายาวนาน

84. การเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติ รัฐธรรมนูญ มาตรา 66 ได้ยอมรับสิทธิชุมชนในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร โดยได้บัญญัติให้ชุมชนที่รวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิ และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ การจัดการทรัพยากรของท้องถิ่นควรอยู่บนพื้นฐานของความเชื่อทางศาสนา ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ประเพณีที่ติงามของท้องถิ่นเป็นหลัก โดยมีความเอื้ออาทร การแบ่งปัน และการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ซึ่งมีความสอดคล้องกับหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทั้งนี้ ความพอเพียง⁹ หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน

III: ความก้าวหน้าทางด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองของประเทศไทย

ข้อบทที่ 1

85. รัฐธรรมนูญ มาตรา 66 และ มาตรา 67 ได้ให้หลักประกันเพื่อคุ้มครองสิทธิชุมชน รวมทั้งสิทธิของบุคคลในการมีส่วนร่วมอนุรักษ์บำรุงรักษาและได้รับประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติตลอดจนได้กำหนดให้รัฐบาลต้อง มีนโยบายที่ชัดเจนในการใช้ที่ดิน และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

86. ภาครัฐได้แสดงให้เห็นถึงความตั้งใจที่จะคุ้มครองสิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนมากขึ้น ดังเช่น ได้มีการยกเลิก การประกาศห้ามบุคคลออกนอกเคหสถานในช่วงเดือนรอมฎอน เพื่อให้ประชาชนสามารถมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง กับศาสนาในเวลากลางคืนได้โดยสะดวก ไม่ขัดต่อหลักศาสนา

⁹ <http://www.chaipat.or.th/chaipat/content/porpeing/porpeing.html>

Article 2

87. The Constitution stipulates that every person is equal before the law and shall be equally protected under the law. Men and women shall have equal rights. It provides for the State to abide by the international human rights treaties to which Thailand is a party, to set the principles of equality and non-discrimination towards peoples with differences, to provide public facilities to older persons and persons with disabilities, to guarantee protection of rights and freedom of expression of persons and the press, as well as to prevent persons holding political positions to own or be shareholders of media businesses, either directly or indirectly. In addition, the Constitution has clear statements on the general principles of human rights protection and human dignity, with special emphases on children, youth and persons with other nationalities other than Thai. In the case of violations against such rights, Thai laws also provide that appropriate remedy measures be taken, which include compensation for the victims and defendants in the judicial process.

88. The Act on Promotion and Development of the Quality of Life of Persons with Disabilities B.E. 2550 (2007) serves as recognition of human rights of persons with disabilities, with Section 15 prohibiting any act of discrimination against persons with disabilities, and setting out remedial measures to address cases of discrimination against persons with disabilities, which caused or may cause them damage as a result of such unjust discriminatory practices. This law also grants the right to the affected persons with disabilities to file cases in court to demand compensation for such violations. They can either file cases for legal proceeding by themselves, or request organizations working for persons with disabilities to do so on their behalf.

Article 3

89. The Constitution provides additional guarantee for equal rights of men and women, and states clearly in its provision that women's rights in the justice process shall be protected in cases related with domestic violence.

90. Besides, there are other relevant acts, one regarding the enlisting of election candidates by political parties, which shall take into consideration appropriate and equal proportion between female and male candidates; women have the right to file for divorce, the right to choose which family names and initials to use, the right to choose nationalities according to their husbands who are of foreign nationals.

ข้อบทที่ 2

87. รัฐธรรมนูญ กำหนดว่าบุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน โดยกำหนดให้รัฐต้องปฏิบัติตามสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี กำหนดหลักความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติแก่บุคคลที่มีความแตกต่างกัน การอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะแก่ผู้สูงอายุและคนพิการ การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคล และสื่อมวลชน รวมทั้งการป้องกันมิให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเข้าเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในกิจการสื่อสารมวลชนทั้งทางตรงและทางอ้อม นอกจากนี้ได้ระบุชัดเจนถึงหลักทั่วไปว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็ก เยาวชน และคนต่างสัญชาติ ซึ่งหากมีการละเมิดสิทธิดังกล่าว กฎหมายไทยก็ระบุให้มีมาตรการเยียวยาที่เหมาะสมไว้ โดยการเยียวยานี้ได้รวมถึงค่าตอบแทนผู้เสียหายและจำเลยทางศาลด้วย

88. พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 ซึ่งเป็นการรองรับสิทธิมนุษยชนของคนพิการ โดยกำหนดมิให้มีการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการตามมาตรา 15 และกำหนดมาตรการเยียวยากรณีที่มีการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการ อันจะทำให้คนพิการได้รับหรือจะได้รับความเสียหายในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการดังกล่าว พร้อมกับให้สิทธิคนพิการในการฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายฐานละเมิดต่อศาลได้ด้วย โดยคนพิการสามารถฟ้องได้เอง หรือขอให้องค์กรด้านคนพิการที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ร้องขอหรือฟ้องร้องแทนก็ได้

ข้อบทที่ 3

89. รัฐธรรมนูญ ให้มีหลักประกันสิทธิอันเท่าเทียมของชายและหญิงเพิ่มเติม และมีการระบุชัดในรัฐธรรมนูญว่าสตรีจะต้องได้รับการคุ้มครองสิทธิในกระบวนการยุติธรรมจากคดีที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในครอบครัว

90. นอกจากนี้ ยังมีพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องในประเด็นของการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองที่ต้องคำนึงถึงสัดส่วนที่เหมาะสมและเท่าเทียมกันระหว่างหญิงและชาย สตรีมีสิทธิฟ้องหย่า มีสิทธิในการเลือกใช้ชื่อสกุลและคำนำหน้าชื่อ มีสิทธิเลือกสัญชาติตามสามีที่เป็นคนต่างด้าว

91. In 2008, Thailand made an amendment to Section 7 Clause 2¹⁰ of the Act on Nationality B.E. 2508 (1965), aiming at providing guarantee for the right to Thai, according to Jus Sanguinis, of children born to Thai fathers outside marriage. This provision of the law will create equality between men and women in transferring nationalities according to Jus Sanguinis. The eligibility to exercise this right will, however, depend on the verification of blood relation as father and child according to the Ministerial Regulations.

Article 4

92. Thailand has five laws pertaining to public emergency situations, namely the Martial Law Act B.E.2457 (1914), the Civil Danger Protection Act B.E.2522 (1979), the Special Investigation Act B.E.2547 (2004), the Emergency Decree on Public Administration in State of Emergency B.E.2548 (2008), and the Act on Internal Security Protection in the Kingdom B.E.2551 (2008).

93. The public security agencies have issued rules and regulations, as well as prepared essential handbooks providing details as guidelines for state officials to follow in their operation to minimize effects on the people and to observe respect for human rights. To elaborate, their performance of duties shall respect local religious principles and culture; any arrest shall only be made with consent from the three parties, namely the administration, the police and the military, and shall strictly abide by the law; the use of force shall abide by the rules on the use of force as laid down by the security agencies, which are in accordance with the United Nations Basic Regulations on the Use of Force and Firearms by Authorised Law Enforcement Officers.

94. In situations prompting necessity to limit the rights of persons for the purpose of maintaining law and order under emergency situations, e.g. in giving authority to state officers to detain suspects for 30 days, court orders shall have to be sought first, and each detention shall be for only 7 days, with possible request for extension of 7 days each time, but not exceeding 30 days in all. In granting suspects the right to counsel lawyers, that shall be considered on case by case basis, which is considered a kind of protection for the officers operating under emergency situations from being charged, to enable them to operate swiftly in order to prevent the violence from escalating or expanding. In such circumstances, the state officers shall be made aware of the importance of the policy to avoid or minimize effects on the people, with laid down strict measures for the officers at operational level to abide by the rules, regulations and orders in force, which aims to address the issue of human rights violation and to reduce the effects on the people.

---

¹⁰which provides that “The word ‘father’ according to (1) to include a person who has been verified as the father of the person born under the criteria set in the Ministerial Regulation, although the person has not registered his marriage with the mother of the born person and has not registered birth of the born person.

91. เมื่อปี พ.ศ.2551 ประเทศไทยมีการแก้ไขมาตรา 7 วรรค 2¹⁰ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 ซึ่งมุ่งที่จะรับรองสิทธิในสัญชาติไทยโดยหลักสืบสายโลหิตของบุตรของชายไทยนอกสมรส โดยบทบัญญัตินี้จะสร้างความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิงที่จะถ่ายทอดสัญชาติไทยโดยหลักสืบสายโลหิต ซึ่งความเป็นไปได้ของการใช้สิทธิขึ้นอยู่กับ การพิสูจน์ความเป็นบิดาและบุตรตามกฎหมาย

ข้อบทที่ 4

92. ประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาวะฉุกเฉินสาธารณสุขอยู่ 5 ฉบับ คือพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ.2457 พระราชบัญญัติการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ.2522 พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 พระราชกำหนดว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 และพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.2551

93. ทางหน่วยงานความมั่นคงได้ออกกฎระเบียบวิธีปฏิบัติและคู่มือที่จำเป็นอย่างละเอียดสำหรับใช้เป็นแนวทางแก่เจ้าหน้าที่รัฐให้สามารถปฏิบัติงานได้เพื่อลดผลกระทบต่อประชาชนให้น้อยที่สุดและเคารพสิทธิมนุษยชน เช่น การปฏิบัติงานต้องคำนึงถึงหลักศาสนาและวัฒนธรรมในท้องถิ่น การจับกุมต้องได้รับความเห็นชอบร่วมกันทั้งสามฝ่าย คือ ฝ่ายปกครอง ตำรวจ และทหาร และต้องกระทำตามกฎหมายทุกประการ โดยหากต้องใช้กำลังก็ต้องเป็นไปตามกฎการใช้กำลังที่ทางหน่วยงานความมั่นคงกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของสหประชาชาติว่าด้วยการใช้กำลังบังคับและอาวุธปืนของเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย

94. ในสถานการณ์ที่มีความจำเป็นต้องจำกัดสิทธิของบุคคลเพื่อเหตุผลของการรักษาความสงบเรียบร้อยภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น การให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการควบคุมตัวบุคคลที่ต้องสงสัยได้ 30 วัน นั้น จะดำเนินการได้โดยการขอคำสั่งศาลก่อน และจะกักขังได้เพียงคราวละ 7 วัน ขอเพิ่มได้อีกคราวละ 7 วัน แต่ไม่เกิน 30 วัน สำหรับการให้สิทธิในการพบทนายความจะต้องขออนุญาตเป็นรายๆไป ซึ่งถือเป็นการให้ความคุ้มครองจากการถูกดำเนินคดีแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในสถานการณ์ฉุกเฉินให้ทำงานได้รวดเร็วเพื่อป้องกันไม่ให้ความรุนแรงขยายตัวมากขึ้นในกรณีนี้เจ้าหน้าที่รัฐได้ตระหนักเห็นความสำคัญของนโยบายที่จะไม่ให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนและได้มีมาตรการเข้มงวดกับเจ้าหน้าที่ในระดับปฏิบัติให้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และคำสั่งที่มีอยู่เพื่อแก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนและลดผลกระทบต่อประชาชน

¹⁰ ซึ่งบัญญัติว่า “คำว่าบิดาตาม (1) ให้ความหมายรวมถึงผู้ซึ่งได้รับการพิสูจน์ว่าเป็นบิดาของผู้เกิดตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง แม้ผู้นั้นจะมีได้จดทะเบียนสมรสกับมารดาของผู้เกิด และมีได้จดทะเบียนรับรองผู้เกิดเป็นบุตรก็ตาม”

95. In addition, the public sector took into consideration certain limitations of the Act on Marshal Law B.E.2457 (1914) and the Decree on State Rule in Emergency Situations B.E.2548 (2005), thus considered to use the Act on Internal Security Protection B.E.2551 (2008) instead of these two laws. At this stage, consideration is being made regarding the process of administration and management to enhance readiness for further effective operation under this law.

Article 5

96. The Constitution Section 29, first paragraph, provides that the restriction of rights and liberties of a person as recognized by the Constitution is not to be imposed except by virtue of specific legal provisions provided by this Constitution and only to the extent of necessity, provided that it shall not affect the essential substances of such rights and liberties.

Article 6

97. The Constitution Section 32, first paragraph, provides for guarantee on the right and liberty of a person in his life and person.

98. Thailand shall not send a person out of the country to serve capital punishment, except for cases which fall under cross-border expatriation of prisoners agreement. Furthermore, Thailand has also abolished capital punishment on persons under 18 years of age.

Article 7

99. Thailand became a State Party to the Convention Against Torture and Cruel, Inhuman, Degrading Treatment or Punishment (CAT) on 2 October 2007, and is in the process of preparing its periodic report on the implementation of the CAT.

95. นอกจากนี้ ภาครัฐได้คำนึงถึงข้อจำกัดบางประการของพระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พ.ศ.2457 และพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 จึงได้มีการพิจารณานำพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.2551 มาใช้แทน และขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณากระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้มีความพร้อมในการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อบทที่ 5

96. รัฐธรรมนูญ มาตรา 29 วรรคแรก บัญญัติการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

ข้อบทที่ 6

97. รัฐธรรมนูญ มาตรา 32 วรรคแรก บัญญัติให้หลักประกันถึงสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของบุคคล

98. ประเทศไทยไม่ส่งบุคคลออกนอกประเทศเพื่อไปรับโทษประหารชีวิต เว้นแต่กรณีที่เป็นไปตามสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดน อีกทั้งได้ยกเลิกโทษประหารชีวิตผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีแล้ว

ข้อบทที่ 7

99. ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2550 และกำลังดำเนินการจัดทำรายงานการอนุวัติตามอนุสัญญาฯ

100. The Constitution Section 32 Paragraph 2 and Paragraph 5 provide for the protection of persons from torture and unlawful detention, with provisions specifying remedy measures for such acts, which are measures newly set to supplement the demand for damage compensation in cases of violation under the Civil and Commercial Code, or demand for compensation as victims in criminal cases. The victims can appeal to the Courts in cases that the Public Prosecutors filed motions against the persons who had committed the acts of torture as defendants in criminal cases, according to the Criminal Procedure Code Section 44/1. While under Section 32 Clause 5, the victims shall directly appeal to the Courts to enforce compensation for the damages caused by the violation of liberties and torture or cruel treatment, even though the cases were not filed as criminal cases. As for measures that the Courts order as remedy for such acts of violation shall include order to pay for compensation, or order to act or refrain from an act which can be the cause of violation of liberties in persons or torture or cruel treatment.¹¹

101. Thailand has made an effort to improve the Penal Code to include the definition of the word, “torture” and to stipulate about the “torture” offence in accordance with the definition in the International Convention Against Torture and Cruel, Inhuman, Degrading Treatment or Punishment, which is an attempt to make progress in clearly specifying offences in the law. Besides, specification of offences caused by torture and cruel treatment have been included in the Penal Code, without classifying whether such offences are acts committed by civilians or public officials. They are counted as offences punishable by the courts.

102. The prevention of torture during inquiries for the purpose of obtaining confession has been stipulated in the Criminal Procedure Code Section 135. And in 2008, there was a provision allowing forensic examination to be conducted using parts of human bodies, on condition that consent has to be given by the injured and the examination has to cause minimal pain, according to Section 131/1, as well as a provision prohibiting acceptance of evidence obtained by wrongful means involving torture, according to Section 226. Therefore, measures to prohibit Inquiry Officers from conducting or arranging to conduct acts of torture in order to obtain confession are already in place and in compliance with this Article 7.

---

¹¹ Citing Section 32, Clause 5 to appeal to court in request for remedy can be done by appealing to the Courts directly. However, in some cases, certain Courts may be of the opinion that there is no law that grants the power to the Courts to order according to this Section 32, Clause 5, since there have not been provisions on the principle to execute such order, which is different from ordering cases of unlawful detention of persons according to the principle and methods under Clause 90 of the Criminal Procedure Code. Therefore, there should be principles and methods with regard the lodging of request and the ordering by the Courts on this issue provided in the law, to enable clear implementation.

100. รัฐธรรมนูญ มาตรา 32 วรรคสอง และ วรรคห้า ได้ให้ความคุ้มครองบุคคลจากการถูกรังแก การควบคุมตัวโดยมิชอบ และยังกำหนดให้มีการเยียวยาจากการกระทำดังกล่าวในบทบัญญัติที่ว่านี้ อีกด้วย ซึ่งการเยียวยาความเสียหายตามมาตรา 32 วรรคห้านี้ เป็นมาตรการที่กำหนดขึ้นมาใหม่และเป็นมาตรการที่เสริมการเรียกค่าสินไหมทดแทนเพราะเหตุละเมิด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือการเรียกชดเชยค่าสินไหมทดแทนกรณีเป็นผู้เสียหายในคดีอาญา โดยผู้เสียหายสามารถร้องขอต่อศาลในคดีที่พนักงานอัยการยื่นฟ้องผู้ที่กระทำทรมาณเป็นจำเลยในคดีอาญา ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 44/1 ทั้งนี้เพราะในมาตรา 32 วรรคห้านี้ เป็นการยื่นต่อศาลโดยตรง เพื่อให้บังคับใช้ความเสียหายที่เกิดจากการละเมิดเสรีภาพและการทรมาณ หรือทารุณโหดร้าย แม้ว่าจะไม่ได้ฟ้องเป็นคดีอาญา ส่วนมาตรการที่ศาลจะออกคำสั่งเพื่อเยียวยาการละเมิดสิทธิดังกล่าว หมายรวมถึง การสั่งให้ชดเชยค่าเสียหาย หรือสั่งให้กระทำหรือละเว้นการกระทำอันเป็นเหตุให้เกิดการละเมิดเสรีภาพในร่างกายหรือการทรมาณหรือทารุณกรรมได้¹⁰

101. ปัจจุบันอยู่ระหว่างการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ให้มีนิยามคำว่า “ทรมาณ” และบัญญัติความผิดฐานทรมาณให้ตรงกับนิยามของอนุสัญญาต่อต้านการทรมาณและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี อันเป็นความพยายามที่จะให้เกิดความก้าวหน้าในการกำหนดความผิดที่ชัดเจนในกฎหมาย นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดความผิดอันเกิดจากการทรมาณ ทารุณกรรม ไว้ในประมวลกฎหมายอาญา โดยไม่แยกว่าเป็นการกระทำของราษฎรหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยมีความผิดที่ศาลใช้ปรับบทลงโทษได้

102. การป้องกันการทรมาณในระหว่างการสอบสวนเพื่อให้ได้มาซึ่งคำรับสารภาพนั้น กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 135 และในปี พ.ศ.2551 ยังมีบทบัญญัติให้สามารถนำส่วนประกอบของร่างกายไปตรวจทางนิติวิทยาศาสตร์ได้ แต่ต้องได้รับความยินยอมและต้องทำให้ได้รับความเจ็บปวดน้อยที่สุด ตามมาตรา 131/1และการห้ามมิให้รับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบอันเกิดจากการทรมาณตามมาตรา 226 ดังนั้นมาตรการในการห้ามมิให้พนักงานสอบสวนทำหรือจัดให้มีการทรมาณเพื่อให้ได้คำรับสารภาพ จึงเป็นมาตรการที่มีอยู่สอดคล้องกับข้อบทที่ 7 นี้แล้ว

¹¹ การอ้างมาตรา 32 วรรคห้า เพื่อร้องขอต่อศาลในการเยียวยานี้ สามารถกระทำได้โดยร้องต่อศาลโดยตรง แต่ในบางกรณีศาลบางแห่งอาจเห็นว่า ยังไม่มีกฎหมายให้อำนาจศาลในการส่งตามมาตรา 32 วรรคห้านี้ เนื่องจากยังไม่มียกเว้นบทบัญญัติกำหนดหลักเกณฑ์ในการส่งตามมาตรา 32 วรรคห้า ซึ่งแตกต่างจากการส่งกรณีบุคคลถูกคุมขังโดยมิชอบ ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการไว้ในมาตรา 90 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินการมีความชัดเจนจึงควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นขอและการออกคำสั่งในกฎหมายต่อไป

103. The Ministry of Foreign Affairs and the Army have produced a Handbook on Human Rights for distribution to the armed forces in the southern border provinces, as well as Identification Cards for those officers to carry with them at all times, with one statement on the card saying clearly that torture is prohibited. Training on human rights have also been given to the armed forces in the area, with support from the Commander of Region 4, and with part of the content touching on the prohibition of torture.

Article 8

104. The Constitution Section 4 provides for guarantee in the protection of human dignity of every human being on the Thai territory.

105. There are Thai laws at the level of Acts which have intent on the protection of the rights enshrined in this Article of the Convention. They are the Labour Protection Act B.E. 2541 (1998), amended by the Labour Protection Act (No. 2) B.E. 2551 (2008), and the Act on Prevention and Suppression of Human Trafficking B.E. 2551 (2008) (Sections 33-41, and Sections 52-56).

Article 9

106. The Constitution Section 32, Section 39 and Section 40 provide guarantee on the rights and liberties enshrined in Article 9.

107. The Criminal Procedure Code which has been amended several times during 2004-2008 provide guarantee pertaining to a person's rights in life and in human person, as follows:

(a) An arrest shall be made on substantial grounds. An arrest by an Administrative Official or a Police Officer shall only be made with a Court arrest warrant, except when the case falls in the category of exemptions under Section 78 (1)-(4) which allow arrests without warrants. Cases of arrests conducted by civilians shall abide by Sections 79, 82 and 117.

(b) Once arrested, the person arrested has the right to know what charge he/she is being arrested for. And upon arrival at the police station, the Administrative Official or Police Officer shall inform the arrested person of the charge and details of the arrest. If there is an arrest warrant, it shall be shown to the arrested person according to Section 83, Clause 2 and Section 84 Clause 1.

(c) Any words given by the arrested person to the Officer as confession at the stage of arrest shall not be heard as evidence in court, according to Section 84, last clause.

(d) Detention of an arrested person at a police station can be done, but shall not exceed 48 hours, except for necessary reason which cannot be outweighed. In case of necessity for a detention to be made, a request shall be submitted to the court for permission, and the detention will be granted for a duration specified under Section 87, Clauses 4-8.

103. กระทรวงต่างประเทศ และกองทัพบกได้จัดทำคู่มือสิทธิมนุษยชน เพื่อแจกจ่ายไปยังกำลังพลในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และยังได้ทำบัตรสำหรับพกติดตัวสำหรับกำลังพลได้ ซึ่งในบัตรนั้นมีอยู่ ข้อหนึ่งที่ระบุไว้ชัดเจนว่าห้ามการทรมาน และจัดอบรมเรื่องสิทธิมนุษยชนให้กำลังพลในพื้นที่ โดยการสนับสนุนจากแม่ทัพภาค 4 โดยมีเรื่องของการห้ามทรมานด้วย

ข้อบทที่ 8

104. รัฐธรรมนูญ มาตรา 4 บัญญัติให้หลักประกันในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของมนุษย์ทุกคนบนพื้นแผ่นดินไทย

105. ปราบกฏหมายในระดัพระราชบัญญัติที่มีเจตนารมณในการคุ้มครองสิทธิตามข้อบทนี้ คือพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน(ฉบับที่ 2)พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 (มาตรา 33-41 และมาตรา 52-56)

ข้อบทที่ 9

106. รัฐธรรมนูญ มาตรา 32 มาตรา 39 และมาตรา 40 ได้ให้หลักประกันสิทธิเสรีภาพตามข้อบทที่ 9

107. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งได้มีการแก้ไขหลายครั้งตั้งแต่ ปีพ.ศ.2547-2551 ได้กำหนดหลักประกันเกี่ยวกับสิทธิในชีวิตร่างกาย ดังนี้

(ก) การจับต้องกระทำโดยมีเหตุอันควร และหากเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้จับต้องมีหมายจับจากศาลเท่านั้น เว้นแต่จะเข้าข้อยกเว้นให้จับโดยไม่มีหมายจับได้ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 78 (1)-(4) หากเป็นกรณีที่ราษฎรจับต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 79, 82 และ 117

(ข) เมื่อถูกจับแล้ว ผู้ถูกจับได้รับสิทธิที่จะทราบว่าคุณจับในข้อหาใด และเมื่อมาถึงสถานีตำรวจแล้วพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะต้องแจ้งให้ทราบถึงข้อหาและรายละเอียดในการจับกุม และหากมีหมายก็ให้แสดงหมายจับ ตามมาตรา 83 วรรคสองและมาตรา 84 วรรคหนึ่ง

(ค) ถ้อยคำที่เป็นคำสารภาพที่ผู้ถูกจับให้ไว้แก่เจ้าพนักงานในชั้นจับกุม ห้ามมิให้รับฟังเป็นพยานหลักฐานในชั้นศาล ตามมาตรา 84 วรรคท้าย

(ง) การควบคุมผู้ถูกจับที่สถานีตำรวจ จะกระทำได้ไม่เกินสี่สิบแปดชั่วโมง เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็นอันไม่ก้าวล่วงเสียได้ หากจำเป็นที่จะต้องควบคุมต้องขอฝากขังต่อศาล ตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดในมาตรา 87 วรรคสี่ถึงวรรคแปด

(e) In case of an unlawful detention or imprisonment, Section 90 provides for the detainee or any person for the benefit of the detainee to submit a petition to the Supreme Court with the power to conduct trials on the charge for which the person is detained to request for a probe on the reason for such detention. Once the petition is received, the Court shall order a one-party probe urgently, and if found that there are substantial grounds, the Court shall summon the officer who made the detention to court. If the officer concerned cannot prove that the inquiry was lawfully conducted, the Court shall order an immediate acquittal.

(f) With respect to remedy to compensate for the damage inflicted on the person unlawfully detained, the Court does not have the power to order according to Section 90 of the Criminal Procedure Code. However, the detainee may press charge against the officer who ordered the detention according to the Civil and Commercial Code Section 420, since the act is regarded as a violation. In the case that such act is conducted by a public, it is regarded as an act of violation from duty performance, according to the Act on Liability for Wrongful Act of Officials, B.E. 2539 (1996), and the detainee can file a case to the Administrative Court against the office to which the officer concerned is attached to force liability from the violation offence.

(g) The Criminal Procedure Code Sections 107, 108, 108/1, 108/2, 109, 110 provide measures mainly pertaining to temporary release, stipulating that demand for security on bail shall not be unreasonably high. For the Officer or the Court to deny a bail shall be for reasons specified in Section 108/1. In practice, the Court and the Inquiry Officer follow internal regulations specifying a ceiling or maximum amount of bail that one can demand, which depends on the severity of offence as well.

(h) Any search on a person shall not be made except by virtue of law. There is currently a law that contains provision on such matter, namely the Criminal Procedure Code Section 93 which prohibits a search on a person in public places, except by an Administrative Official or a Police Officer when there are substantial grounds to suspect that the person has in his possession things which will be used in committing an offence, or which were obtained from committing offences, or which are unlawful to have in possession.

108. Certain special laws provide that a search on a person or vehicle can be conducted for the purpose of searching for objects that may substantiate evidence. Those laws are, for example, the Money Laundering Control Act, B.E. 2542 (1999), the Act on Measures for Narcotic Prevention and Suppression B.E. 2535 (1992), the Anti-Trafficking in Persons Act B.E. 2551 (2008), and The Computer Crimes Act B.E. 2550 (2007).

(จ) ในกรณีที่มีการควบคุมหรือซังโดยมิชอบ มาตรา 90 ให้ผู้ที่ถูกควบคุมหรือบุคคลใดเพื่อประโยชน์ของผู้ถูกควบคุมร้องขอต่อศาลอาญาที่มีอำนาจพิจารณาคดีที่ผู้นั้นถูกควบคุม เพื่อขอให้ไต่สวนถึงสาเหตุของการควบคุมนั้น และเมื่อศาลได้รับคำร้องแล้วจะสั่งไต่สวนฝ่ายเดียวโดยด่วน หากเห็นว่ามีมูล จะสั่งให้ผู้ควบคุมมาศาลและถ้าผู้นั้นไม่อาจพิสูจน์ได้ว่าการสอบสวนชอบด้วยกฎหมายได้ก็จะสั่งให้ปล่อยโดยพลัน

(ฉ) ในส่วนที่เกี่ยวกับการเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้ที่ถูกคุมขังโดยมิชอบ นั้นศาลไม่มีอำนาจสั่งตามมาตรา 90 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่ผู้ที่ถูกคุมขัง อาจฟ้องผู้ที่คุมขังตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 เพราะถือเป็นการละเมิด ส่วนการที่เจ้าพนักงานของรัฐเป็นผู้กระทำ ถือเป็นการกระทำละเมิดจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ผู้ที่ถูกคุมขังสามารถฟ้องหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่นั้นสังกัดอยู่เพื่อให้รับผิดชอบทางละเมิดได้ที่ศาลปกครอง

(ช) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 107, 108, 108/1, 108/2, 109, 110 กำหนดมาตรการในการให้การปล่อยชั่วคราวเป็นหลัก และจะเรียกหลักประกันสูงเกินสมควรไม่ได้ ส่วนการที่เจ้าพนักงานหรือศาลจะไม่อนุญาตให้ประกัน จะต้องเป็นเหตุผลตามที่มาตรา 108/1 กำหนด และในทางปฏิบัติศาลและพนักงานสอบสวนได้มีระเบียบภายในที่กำหนดจำนวนเงินสูงสุดที่สามารถเรียกประกันได้ตามความร้ายแรงของความผิดด้วย

(ซ) การค้นตัวบุคคลจะกระทำไม่ได้ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติ ซึ่งปัจจุบันมีกฎหมายที่มีการบัญญัติในเรื่องดังกล่าวไว้ คือ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 93 ห้ามมิให้ทำการค้นบุคคลใดในที่สาธารณะ เว้นแต่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้ค้น ในเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลนั้นมีสิ่งของในความครอบครองเพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด หรือซึ่งได้มาโดยการกระทำความผิดหรือซึ่งมีไว้เป็นความผิด

108. ส่วนในกฎหมายพิเศษ บัญญัติให้ค้นบุคคลและยานพาหนะได้ หากต้องการค้นเพื่อหาสิ่งของที่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ เช่น พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542, พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2535, พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

109. Furthermore, there are secondary laws at the ministerial level, as well as rules and regulations which set methods and procedures in the protection of rights and liberties in the security of human persons as stipulated in the Criminal Procedure Code and the Constitution, as follows:

(a) Regulations of the President of the Supreme Court on Criteria and Methods in the Issuance of Criminal Orders or Warrants B.E. 2548 (2005), which set criteria and methods, as well as provide that evidence be presented to the courts in requesting the issuance of arrest warrants, search warrants, including the issuance of detention warrants and acquittal orders upon appeals made under Section 90 of the Criminal Procedure Code.

(b) Regulations of the President of the Supreme Court on Criteria, Methods and Conditions in the Setting of Security or Bail for Temporary Releases of Suspect or Defendants in Criminal Cases, B.E. 2548 (2005).

110. Guarantees for the implementation of the measures enshrined in Article 9 emphasize control of the limitation of liberties in the movement of human persons and examination of control by the court organs, as well as provision of remedy in cases of wrongful detention. It is apparent that the implementation to comply with the principles under Article 9 are core measures in the amendment of the Criminal Procedure Code and other special laws relating to arrests and detention of suspects or defendants in criminal cases. As with measures stipulated in the Constitution, the provisions contained therein not only provide guarantee by making the courts examine arrests or detention, but also allow appeals for payment of restitution according to Section 32 of the Constitution.

111. After a revision had been made to the Criminal Procedure Code on the part relating to requests for arrest warrants, detention and appeals under Section 90, a Handbook for judges was published on requests for arrest warrants and search warrants. A memorandum has also been circulated among police officers to raise their understanding about proper procedures in their operation, and a training curriculum has been developed to train police officers with the duties of making arrests and detention at every level of operation.

112. In addition, the Ministry of Justice has established the Justice Fund to promote and support the protection of rights and liberties of the people in equality and fairness to all, by providing easier access to the justice system especially for the deprived persons and those who had not received justice. People can request assistance from the Justice Fund under the following three conditions: (1) when they want to file civil cases but do not have funds to pay for the court fees (2) when they are filed but do not have funds to hire lawyers, and (3) when they are arrested but do not have funds for use in bailing.

109. นอกจากนี้ ยังมีกฎหมายลำดับรองในระดับกฎกระทรวง ระเบียบ และข้อบังคับเพื่อกำหนดวิธีการในการให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพในร่างกายตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และรัฐธรรมนูญ ดังนี้

(ก) ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการออกคำสั่งหรือหมายอาญา พ.ศ. 2548 ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และกำหนดให้มีหลักฐานที่จะนำมาแสดงเพื่อขอออกหมายจับหมายค้น รวมถึงการออกหมายขังและการส่งปล่อยกรณีมีการร้องขอตามมาตรา 90 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(ข) ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2548

110. หลักประกันในการดำเนินการตามมาตรการในข้อบทที่ 9 นี้ เน้นการควบคุมการจำกัดเสรีภาพในการเคลื่อนไหวร่างกาย และการตรวจสอบควบคุมโดยองค์กรศาล รวมถึงการเยียวยาในกรณีที่ถูกรับควบคุมโดยมิชอบและเห็นได้ว่าการดำเนินการเพื่อให้บรรลุหลักเกณฑ์ในข้อบทที่ 9 นี้ เป็นมาตรการหลักในการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายพิเศษที่เกี่ยวข้องกับการจับและควบคุมผู้ต้องหา หรือจำเลยในคดีอาญา ซึ่งในมาตรการที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 นอกจากจะให้หลักประกันในการที่ศาลจะตรวจสอบการจับ หรือควบคุมแล้ว หากมีการจับหรือควบคุมโดยมิชอบก็อาจร้องขอเพื่อให้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนได้ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 32 วรรคห้าของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

111. หลังจากที่ได้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในส่วนที่เกี่ยวกับการขอหมายจับ การควบคุม และการร้องขอตามมาตรา 90 แล้ว ได้มีการทำคู่มือการขอหมายจับ หมายค้น ของผู้พิพากษาและหนังสือเวียนทำความเข้าใจในการปฏิบัติงานของตำรวจ รวมถึงการจัดปรับปรุงหลักสูตรให้มีการอบรมผู้ที่ปฏิบัติงานทางด้านการจับและควบคุม ในทุกระดับชั้นที่ปฏิบัติงาน

112. นอกจากนี้กระทรวงยุติธรรมได้จัดให้มีกองทุนยุติธรรมเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนให้เป็นไปด้วยความเสมอภาคและเป็นธรรม และสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ง่ายยิ่งขึ้น โดยเฉพาะผู้ยากไร้และไม่ได้รับความเป็นธรรมสามารถขอความช่วยเหลือจากกองทุนยุติธรรมได้ใน 3 กรณีดังต่อไปนี้ (1) เมื่อต้องการฟ้องคดีแพ่งแต่ไม่มีเงินชำระค่าธรรมเนียมศาล (2) เมื่อถูกฟ้องคดีแต่ไม่มีเงินจ้างทนายความ และ (3) เมื่อถูกจับแต่ไม่มีเงินใช้ในการประกันตัว

113. At present, Thailand has opened channels for the people to complain against offences caused by public officers' acts or on human rights violation through the mechanisms of Ombudsman or the National Human Rights Commission. The people can also exercise their right to object/refute wrongful administrative acts by public officers through the mechanism of the Administrative Court. The public sector has started to train their operational officers, especially those stationed in the southern border provinces to equip them with sound knowledge and understanding about human rights as enshrined in the international instruments to which Thailand is a party, the Constitution, the laws, as well as rules, regulations and orders, so that they will strictly abide by those instruments, and will treat the people correctly and fairly.

Article 10

114. The Constitution provides guarantee for the protection of human dignity, by stipulating that the use of power by every state organ shall take into consideration human dignity, rights and liberties of persons, in accordance with the Constitution (Section 26). It also provides guarantee for the people to claim their human dignity or exercise their rights and liberties to the full as long as their action does not violate the rights and liberties of other persons, does not contradict the Constitution or offend the decent morals of the people. The people can directly exercise their judicial rights to force the state to comply with this provision of the Constitution (Section 28).

115. With regard to the protection provided for juvenile offender by the Act on Juvenile and Family Court and Juvenile and Family Case Procedure B.E. 2553 (2010), the issue has already been mentioned in paragraph 52.

Regarding Treatment towards Prisoners in the Correction System

116. About the use of instruments of restraint on prisoners, response has already been given in paragraph 44. In addition,

113. ปัจจุบันประเทศไทยได้เปิดช่องทางให้ประชาชนสามารถร้องเรียนความผิดอันอาจเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐหรือการละเมิดสิทธิมนุษยชน ผ่านกลไกของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ และยังสามารถใช้สิทธิโต้แย้งการกระทำทางปกครองอันมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐได้ ผ่านกลไกของศาลปกครอง ภาครัฐได้เริ่มมีการอบรมเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการโดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้มีความรู้ ความเข้าใจด้านสิทธิมนุษยชนที่บัญญัติไว้ในกติกาสากลระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี รัฐธรรมนูญ ตั๋วบทกฎหมาย รวมถึงระเบียบ และคำสั่งอย่างเคร่งครัด เพื่อที่จะได้มีการปฏิบัติต่อประชาชนอย่างถูกต้องและเป็นธรรม

ข้อบทที่ 10

114. รัฐธรรมนูญ ได้ให้หลักประกันการคุ้มครองศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ไว้ โดยกำหนดให้การใช้อำนาจของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ (มาตรา 26) และ หลักประกันในการอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิเสรีภาพได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน และสามารถใช้อิทธิทางศาลเพื่อบังคับให้รัฐต้องปฏิบัติตามบทบัญญัตินี้ได้โดยตรง (มาตรา 28)

115. สำหรับความคุ้มครองเยาวชนที่กระทำความผิดโดยพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ได้ตอบแล้วในย่อหน้าที่ 52

ในส่วนของการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในระบบงานราชทัณฑ์

116. เรื่องการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังได้ตอบแล้วในย่อหน้า 51 นอกจากนี้

117. Regarding disciplinary punishment, Corrections Officers are not to punish by means of physical chastisement, because the Department of Corrections has issued a regulation since 2005 on Abolition of the Department of Corrections Regulation No. 3 on Punishment by Means of Physical Chastisement, B.E. 2480 (1937). On the issue of confinement in dark rooms, even though the Department of Corrections has not issued a regulation to abolish the method of confinement in dark rooms, in practice, newly-built prisons shall not have spaces built as dark rooms for the purpose of confining prisoners. And as for older prisons with dark rooms, those rooms have been converted to serve other purposes, such as for storage. Further explanation in more detail can be read in the Country Report of Thailand on the Implementation of the Convention on Anti Torture and Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CAT) No. 1, page 11.

118. Additionally, the Ministry of Justice has founded the Kumlungjai (Encouragement) Project, which aims at providing assistance to pregnant female prison inmates including the infants in their wombs, delivered during the mothers' detention in prisons, based on the belief that children are innocent. The College of Nursing of the Thai Red Cross was assigned to construct a curriculum on Nurturing a Good Person Starts from the First Year of Birth and Quality Pregnancies for Pregnant Female Prison Inmates. The assistance was further extended to older female prison inmates with eyesight problems, by coordinating with the Ministry of Justice and various hospitals in curing eyesight-related diseases, or in prescribing spectacles for these older persons. Her Royal Highness Princess Bhajara Kitiyabha also laid down the Guidelines on Treatment towards Female Prison Inmates and the Children born from them during their imprisonment in Thailand, in order to match the international standards of treatment towards female prison inmates.

119. Furthermore, also implemented was the Project on the Preparation of Thailand's Proposals and Processing Steps Towards Adopting the United Nations Rules on Enhancing Lives of Female Inmates (ELFI), the essence of which bears significance to the development of work regarding the treatment towards female inmates. The aim of this effort was to raise awareness of all countries about the problems of female inmates under the corrections system, and to encourage international cooperation in further improving the standards of treatment towards female inmates. In implementing the ELFI Project, strategic mapping was set out to follow up and monitor the project's progress in stages, from the start of testing the project at the international level in 2008, to gathering opinions of executive officers and civil servants of the Department of Corrections, the result from which was the Draft United Nations Rules for the Treatment of Women Prisoners and Non-Custodial Measures for Women Offenders. Other stages of the project's implementation included conducting seminars of international experts, exploring and mobilizing alliances from the diplomatic corps of various countries, seeking approval from the Cabinet, and processing towards the adoption in principle of the Draft Rules from the fora of the United Nations.

117. สำหรับการลงโทษทางวินัย เจ้าพนักงานเรือนจำไม่สามารถลงโทษเขียนได้ เนื่องจากกรมราชทัณฑ์ได้ออกระเบียบกรมราชทัณฑ์ ว่าด้วยการยกเลิกระเบียบกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ 3 เรื่อง การลงโทษเขียน พ.ศ. 2480 พ.ศ.2548 แล้ว สำหรับประเด็นการขังห้องมืด แม้ในปัจจุบันกรมราชทัณฑ์จะยังไม่มีการออกระเบียบให้ยกเลิกการลงโทษผู้ต้องขังด้วยวิธีการขังห้องมืด แต่ในทางปฏิบัติเรือนจำที่ถูกสร้างขึ้นใหม่จะไม่มีบริเวณที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อใช้เป็นห้องมืดกักขังผู้ต้องขัง ส่วนเรือนจำเดิมที่มีห้องมืดก็ได้เปลี่ยนไปเป็นห้องใช้เพื่อวัตถุประสงค์อย่างอื่น เช่น เก็บสิ่งของสัมภาระแทน อ่านเพิ่มเติมได้จากรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยตามพันธกรณีภายใต้อนุสัญญาต่อต้านการทรมาน และการปฏิบัติ หรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี ฉบับที่ 1 p.11

118. กระทรวงยุติธรรมยังได้จัดตั้ง “โครงการกำลังใจ” ซึ่งเป็นโครงการที่ช่วยผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์รวมทั้งเด็ก ซึ่งติดครรภ์มารดาที่ต้องโทษ และคลอดในระหว่างมารดาถูกคุมขังในเรือนจำ ด้วยความเชื่อว่า เด็กเป็นผู้บริสุทธิ์ และให้วิทยาลัยการพยาบาล สภากาชาดไทย จัดทำหลักสูตร สร้างคนดีเริ่มที่ขวบปีแรก และ การตั้งครรภ์คุณภาพให้กับผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์ อีกทั้งยังขยายความช่วยเหลือไปยังผู้ต้องขังหญิงสูงอายุที่มีปัญหาทางสายตา โดยการประสานกับกระทรวงยุติธรรม โรงพยาบาลต่างๆ ในการรักษาโรคทางสายตา หรือการประกอบแว่นให้แก่ผู้สูงอายุเหล่านี้ ทรงสร้างแนวทางปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงและเด็กติดผู้ต้องขังในประเทศไทยให้ทัดเทียมกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในระดับสากล

119. นอกจากนี้ยังมี “โครงการจัดทำข้อเสนอประเทศไทยเพื่อผลักดันเป็นข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำ” (Enhancing Lives of Female Inmates-ELFI) ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนางานด้านการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำ โดยมุ่งเน้นให้นานาชาติได้ตระหนักถึงปัญหาของผู้ต้องขังหญิงในระบบราชทัณฑ์และร่วมมือกันพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงต่อไป การดำเนินงานของโครงการ ELFI มีการกำหนดแผนที่ยุทธศาสตร์ ในการดำเนินการไว้เป็นระยะ เพื่อตรวจสอบและติดตามความก้าวหน้าของโครงการ ตั้งแต่การเริ่มทดสอบโครงการในระดับนานาชาติเมื่อปี พ.ศ.2551 การขอความคิดเห็นในระดับผู้บริหารและข้าราชการกรมราชทัณฑ์ในภายในประเทศ และได้มาซึ่ง “ร่างข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำ และมาตรการที่ไม่ใช้การคุมขังสำหรับผู้กระทำผิดหญิง” จากการสัมมนาผู้เชี่ยวชาญนานาชาติ การแสวงหาพันธมิตรจากคณะทูตานุทูตประเทศต่างๆ การขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี การได้รับความเห็นชอบหลักการร่างข้อกำหนดฯ จากเวทีสหประชาชาติ

Article 11

120. Response has been made in the first Country Report on page 99.

Article 12

121. The Constitution Section 34 provides protection of the rights of persons with Thai nationality to travel and to choices of domicile within the Kingdom. The same provision also provides protection of the rights and liberties of persons with Thai nationality from being deported from the Kingdom of Thailand, or from being denied entry into the Kingdom. The Constitution of Thailand recognizes the right to liberty in moving of persons with Thai nationality in an absolute and unconditional manner. The limitation of such liberty shall only be done for the purpose of maintaining state security, law and order and security of the people, for urban planning and for the security of the younger persons.

Article 13

122. The Constitution provides additional guarantee for these rights and liberties by prohibiting the deportation of persons with Thai nationality from the country, or the barring of their entry into the country. These are regarded as absolute and unconditional rights.

123. Alien persons residing in Thailand are not able to fully enjoy the rights and liberties provided by this Article. The reason is that according to international laws, Thailand, as a State, has sovereignty over its land and human persons who appear on the land of the State, except that the State which owns the land or the human persons has an agreement otherwise with another State concerned. The rights to travel and to choose domicile in Thailand should therefore be in accordance with Thai laws, which are the laws of the State that has ownership over the land, and which are in conformity with international laws. This is apparent in the relevant laws which govern the aforementioned rights of alien persons, outlined as follows:

124. The Immigrants Act B.E, 2522 (1979), the Working of Alien Persons Act B.E. 2551 (2008), the Cabinet Resolution dated 14 June (2005) on Criteria and Conditions in Providing Assistance to Non-Thai Victims of Human Trafficking in Foreign Countries during 2005-2008. For alien persons with domicile in Thailand, those who have specialized knowledge and performed good deeds in contribution to the Thai society, including those who have received scholarships from abroad, Thailand still grants permission to these aliens to travel in and out of Thailand on specific basis, through coordination among academics, the civil society and the public sector.

125. Thailand does not approve the deportation of alien persons to face risks against human persons, even though the Thai society is aware of the difficulties in taking the responsibility of addressing the issue of illegal migration into Thailand of a large amount of alien migrant workers. There are limitations of land space and resources, which have to be shared with these migrant workers in support of their living and livelihood, as well as limitation in the budgets which have to be allocated for social welfare for these workers.

ข้อบทที่ 11

120. ได้ตอบแล้วตามรายงานฉบับแรก ในรายงานคำตอบ pp. 99

ข้อบทที่ 12

121. รัฐธรรมนูญ มาตรา 34 ได้ให้ความคุ้มครองแก่บุคคลสัญชาติไทยในการเดินทางและเลือกถิ่นที่อยู่ภายในราชอาณาจักร และบทบัญญัตินี้ยังให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลผู้มีสัญชาติไทยมิให้ถูกเนรเทศออกนอกราชอาณาจักรไทย หรือมิให้ถูกห้ามเข้ามาในราชอาณาจักรไทย กฎหมายรัฐธรรมนูญไทยยอมรับสิทธิในเสรีภาพที่จะเคลื่อนย้ายของคนสัญชาติไทยในลักษณะเด็ดขาดและไม่มีเงื่อนไข การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำได้เฉพาะเพื่อความมั่นคงแห่งรัฐ ความสงบเรียบร้อยและสวัสดิภาพของประชาชน การผังเมือง และสวัสดิภาพของผู้เยาว์

ข้อบทที่ 13

122. รัฐธรรมนูญ ได้มีหลักประกันสิทธิเสรีภาพเพิ่มเติมโดยห้ามมิให้เนรเทศคนสัญชาติไทยออกจากประเทศ หรือมิให้ถูกห้ามเข้ามาในประเทศ ซึ่งถือเป็นสิทธิเด็ดขาดไม่มีข้อยกเว้น

123. ส่วนคนต่างด้าวที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยนั้นมีโอกาสได้สิทธิเสรีภาพตามข้อบทนี้ อย่างเต็มที่เนื่องจากโดยกฎหมายระหว่างประเทศแล้ว ประเทศไทยยอมมีอำนาจอธิปไตยเหนือดินแดนและมนุษย์ที่ปรากฏตัวบนดินแดนของรัฐ ทั้งนี้เว้นแต่รัฐเจ้าของดินแดนหรือบุคคลจะมีความตกลงกับรัฐที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างอื่น ดังนั้นสิทธิในการเดินทางและการเลือกถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยจะเป็นไปตามกฎหมายไทย ซึ่งเป็นกฎหมายของรัฐเจ้าของดินแดน จะเห็นได้จากกฎหมายในการควบคุมสิทธิดังกล่าวของคนต่างด้าว ดังต่อไปนี้

124. พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551 มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ.2548 เรื่องหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการให้ความช่วยเหลือเยียวยาจากการค้ามนุษย์ที่มีได้มีสัญชาติไทยในต่างประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2548 – พ.ศ. 2551 ไทยยังอนุญาตให้คนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย ที่มีองค์ความรู้เฉพาะทางและทำคุณประโยชน์ให้กับสังคมไทย รวมทั้งผู้ที่ได้รับทุนการศึกษาจากต่างประเทศสามารถเดินทางออกและกลับเข้ามาในประเทศไทยได้เป็นการเฉพาะ โดยการประสานความร่วมมือกันระหว่างนักวิชาการ ภาคประชาชน และภาครัฐ

125. ประเทศไทยมิได้เห็นชอบกับการส่งคนต่างด้าวออกไปสู่การเสี่ยงภัยต่อชีวิต แม้สังคมไทยจะตระหนักในความยากลำบากที่จะรับผิดชอบในการจัดการปัญหาการย้ายถิ่นเข้ามาในประเทศไทยของแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายจำนวนมาก ด้วยข้อจำกัดของพื้นที่และทรัพยากรที่จะแบ่งปันให้อาศัยอยู่และทำมาหากิน รวมทั้งข้อจำกัดของงบประมาณที่แบ่งปันสำหรับสวัสดิการสังคม

Article 14

71

126. The Constitution provides guarantee on the equality of persons in receiving legal protection equally (Section 30). It also sets as principle that any person whose right has been violated can cite these rights enshrined in the Constitution as grounds for defending his case in court (Section 28, Clause 2). Firstly, the right to be assumed innocent until proven guilty by law (Section 39, Clause 3) provides that a person has the right to access the justice system with ease and convenience, and in a swift and extensive manner. Next, the right to court trial procedure which is transparent, fair and swift, the right to be informed of the charge and details of the arrest, and the right to give or not to give a statement at the stage of inquiry. Other rights are the right to get proper treatment according to the justice process, the right to receive protection or assistance from the state, e.g. in arranging interpreters or lawyers, etc., as well as the right to be granted temporary release in criminal cases (Section 40). People's participation in law and justice development provided under Section 81 (1), (2), (3), (4) and (5) guarantees the independence of judges and justices in conducting trials (Section 197, Clause 1 and Clause 2), by providing the right to the people whose rights have been violated to file cases to the Constitutional Court directly in the case they find that the provisions of the law oppose or contradict the Constitution (Section 212); and providing that the Office of the Attorney General be a constitutional organization, with independence in their administration, which is thus guarantee on a fair and just criminal justice process. (Section 255)

127. The Criminal Procedure Code, Amendment B.E. 2551 (2008), the law amended to be in accordance with Section 40 of the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2550 (2007) by providing guarantee on the various rights and liberties as follows:

(a) Arrangement of interpreters, according to Section 13 of the Criminal Procedure Code, is an added measure on the original law which provides arrangement of interpreters specifically for other languages and for hand language. At present, under the new amended law, a Thai person who cannot speak or understand the official Thai language, or only knows his local dialect or local Thai dialect, shall obtain an arrangement of an interpreter at no cost.

(b) The right to have adequate time and convenience in making preparation to defend a case and contact a lawyer of one's choice, some limitations are found in relation to juvenile and family cases, since there can be delays in the processing if the children concerned have legal counselors. However, it is now a practice in majority cases, that a suspect or defendant be arranged for a private counseling session with his lawyer before giving a statement. And, there are also Police Regulations on Court Cases.

(c) The right to expeditious court hearings without any delay than is necessary, and to be seriously treated in court with continuous hearings. If detention of a suspect is involved, it is compulsory for the Officer to file the case in court within the period of detention or custody during inquiry allowed, which shall not exceed the duration provided in Section 87. Nevertheless, the law provides that the inquiry and trials in court be swift, continuous and fair, which is in accordance with the said principle on the overall.

126. รัฐธรรมนูญ ได้ให้หลักประกันความเสมอภาคของบุคคลในการได้รับความคุ้มครองทางด้านกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน (มาตรา 30) นอกจากนี้ ยังกำหนดหลักการที่ให้บุคคลที่ถูกละเมิดสามารถยกสิทธิตามรัฐธรรมนูญขึ้นต่อสู้ในศาลได้ (มาตรา 28 วรรค 2) สิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะพิสูจน์ตามกฎหมายได้ว่ามีความผิด (มาตรา 39 วรรคสอง) กำหนดให้บุคคลมีสิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว และทั่วถึง สิทธิในกระบวนการพิจารณาอย่างเปิดเผย เป็นธรรม และรวดเร็ว สิทธิในการได้รับการแจ้งข้อกล่าวหาและรายละเอียดแห่งการจับกุม สิทธิการที่จะให้การหรือไม่ให้การก็ได้ในชั้นสอบสวน รวมไปถึงสิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติอย่างเหมาะสมตามกระบวนการยุติธรรม สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองหรือความช่วยเหลือจากภาครัฐ เช่น การจัดหาล่ามและทนาย เป็นต้น และสิทธิในการปล่อยตัวชั่วคราวในคดีอาญา (มาตรา 40) การมีส่วนร่วมในการพัฒนากฎหมายและการยุติธรรมของประชาชน (มาตรา 81 (1), (2), (3), (4) และ (5)) ประกันความเป็นอิสระของผู้พิพากษาและตุลาการในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี (มาตรา 197 วรรคหนึ่งและวรรคสอง) กำหนดให้สิทธิแก่ประชาชนผู้ถูกระทบสิทธิเป็นผู้เสนอคดีต่อศาลรัฐธรรมนูญได้โดยตรงนี้ ในกรณีที่ประชาชนเห็นว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ (มาตรา 212) และกำหนดให้องค์กรอัยการเป็นองค์กรในรัฐธรรมนูญ และมีลักษณะการบริหารงานที่เป็นอิสระจึงเป็นหลักประกันในการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่เที่ยงธรรม (มาตรา 255)

127. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2551 เป็นกฎหมายที่แก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับ มาตรา 40 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 โดยสร้างหลักประกันในสิทธิเสรีภาพต่างๆ ดังต่อไปนี้

(ก) การจัดหาล่ามซึ่งเป็นไปตามมาตรา 13 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เป็นมาตรการที่เพิ่มขึ้นจากกฎหมายเดิมที่ให้จัดหาล่ามให้เฉพาะกรณีล่ามภาษาและล่ามภาษามือ แต่ในปัจจุบันแม้เป็นคนไทยแต่หากไม่อาจพูดหรือเข้าใจภาษาไทยกลาง หรือเข้าใจเฉพาะภาษาถิ่นหรือภาษาไทยท้องถิ่น ก็สามารถได้รับการจัดหาล่ามให้โดยไม่คิดมูลค่า

(ข) สิทธิที่จะมีเวลาและได้รับความสะดวกเพียงพอแก่การเตรียมการเพื่อต่อสู้คดีและติดต่อกับทนายความที่ตนเลือกได้นั้น แม้ว่าจะยังพบข้อจำกัดอยู่บ้างในคดีเยาวชนและครอบครัว เนื่องจากหากเด็กมีที่ปรึกษากฎหมายก็อาจจะทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินการ อย่างไรก็ตาม การที่ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยได้รับการปรึกษากับทนายความเป็นการเฉพาะตัวก่อนที่จะให้การ ได้มีการปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ และมีระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ด้วย

(ค) สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาโดยไม่ชักช้าเกินความจำเป็น ได้รับการปฏิบัติอย่างจริงจังในศาลเพราะมีการพิจารณาคดีต่อเนื่อง ส่วนในการสอบสวน หากมีการควบคุมผู้ต้องหา มีความจำเป็นต้องฟ้องคดีภายในระยะเวลาที่ควบคุมหรือขังได้ในระหว่างสอบสวน ซึ่งจะมีเวลาไม่เกินกำหนดในมาตรา 87 อย่างไรก็ตาม กฎหมายกำหนดให้การสอบสวนและการดำเนินคดีในศาลกระทำด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่องและเป็นธรรม จึงเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับหลักดังกล่าวในภาพรวม

(d) The right against self incrimination and forced confession, which generally applies to and affects suspects or defendants who do not have lawyers, or who have not been provided with legal counseling by their lawyers before giving their statement. When a lawyer is present to listen in during an inquiry, better protection can be achieved.

128. In the case of the southern border provinces, high-level Executive Officers of the state security agencies gave clear policies and attempted to adjust the attitude of their forces stationed in those provinces to operate within the framework of the law and in stricter observance of the human rights principles. Especially on the part of police officers, their understanding about law enforcement by the rule of law and rights protection according to the justice system has improved remarkably, as elaborated below:

(a) Incidents of human rights violation have reduced. Some contributing factors to this are, for example, the Police Operation Center in the Southern Border Provinces arranged interpreters for suspects by seeking cooperation from local religious leaders, or, in the case of remote areas where it might be difficult to find lawyers to listen in during inquiry sessions, the Center would get the Inquiry Officers to bring detained suspects for inquiry in the town center for convenience in arranging lawyers, or, religious leaders have been invited to observe the demonstration of a plot as part of a confession for transparency and fairness, and to show the Officers' honest intention in their operation. Besides, there were continuous training projects for police officers at every level to provide them with understanding about the context of identity, culture and way of life of Thai Muslims in the southern border provinces, as well as for them to clearly understand the state policy direction and strategies on security in a new perspective, which places importance on the issue of human rights along with security issues by creating wider opportunities for the injured persons, the National Human Rights Commission or non-governmental organizations on human rights to examine cases of complaints or petitions in regard to people's rights violation.

(b) People can still rely on the overall justice system.

(c) The civil society sector has become more alert and interested in the justice system, as can be seen from their presence in observing major cases which are of interest to the society.

(d) Documentation of reports for publicity to the public, which makes personnel in the justice process be more cautious in performing their duties for the best interest of social justice.

129. Moreover, inadequate number of personnel in the justice system is still found a problem, which may have caused delays in the trial procedure. The Ministry of Justice attempted to lay down guidelines to address the issue, and set Strategies for Developing the Judicial System in the Southern Border Provinces¹².

---

¹² Having been endorsed by the Cabinet in 2009, this should help alleviate such problem. There has been consultation with the Council of Lawyers to solve the problem of insufficient lawyers to provide legal assistance to the people, and to enable the people to easily access the judicial system, including the issue of increased budget support.

(ง) สิทธิที่จะไม่ถูกบังคับให้เปิดเผยความเป็นปรีภัยต่อตนเองหรือให้รับสารภาพผิดโดยทั่วไปมักจะมีผลกระทบต่อผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ไม่มีทนายความ หรือบางกรณีทนายความไม่ได้เข้ามาให้คำปรึกษาก่อนที่จะให้การ แต่ถ้าทนายความได้เข้าไปนั่งฟังการสอบปากคำแล้ว จะได้รับการคุ้มครองได้ดีกว่า

128. ในกรณีจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานความมั่นคงได้ให้นโยบายที่ชัดเจนและพยายามปรับเปลี่ยนทัศนคติของกำลังพลในการปฏิบัติหน้าที่ตามกรอบของกฎหมายและเคารพหลักสิทธิมนุษยชนมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้น ได้มีความเข้าใจเรื่องการบังคับใช้กฎหมายตามหลักนิติธรรมและให้การคุ้มครองสิทธิตามกระบวนการยุติธรรมมากขึ้นกว่าในอดีตอย่างเห็นได้ชัด ดังนี้

(ก.) มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนน้อยลง เช่น การที่ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้จัดหาล่ามให้โดยขอความร่วมมือจากผู้นำศาสนาในพื้นที่ ในกรณีของพื้นที่ทางไกลซึ่งไม่ค่อยมีหนายเดินทางมาเข้าฟังการสอบสวน ทางศูนย์ก็จะให้พนักงานสอบสวนนำผู้ถูกควบคุมตัวเข้ามาสอบสวนในตัวจังหวัด เพื่อความสะดวกในการจัดหาทนาย หรือในการทำแผนประกอบคำรับสารภาพก็จะเชิญผู้นำศาสนาที่เป็นกลางเข้ามาร่วมสังเกตการณ์ด้วยเพื่อความโปร่งใสและเป็นธรรม รวมทั้งแสดงให้เห็นถึงความบริสุทธิ์ใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รวมทั้งมีโครงการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ตำรวจอย่างต่อเนื่องในทุกระดับเพื่อให้เข้าใจบริบทของอัตลักษณ์ วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งเข้าใจชัดเจนถึงแนวนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงมิติใหม่ที่สำคัญกับเรื่องสิทธิมนุษยชนควบคู่กับเรื่องความมั่นคงมีการเปิดโอกาสให้ผู้เสียหาย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือองค์กรพัฒนาเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนสามารถตรวจสอบกรณีที่มีการร้องเรียนเรื่องการละเมิดสิทธิของประชาชนมากขึ้น

(ข) กระบวนการยุติธรรมโดยรวมยังสามารถเป็นที่พึ่งให้กับประชาชน

(ค) ภาคประชาชน มีความตื่นตัวและให้ความสนใจในกระบวนการยุติธรรมมากขึ้น ซึ่งเห็นได้จากการเข้าสังเกตการณ์คดีสำคัญๆซึ่งเป็นที่สนใจของสังคม

(ง) มีการจัดทำรายงานเผยแพร่ต่อสาธารณะ อันจะทำให้บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมทำหน้าที่ด้วยความระมัดระวังเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อความยุติธรรมในสังคม

129. นอกจากนี้ยังคงปรากฏปัญหาจำนวนบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมไม่เพียงพอ ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้กระบวนการพิจารณาคดีดำเนินไปอย่างล่าช้า ในกรณีกระทรวงยุติธรรมได้พยายามกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาและได้กำหนดยุทธศาสตร์พัฒนากระบวนการยุติธรรมในจังหวัดชายแดนภาคใต้¹²

¹² โดยได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อปี พ.ศ.2552 ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยลดปัญหาดังกล่าวได้รวมทั้งได้มีการหารือร่วมกับสภานายความเพื่อแก้ปัญหาเรื่องการขาดแคลนทนายความเพื่อให้เพียงพอต่อการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน และให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ง่าย รวมถึงการสนับสนุนด้านงบประมาณเพิ่มขึ้นด้วย

130. According to the working system of the Police, the power of investigation and inquiry is centralized under police operation of duties. This grants legal authority to Police Officers, in the capacity of Inquiry Officers, to conduct investigation and inquiries over case proceedings. In the case where the people or the injured persons/victims have suspicion that a police officer may be involved in committing an offence, they may face obstacles in obtaining access to evidence and facts regarding such case. The Office of the Royal Thai Police has realized the significance of this problem, and thus initiated projects to reform the working systems and procedures of the police, with emphases on more people's participation and effective mechanisms in examining the police performance of duties. This makes the police truly reliable for the people, without interference from politicians and influential persons, and also to raise the police's professionalism, dignity and integrity, and hence the people's stronger faith in them.

Article 15

131. The Constitution Section 39 protects the right and liberty of a person pertaining to criminal liability not to receive heavier punishment than what was provided by the existing law at the time of the person's commission of the offence.

Article 16

132. The Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2540 (1997) and the present Constitution of 2007 provide that "Human dignity, rights, liberties and equality of persons shall be protected." Therefore, the recognition of status of persons by law is an important right for Thailand, as a state under the rule of law.

133. Moreover, Thailand has public policies which could help enhance the management of migrant workers in Thailand, namely

(a) Cabinet Resolution (dated 27 April 2004) on Guidelines on Systematic Management of Migrant Workers. This is regarded as a policy mechanism which aims at solving the problems at their root causes, by allowing illegal alien immigrants (of Burmese, Laotian and Cambodian nationalities) to stay in Thailand temporarily while holding the status of illegal immigrants, and converting their status from being illegal immigrants to legal immigrants.

(b) Cabinet Resolution (dated 18 January 2005) endorsed the Strategies for the Management of Status and Rights of Persons applicable to every person appearing on Thai territory, who cannot return to his country of origin, or who has contributed or been useful to Thailand. This Cabinet Resolution led to the formation of automatic mechanisms to eradicate the problem of lack of status of persons by law for people in the Thai society.

130. โดยระบบการทำงานของตำรวจ ได้มีการรวมอำนาจการสืบสวนและสอบสวนให้อยู่ภายใต้การทำหน้าที่ของตำรวจ ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในฐานะพนักงานสอบสวน มีอำนาจตามกฎหมายในการสืบสวนและสอบสวนสำนวนคดี ซึ่งหากเกิดเหตุการณ์ที่ประชาชนหรือผู้เสียหายกังวลว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจน่าจะมีส่วนในการกระทำผิด ก็จะส่งผลให้ผู้เสียหายอาจพบกับอุปสรรคในการเข้าถึงพยานหลักฐานและข้อเท็จจริงในคดีได้ ในการนี้สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้ และมีโครงการที่จะปฏิรูประบบและวิธีการทำงาน โดยเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น มีกลไกที่ดีในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ เพื่อให้ตำรวจเป็นที่พึงของประชาชนได้อย่างแท้จริง ปลอดภัยจากการแทรกแซงจากนักการเมืองและผู้มีอิทธิพล และมีความเป็นวิชาชีพ มีศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิ เป็นที่ศรัทธาของประชาชนมากขึ้น

ข้อบทที่ 15

131. รัฐธรรมนูญ มาตรา 39 ค้ำครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางอาญามีให้ต้องรับโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะที่บุคคลนั้นกระทำความผิด

ข้อบทที่ 16

132. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และ พุทธศักราช 2550 บัญญัติว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง” ดังนั้น การรับรองสถานะบุคคลตามกฎหมายจึงเป็นสิทธิที่สำคัญสำหรับรัฐไทยซึ่งเป็นนิติรัฐ

133. นอกจากนี้ ประเทศไทยมีนโยบายของภาครัฐที่จะมาช่วยบริหารจัดการระบบแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย ดังต่อไปนี้

(ก) มติคณะรัฐมนตรี (27 เมษายน พ.ศ.2547) เรื่อง **แนวทางการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวทั้งระบบ** นโยบายนี้เป็นกลไกทางนโยบายที่มุ่งแก้ไขปัญหาที่สาเหตุโดยผ่อนผันให้คนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง (สัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา) อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ขณะที่ยังมีสถานะเป็นผู้หลบหนีเข้าเมือง และปรับเปลี่ยนสถานะให้คนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองเป็นผู้เข้าเมืองโดยถูกต้องตามกฎหมาย

(ข) มติคณะรัฐมนตรี (18 มกราคม พ.ศ.2548) ยอมรับ **ยุทธศาสตร์เพื่อการจัดการสถานะและสิทธิของบุคคล** ให้แก่ทุกคนที่ปรากฏตัวบนผืนแผ่นดินไทย ที่กลับประเทศต้นทางมิได้ หรือคนที่ทำคุณประโยชน์หรือมีประโยชน์ต่อประเทศไทย และได้นำไปสู่การจัดให้มีกลไกอัตโนมัติที่จะขจัดปัญหาความไร้สถานะบุคคลตามกฎหมายให้แก่คนในสังคมไทย

134. Apart from such Cabinet Resolutions, there are laws and policies in the form of subsequent Cabinet Resolutions to translate the concept to real practice. These Strategies therefore constitute a clear and strong policy framework followed by the public sector in eradicating the problems of stateless persons and persons with no nationalities in a comprehensive manner, from (1) Survey the problem of “statelessness” (2) Eradicate the problem of statelessness in persons whose nationalities cannot be specified still, and (3) Recognition of basic human rights.

135. Thailand thus has automatic mechanisms that can eradicate the problem of lack of status of persons by law for human persons in the Thai society, and these strategies also specify prohibition of discrimination against persons in their access to basic human rights.

136. During 2005-2008, Thailand developed concepts and strategies in recognizing the right in the status of persons by law, which are clear and can be referenced, for use in the verification of the identities and status of such groups of persons. There was a drive to push the process of acknowledging (1) Comprehensive recognition of the right in the status of persons by law, from birth registration, residence registration and death registration (2) Recognition of educational rights (3) Recognition of the right to public health services, and (4) Justice system.

137. The Strategies for the Management of Status and Rights of Persons, although without the status as a law, are significant guidelines in the administration to push for the translation of the existing laws to more effective practice, as well as to help push for the enactment of new laws and policies deemed necessary for enhancing effectiveness in the eradication of the problems of statelessness and lack of nationalities for human persons in the Thai society.

Article 17

138. The Constitution guarantees the right and liberty of dwelling (Section 33), by clearly stating that search of a dwelling or private place shall only be made by order or warrant issued by the Courts or on other grounds as provided by law. For the Courts to issue such order or warrant, there must be grounds as provided by law, e.g. Regulations of the President of the Supreme Court on the Issuance of Criminal Warrants B.E. 2548 (2005) which set criteria for requesting search warrants from the Courts, etc. In regard to protection of a person’s right of privacy, family rights and the right of dignity and reputation (Section 35), the right of privacy entails various aspects including the right of privacy in property, right of privacy in communication, or right of privacy in personal information in relation to oneself. Besides, this Section provides protection of a person’s right in a family or a family institution, right of dignity and reputation. Any act considered to be an interference, a circulation of news or a violation of rights is not to be done except for the case which is beneficial to the public.

134. มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว รวมทั้งการมีกฎหมายและนโยบายในรูปมติคณะรัฐมนตรีตามมาอีกหลายฉบับ เพื่อแปลงแนวคิดสู่การปฏิบัติจริง ยุทธศาสตร์นี้จึงเป็นกรอบนโยบายที่ชัดเจนและเข้มแข็งซึ่งภาครัฐใช้ในการ ขจัดปัญหาคนไร้รัฐคนไร้สัญชาติอย่างครบวงจรตั้งแต่ (1) การสำรวจปัญหาความไร้รัฐ (2) การขจัดปัญหา ความไร้รัฐในขณะที่ยังไม่อาจกำหนดสัญชาติของบุคคล ตลอดจน (3) การรับรองสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน

135. ประเทศไทยจึงมีกลไกอัตโนมัติที่จะขจัดปัญหาความไร้สถานะบุคคลตามกฎหมายให้แก่มนุษย์ใน สังคมไทย และยุทธศาสตร์นี้ก็กำหนดการห้ามเลือกปฏิบัติในการเข้าถึงสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานอีกด้วย

136. ระหว่างปี พ.ศ.2548 – พ.ศ. 2551 ประเทศไทยก็ยังได้พัฒนาแนวคิดและมาตรการในการรับรองสิทธิใน สถานะบุคคลตามกฎหมายที่ชัดเจนและอ้างอิงได้ เพื่อประโยชน์ในการพิสูจน์ทราบตัวบุคคลสำหรับกลุ่มคน ดังกล่าว มีการผลักดันกระบวนการเพื่อรับรู้ (1) การรับรองสิทธิในสถานะบุคคลตามกฎหมายครบวงจร ตั้งแต่ การจดทะเบียนคนเกิด จดทะเบียนคนอยู่ และจดทะเบียนคนตาย (2) การรับรองสิทธิทางการศึกษา (3) การ รับรองสิทธิในบริการสาธารณสุข (4) กระบวนการยุติธรรม

137. ยุทธศาสตร์เพื่อการจัดการสถานะและสิทธิของบุคคลก็แม้ไม่มีสถานะเป็นกฎหมาย แต่ก็เป็นแนวทางใน การบริหารจัดการเพื่อผลักดันให้กฎหมายที่มีอยู่แล้วถูกนำไปปฏิบัติอย่างประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ตลอดจนช่วย ในการผลักดันให้เกิดกฎหมายและนโยบายใหม่ที่จำเป็นเพื่อประสิทธิผลในการขจัดปัญหาความไร้รัฐความไร้ สัญชาติให้แก่มนุษย์ในสังคมไทย

ข้อบทที่ 17

138. รัฐธรรมนูญ ได้วางหลักประกันสิทธิและเสรีภาพในเคหสถานหรือที่อยู่อาศัย (มาตรา 33) โดยชี้ชัดว่าการ ค้นในเคหสถานต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และการที่ศาลจะมี คำสั่งหรือหมายเช่นนั้นก็ต้องมีเหตุตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการออก หมายอาญา พ.ศ.2548 กำหนดหลักเกณฑ์ในการขอหมายค้นต่อศาล เป็นต้น และการคุ้มครองสิทธิความเป็น ส่วนตัว สิทธิของบุคคลในครอบครัว และเกียรติยศชื่อเสียง (มาตรา 35) ซึ่งสิทธิความเป็นส่วนตัวนั้น มีลักษณะ เกี่ยวข้องกับหลายเรื่อง เช่น สิทธิความเป็นส่วนตัวในทรัพย์สิน สิทธิความเป็นส่วนตัวในการติดต่อสื่อสาร หรือ สิทธิความเป็นส่วนตัวในข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลอันเกี่ยวกับตน เป็นต้น นอกจากนี้ ยังครอบคลุมถึงสิทธิใน ครอบครัวหรือสถาบันครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียงของบุคคลซึ่งต้องได้รับความคุ้มครอง การกระทำใดๆ อัน เป็นการแทรกแซงหรือการแพร่ข่าวหรือละเมิดสิทธิ จะกระทำมิได้ เว้นแต่เพื่อประโยชน์สาธารณะ

139. The Act on Protection of Victims of Domestic Violence B.E. 2550 (2007), Section 9 prohibits publication, advertising or propagation to the public of issues which may be detrimental to the victims or the persons who committed domestic violence, after reports or petition have been made to the authorised Officers. Violators shall face criminal penalty of imprisonment not exceeding six months, or a fine of not exceeding 60,000 Baht, or both.

140. The Computer Crimes Act B.E. 2550 (2007) specifies offences of hacking information (Section 8), and of unlawfully destroying information in the computer systems of other persons (Section 9). The law specifies an offence of sending information or electronic mail to other persons by hiding or falsifying the origin of such delivery, which is regarded as disturbance on other person's use of their computer systems (Section 11), protects other persons' reputation in the case which a person imports information into the computer system accessible by the general public (Section 16), and grants authority to the Officer in filing a petition with evidence to the Courts, requesting the Courts to issue an order to suspend the act of disseminating information which may be detrimental to the security of the Kingdom, or may contradict public order or decent morals of the society (Section 20). As for protection of the information in the computer systems which belong to other persons, the law provides that the authorized Officer by this law shall not disclose such information by keeping it secret, except in the case of disclosure for the benefit of the case procedure. In the case of violation or disclosing this secret to other persons, the Officer shall be held liable according to Section 22, Section 23 and Section 24.

141. The Thai Public Broadcasting Service Act, B.E. 2551 (2008) provides that a person inflicted by a news coverage by the media under the responsibility of the Organization has the right to file a petition to the Sub-Committee on Petitions under this law. The Sub-Committee has the power to impose disciplinary punishment and order the Organization to make a compensation payment as deemed appropriate.

142. In other cases, control is exercised by a Council of Professional Organizations of Journalists, which has control measures and also likely remedy measures to compensate for the damage on the inflicted person as per demand in a civil case caused by a news coverage considered to be a defamation. The inflicted person has the right to file a civil and criminal case, according to the Civil and Commercial Code Section 423 and the Penal Code Section 326 and Section 328 as the case may be.

143. On some occasions and for the benefit of finding evidence in the prevention of serious crimes, the public sector has the necessity to enact special laws to address such probable circumstances, such as laws related to drugs, laws on money laundering, or computer-related laws¹³. These special laws provide that the Officers can seek permission from the Courts to tap telephone conversations or hack information on electronic media.

---

¹³ The Computer Crimes Act B.E. 2550 (2007) Section 18 (4), (5), (6), (7) and (8) providing that permission is to be sought from the Courts according to Section 19.

139. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 มาตรา 9 ห้ามการลงพิมพ์ โฆษณา หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนในเรื่องที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวหรือผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวหลังจากที่ได้ร้องทุกข์หรือแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว ผู้ฝ่าฝืนมีโทษอาญาจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

140. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ได้กำหนดความผิดฐานดักข้อมูล (มาตรา 8) และฐานทำลายข้อมูลของผู้อื่น (มาตรา 9) ในระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบด้วยกฎหมาย กำหนดความผิดฐานส่งข้อมูลหรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่ผู้อื่นโดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งดังกล่าวอันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น (มาตรา 11) คุ้มครองชื่อเสียงของผู้อื่น ในกรณีผู้นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ให้ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ (มาตรา 16) และให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการยื่นคำร้องพร้อมพยานหลักฐานต่อศาล ขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลที่จะกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน (มาตรา 20) สำหรับการคุ้มครองข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ที่เป็นข้อมูลของผู้อื่น กฎหมายกำหนดให้เจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัตินี้ต้องรักษาข้อมูลไว้เป็นความลับ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดี หากฝ่าฝืนหรือทำให้ผู้อื่นล่วงรู้ความลับ เจ้าพนักงานมีความผิดตามมาตรา 22 มาตรา 23 และมาตรา 24

141. พระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ.2551 กำหนดให้ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการที่สื่อขององค์กรฯ นำเสนอข่าวสามารถร้องทุกข์ต่ออนุกรรมการร้องทุกข์ตามกฎหมายนี้ได้ และอนุกรรมการมีสิทธิที่จะลงโทษทางวินัยและสั่งให้ชดเชยค่าเสียหายได้ตามที่เห็นสมควร

142. ส่วนในกรณีอื่นๆ นั้นเป็นการควบคุมโดยองค์กรสภาวิชาชีพของนักหนังสือพิมพ์ ที่จะมีการในการควบคุม และอาจมีมาตรการเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้ที่เสียหายสำหรับการเรียกร้องทางแพ่งกรณีมีการเสนอข่าวอันเป็นการหมิ่นประมาท ผู้เสียหายมีสิทธิฟ้องทางแพ่งและทางอาญาได้ ตามหลักในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 423 และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326 และมาตรา 328 แล้วแต่กรณี

143. ในบางครั้ง เพื่อประโยชน์ในการหาพยานหลักฐานในการป้องกันอาชญากรรมร้ายแรง ภาครัฐจึงจำเป็นต้องมีกฎหมายพิเศษมารองรับสถานการณ์ดังกล่าวที่อาจเกิดขึ้นได้ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด กฎหมายฟอกเงิน กฎหมายเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์¹³ ซึ่งกำหนดให้เจ้าพนักงานสามารถขออนุญาตศาลเพื่อขอตัดฟังทางโทรศัพท์ หรือการดักข้อมูลทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้

¹³ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มาตรา 18 (4) (5) (6) (7) และ (8) กำหนดให้ต้องขออนุญาตศาลตามมาตรา 19

Article 18

144. The Constitution provides for protection of the right of all Thai people, including non-Thai persons in general, to enjoy liberty to profess a religion and to exercise religious rites according to their beliefs. This is considered a basic right of a human person, which is complete and absolute. Any act which is derogatory to such right and liberty shall not be allowed (Section 37). The Constitution also provides that the State shall grant patronage to Buddhism and protect all other religions (Section 79).

145. Currently there are ongoing projects on learning exchange to create platforms for meeting and discussion among the public sector, religious leaders, academia on religion, local leaders, human rights activists, woman and youth leaders and the media. The objectives are to forge understanding, acceptance and recognition of the value of identities, cultures and ways of life of local communities, as well as to establish mutual trust, which will contribute to the cooperation in addressing the problems in order to bring peace and happiness back to the southern border provinces. There is also financial support provided to Islamic Paw-naw educational institutes, mosque-based Islamic Education Centres (Tadeeka) and mosques in order to strengthen their capacities to become strong local institutions and local learning centers for the communities. These institutions are the value and pride of the Thai Muslims, and constitute the local wisdom well worth the serious and continuous promotion and support.

Article 19

146. The Constitution provides for freedom of expression of persons and the press, which is a significant element for a democratic society. Such freedom is protected as long as it does not violate the rights of other persons or contradict public interests (Section 45). The Constitution also contains provisions pertaining to: protection of the liberties of media practitioners (Section 46); protection of the allocation of frequencies in a fair and just manner, with people's participation, in anticipation of preventing a merge (Section 47), preventing persons holding political positions from owning or holding shares in newspaper, radio broadcasting, television broadcasting or telecommunications enterprises, including direct or indirect interference therein (Section 48); protection of the right to access public news and information (Section 56); protection of the right to engage in acknowledging and listening to the people's opinions in the process of planning and implementing an enterprise which may affect any persons or the public (Section 57); protection of the people's right to participate in acknowledging, expressing opinions or providing information in the process of the State's performance of administrative functions (Section 58); protection of the right of a person to present a petition (Section 59); protection of the right of a person to take legal action against a government agency (Section 60); protection of the rights of consumers (Section 61).

ข้อบทที่ 18

144. ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้คุ้มครองสิทธิเสรีภาพบริบูรณ์ของปวงชนชาวไทยรวมถึงบุคคลทั่วไปที่มีเชื้อสายชาติไทยมีเสรีภาพในการเลือกนับถือศาสนาและปฏิบัติพิธีกรรมตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ อันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์และเด็ดขาด การกระทำใดๆ อันเป็นการจำกัดขัดขวางสิทธิและเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ (มาตรา 37) และกำหนดให้รัฐต้องให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น (มาตรา 79)

145. ปัจจุบันจึงมีการจัดทำโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้มีเวทีพบปะพูดคุยกันระหว่างภาครัฐ ผู้นำศาสนา นักวิชาการด้านศาสนา ผู้นำท้องถิ่น นักสิทธิมนุษยชน ผู้นำสตรี-เยาวชน และสื่อมวลชนเพื่อให้เข้าใจ ยอมรับ และเห็นคุณค่าของอัตลักษณ์ วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนท้องถิ่นรวมทั้งเพื่อให้เกิดความไว้วางใจกัน ซึ่งจะมีผลต่อความร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาและทำให้เกิดสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งการสนับสนุนด้านงบประมาณแก่สถาบันการศึกษาปอเนาะ ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) และมัสยิดต่างๆ เพื่อให้สามารถพัฒนาเป็นสถาบันท้องถิ่นที่เข้มแข็งและเป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ซึ่งถือเป็นคุณค่าและความภาคภูมิใจของชาวไทยมุสลิม และเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ควรจะได้รับส่งเสริมอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

ข้อบทที่ 19

146. รัฐธรรมนูญ ได้กำหนดให้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลและสื่อมวลชน ซึ่งเป็นสาระสำคัญในสังคมประชาธิปไตย ได้รับความคุ้มครองตราบเท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิของบุคคลอื่นหรือขัดต่อประโยชน์สาธารณะ (มาตรา 45) คุ้มครองเสรีภาพของผู้ปฏิบัติงานด้านสื่อมวลชน (มาตรา 46) คุ้มครองการจัดสรรคลื่นความถี่อย่างเป็นธรรม ให้ประชาชนมีส่วนร่วม และป้องกันมิให้มีการครอบงำ (มาตรา 47) ป้องกันมิให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเข้าเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือโทรคมนาคม รวมถึงการแทรกแซง ทั้งทางตรงและทางอ้อม (มาตรา 48) คุ้มครองสิทธิการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะ (มาตรา 56) คุ้มครองสิทธิการมีส่วนร่วมในการรับรู้และรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ในการวางแผนและการดำเนินกิจการที่อาจมีผลกระทบต่อบุคคลและส่วนรวม (มาตรา 57) คุ้มครองสิทธิการมีส่วนร่วมรับรู้ แสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อมูลหรือมีส่วนร่วมในกระบวนการปฏิบัติราชการ (มาตรา 58) คุ้มครองสิทธิของบุคคลในการร้องทุกข์ (มาตรา 59) คุ้มครองสิทธิของบุคคลในการฟ้องหน่วยงานของรัฐ (มาตรา 60) คุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค (มาตรา 61)

147. The Thai Public Broadcasting Service Act, B.E. 2551 (2008) is the law that provides for the establishment of a State organ which is independent and functions as an independent organization in the allocation of frequencies of broadcasting and television enterprises and the national telecommunications enterprise, in order to systematize the media in the public sector, the private sector as well as community media, to ensure that they are genuinely public media, and that the State communications tools and equipment are used for public interest and as contribution to educating the people in politics.

148. The Act on Public Radio and Television Broadcasting Organization of Thailand B.E. 2551 (2008) is the law that establishes a mass/public organization which functions in public radio and television broadcasting, leading to a public media enterprise, both in radio and television, as services to meet public interests. This organization will be a leader in the production and creation of quality news and current affairs programs which will benefit the audience and the general public, with emphasis on people's participation, to promote the provision of accurate and balanced information, to raise the standard of learning of the people in all sectors to keep up with global changes, including to improve the quality of life of the people in the nation, and to contribute to sustainable development and citizenship of all peoples in the society through its news and information services. Besides, the organization is meant to become a leader in the provision of academic knowledge of various fields, cultures and traditions, decent values and morals of the society, which promote unity and patriotic feelings among the peoples of the nation, to raise their pride in their national language and culture, as well as their local identities. The organization will also be supporting program production of independent producers.

149. Announcement of the National Committee on Telecommunications Enterprises on Master Plan on Telecommunications Enterprises No. 2 (B.E. 2551-2553) (2008-2010) focuses on strengthening Thai telecommunications enterprises, enabling free and fair competition, encouraging people's participation, ensuring extensive services and preparedness for technology integration towards meeting the international standards in a sustainable manner, following the Sufficiency Economy philosophy for the benefit of the nation and the people as a whole. Such Master Plan was laid down in accordance with the Constitution Section 47 and other relevant laws concerning the mass media. The plan regards frequencies as communication resources of the country for public interest. Therefore the undertaking in allocating frequencies and regulating radio, television and telecommunications enterprises shall take into consideration the best interest of the people at the national and local levels in the aspects of education, culture, state security, other public interests and free and fair competition. Such undertaking shall provide for the public sector to participate in the public mass media enterprises, in accordance with the freedom in communication of the people.

147. พระราชบัญญัติประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นกฎหมายที่จัดตั้งองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระและทำหน้าที่เป็นองค์กรอิสระในการจัดสรรคลื่นความถี่ของการประกอบกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ และการประกอบกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เพื่อให้มีการจัดระบบสื่อภาครัฐ สื่อภาคเอกชน และสื่อชุมชน ให้เป็นสื่อสาธารณะอย่างแท้จริงและมีการใช้เครื่องมือสื่อสารของรัฐเพื่อประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ต่อการศึกษาทางการเมืองแก่ประชาชน

148. พระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ.2551 เป็นกฎหมายที่จัดตั้งองค์การมหาชนที่ทำหน้าที่กระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะ เพื่อให้มีการดำเนินกิจการสื่อสาธารณะทั้งในด้านวิทยุและโทรทัศน์ที่ให้บริการเพื่อประโยชน์สาธารณะโดยเป็นผู้นำในการผลิต การสร้างสรรค์รายการข่าวสารคุณภาพสูงที่จะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะและส่วนรวม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อส่งเสริมให้มีการให้ข้อมูลที่ถูกต้องแท้จริงและสมดุล และมุ่งยกระดับการเรียนรู้ของประชาชนทุกภาคส่วน ได้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก รวมทั้งพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและประเทศ และสร้าง ความยั่งยืนให้แก่ความเป็นพลเมืองและสังคมส่วนรวม ผ่านทางบริการข่าวสารและสาระความรู้ นอกจากนี้เพื่อให้เป็นองค์การเป็นผู้นำความรู้ทางวิชาการต่างๆ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมอันดีงามของชาติ ที่ส่งเสริมให้คนในชาติมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันเกิดความรักชาติ ภูมิใจในภาษา วัฒนธรรม และท้องถิ่นของตนและเสริมสร้างการผลิตรายการของผู้ผลิตรายการอิสระ

149. ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่องแผนแม่บทกิจการโทรคมนาคม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2553) เน้นให้กิจการโทรคมนาคมไทยมีความเข้มแข็ง แข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม ประชาชนมีส่วนร่วม มีบริการทั่วถึง รองรับการหลอมรวมทางเทคโนโลยี สู่มาตรฐานสากลอย่างยั่งยืน ภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อประโยชน์สุขของประเทศชาติและประชาชนโดยส่วนรวม แผนแม่บทดังกล่าวเป็นแผนที่กำหนดขึ้นโดยมีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 47 และกฎหมายสื่อมวลชนที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดให้คลื่นความถี่เป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ และการดำเนินการจัดสรรคลื่นความถี่ และการกำกับกิจการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม จะต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชน ในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น ทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ ประโยชน์สาธารณะอื่น และการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม รวมทั้งต้องจัดให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการสื่อมวลชนสาธารณะ และสอดคล้องกับเสรีภาพในการติดต่อสื่อสารของประชาชน

150. Announcement of the National Committee on Telecommunications Enterprises on Measures on Protection of the Rights of Telecommunications Consumers Pertaining to Personal Information, Right in Privacy and Freedom in Communication via Telecommunications, which was issued by the power of Section 51 (11) of the Act on the Agency for Frequency Allocation and Regulating Broadcasting and Telecommunications Enterprises B.E. 2543 (2000)¹⁴.

151. There are certain laws in Thailand which affect the people's freedom of expression, namely the Martial Law Act B.E. 2457 (1914) Section 6, Section 9, and Section 12, and the Emergency Decree on Public Administration in Emergency Situations B.E. 2548 (2005) Section 9 and Section 11. Nevertheless, these laws are announced and enforced specifically in situations pertaining to political demonstrations which have tendency to become violent, and in the current unrest situations in the southern border provinces, which are considered necessary to enforce these special laws to prevent the escalation of the problem's violence. However, the State has exercised more caution in its operation not to affect the people's rights and liberties, a policy direction to which Thailand always attaches importance.

152. The Thai society has significantly become more alert about the freedom of expression amidst specific circumstances of political polarization. During such times, there was a development to establish an organ to manage the country's resources for communication, namely telecommunications and community radio. The Constitution also attaches importance to the issue of freedom of expression extensively, which leads to the issuance of the Organic Act on Public Referendum B.E. 2552 (2009) and the regulation of interference in the mass media by using political influence by prohibiting politicians from holding shares in mass media enterprises.

Lese-Majeste Law

153. As a liberal democratic society, Thailand takes seriously the views expressed about the so-called *lèse-majesté* law in Thailand, which is in fact part of Thailand's Criminal Code, not a special law. The Government has thoroughly reviewed the situation concerning the *lèse-majesté* law and has found it to still be necessary and relevant in Thailand's context. This is because under the Thai Constitution, the monarchy is one of the country's principal institutions. Therefore, *lèse-majesté* is regarded as an offence against the security of the state.

---

¹⁴ Besides, in November 2009, there was an attempt to gather opinions by means of personal interviews, focus group meetings, public hearings, and gathering opinions from electronic media towards the Ministry of Natural Resources and Environment Announcement on Setting Principles, Methods, Procedures and Guidelines on the compilation of Reports on Findings of Analysis on Environmental Effects from Projects or Enterprises which may cause severe effects on the communities in terms of environmental quality, natural resources and health aspects, according to Section 67, Clause 2 of the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2550 (2007).

150. ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่องมาตรการคุ้มครองสิทธิของผู้ใช้บริการ โทรคมนาคมเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลสิทธิในความเป็นส่วนตัว และเสรีภาพในการสื่อสารถึงกันโดยทาง โทรคมนาคม ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 51 (11) แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และ กำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543¹⁴

151. พบว่ามีกฎหมายบางฉบับในประเทศไทยที่กระทบต่อเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชน คือ พระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พ.ศ.2457 มาตรา 6 มาตรา 9 มาตรา 12 และพระราชกำหนดการบริหาร ราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 มาตรา 9 มาตรา 11 แต่ก็เป็นประกาศใช้เฉพาะในเหตุการณ์อัน เกี่ยวเนื่องกับการชุมนุมเรียกร้องทางการเมืองที่มีแนวโน้มอาจเกิดความรุนแรง และปัญหาความไม่สงบใน จังหวัดชายแดนภาคใต้ในปัจจุบัน ซึ่งมีความจำเป็นที่ต้องใช้กฎหมายดังกล่าวเพื่อป้องกันปัญหาไม่ให้อันตรายมาก ขึ้น แต่ทั้งนี้ภาครัฐได้เพิ่มความระมัดระวังไม่ให้กระทบสิทธิเสรีภาพของประชาชนซึ่งเป็นแนวนโยบายที่ไทยให้ ความสำคัญ

152. สังคมไทยมีการตื่นตัวเรื่องการแสดงความคิดเห็นอย่างมากโดยเฉพาะภายใต้สถานการณ์เฉพาะของการ แบ่งฝ่ายทางการเมือง ในช่วงเวลาดังกล่าวมีการพัฒนาองค์กรเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการสื่อสาร อัน ได้แก่ โทรคมนาคม และวิทยุชุมชน และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ก็ได้ให้ความสำคัญเรื่องสิทธิ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง นำไปสู่การออกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2552 และการกำกับการแทรกแซงสื่อสารมวลชนโดยอิทธิพลทางการเมืองด้วยการ ห้ามนักการเมืองมีหุ้นในกิจการสื่อสารมวลชน

กฎหมายหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ

153. ภายใต้ระบอบสังคมนิยมประชาธิปไตย ประเทศไทยได้ทบทวนประเด็นกฎหมายหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ อย่างจริงจัง ซึ่งกฎหมายดังกล่าวได้ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยและมีได้มีสถานะ เป็นกฎหมายพิเศษแต่อย่างไรก็ตาม รัฐบาลได้พิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบเกี่ยวกับกฎหมายหมิ่นพระบรม เดชานุภาพและมีความเห็นว่ากฎหมายดังกล่าวยังคงมีความจำเป็นและเกี่ยวข้องกับบริบทของประเทศไทย เนื่องจากภายใต้รัฐธรรมนูญสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นหนึ่งในสถาบันหลัก ดังนั้นการหมิ่นพระบรม เดชานุภาพจึงถือเป็นความผิดต่อความมั่นคงของรัฐอีกด้วย

¹⁴ นอกจากนี้ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2552 ได้มีการรับฟังความคิดเห็นทั้งในการสัมภาษณ์รายบุคคล ประชุมกลุ่มย่อย ประชาพิจารณ์ และรับ ฟังความเห็นทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่อประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติและ แนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้ง ทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ สุขภาพ ตามมาตรา 67 วรรคสอง แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550

154. The Computer Crimes Act B.E. 2550 (2007) was enacted so that the authorities can more effectively deal with a range of criminal and harmful activities committed via computers and the internet, including threats to national security, *lèse-majesté*, defamation, hacking and pornography. Although this law empowers the authorities to suspend access to a website temporarily, a court approval is required before any such action can be taken.

155. Various measures have been taken, including the setting up of a committee in the Royal Thai Police headquarters. This police committee functions in additional screening to ensure that each charge has legal merit for further proceeding through the application of an appropriate set of criteria, which is a special procedure, not under normal legal procedures taken by line police officials.

Article 20

156. The Constitution Section 30 provides guarantee on equality before the law for every person. Therefore, any action which causes or supports to cause feelings of hatred towards a nation, race or religion, which instigates consequential discrimination, atrocity or violence, as stipulated in Article 20, Paragraph 2, shall not be permitted under Section 30. Clause 3 of Section 30 particularly prohibits discriminatory practices on the grounds of differences in origin, race, religion, language, sex, age, disability, physical or health condition, personal status, economic or social standing, religious belief, education or political view.

157. Thailand is highly aware of the significance of this issue, and shall not let peoples of different races in the country have conflict to the extent of developing into hatred against one another, which will undermine the love and unity among the people of the nation, which is key to the security of the people in a multi-cultural society like Thailand. The country has therefore made utmost effort to solve the ongoing problem of conflict and violence in the southern border provinces. It realizes well that the situation there is a very important lesson for every sector to learn together, and that all parties should take part in solving the problem, so as not to cause the feeling of division in the minds of peoples of different races. Strenuous effort has thus been made to prevent any group of persons who are ill-intentioned towards the nation to cause the feeling of hatred towards a nation, race or religion, which can instigate consequential discrimination, atrocity or the use of violence, according to paragraph two of this Article.

Article 21

158. The Constitution Section 63 guarantees the right to enjoy the liberty to peaceful assembly and without arms.

154. การประกาศใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมหรืออันตรายที่เกิดขึ้นทางคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งรวมไปถึงการคุกคามความมั่นคงของรัฐ การหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ การหมิ่นประมาท การโจรกรรมข้อมูลและสื่อลามกอนาจาร ถึงแม้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวจะให้อำนาจเจ้าหน้าที่สามารถยับยั้งการเข้าถึงเว็บไซต์เป็นการชั่วคราวได้ แต่การกระทำดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับการอนุญาตจากศาลก่อนในทุกกรณี

155. มีการสร้างมาตรการต่างๆขึ้น ดังเช่น การจัดตั้งคณะกรรมการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งคณะกรรมการตำรวจดังกล่าวสามารถส่งข้อหาเพื่อให้เป็นที่แน่ใจว่ามีมูลทางกฎหมายในการดำเนินคดี โดยกลั่นกรองผ่านหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมซึ่งเป็นขั้นตอนพิเศษ ไม่มีอยู่ในการดำเนินคดีตามระบบปกติ

ข้อบทที่ 20

156. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 30 ได้ให้หลักประกันความเสมอภาคของบุคคลทุกคนภายใต้กฎหมาย ดังนั้น การสนับสนุนให้เกิดความเกลียดชังในชาติ เผ่าพันธุ์ หรือศาสนา ซึ่งช่วยทำให้เกิดการเลือกปฏิบัติ การเป็นปฏิปักษ์ หรือการใช้ความรุนแรง ตามข้อบทที่ 20 วรรคสอง จึงเป็นสิ่งต้องห้ามตามมาตรา 30 โดยเฉพาะในวรรค 3 ที่ห้ามการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ศาสนา ภาษาเพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมือง

157. ประเทศไทยตระหนักถึงความสำคัญอย่างยิ่งของปัญหานี้และจะไม่ยอมให้คนต่างชาติพันธุ์ขัดแย้งถึงขั้นเกลียดชังกัน เพราะจะกระทบต่อความรัก ความสามัคคีของคนในชาติอันเป็นหัวใจของความมั่นคงของประชาชนในสังคมพหุวัฒนธรรมเช่น สังคมไทย จึงใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและความรุนแรงที่กำลังเกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้มาโดยตลอด อีกทั้งยังตระหนักดีว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นเป็นบทเรียนอันสำคัญยิ่งที่ทุกภาคส่วนต้องเรียนรู้ร่วมกันและทุกฝ่ายต่างเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ไขปัญหา เพื่อมิให้เกิดความรู้สึกแบ่งแยกในจิตใจของคนต่างเชื้อชาติ โดยมีความพยายามทุกวิถีทางที่จะไม่ให้กลุ่มบุคคลใดที่ไม่หวังดีต่อชาติมาสนับสนุนให้เกิดความเกลียดชังในชาติ เผ่าพันธุ์ หรือศาสนา ซึ่งช่วยทำให้เกิดการเลือกปฏิบัติ การเป็นปฏิปักษ์ หรือการใช้ความรุนแรง ตามวรรคสองของข้อบทนี้

ข้อบทที่ 21

158. รัฐธรรมนูญ มาตรา 63 ได้ให้หลักประกันสิทธิในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ

Article 22

159. The Constitution guarantees the right to association for the protection of consumers' rights. It provides for the establishment of an independent organization for consumers' protection (Section 61), for the Thai people to enjoy the liberty to assemble as an association, union, confederation, cooperatives, agricultural group, non-governmental organization, or other groups, whether as a corporate entity or not. Besides, civil servants or government personnel shall enjoy the same liberty to assemble, but any such assembly must not affect the government administration or the continuity in public service provision (Section 64). The Constitution also provides for the Thai people to enjoy the liberty to assemble for the establishment of a political party (Section 65).

160. Thailand endeavours to ratify the International Labour Organization (ILO) Convention No. 87 on Freedom of Association and Protection of the Right to Organise of 1948 in the near future. The Ministry of Labour has initiated the revision of the Labour Relations Act B.E. 2518 (1975) and the State Enterprise Relations Act B.E. 2543 (2000) to be in line with the principles of the said Convention. Up to present, amendment has been made to the State Enterprise Relations Act B.E. 2543 (2000), now under scrutiny of the Task Force for the Revision of Labour Relations Laws. In addition, there was an announcement made, namely the Announcement of 324/2552 dated 27 October 2009 on the Establishment of the Task Force to Coordinate the Implementation to Ratify the ILO Convention No. 87 and No. 98, with the Permanent Secretary of the Ministry of Labour as Chairperson in reviewing the guidelines on accelerating and preparing all sectors to be ready for the ratification of the ILO Convention No. 87 and No.98. This Task Force held its first meeting on 2 November 2009.

161. The revision of the Labour Relations Act B.E. 2518 (1975) has, up to present, passed the scrutiny of the Office of the Council of State, and now under the process of being submitted to the Cabinet before passing on to the House of Representatives for consideration and approval. With the reform of such law, discrimination against the formation of a labour union on the grounds of nationality will be diminished.

Article 23

162. The main Thai law on the recognition of human rights in family establishment is the Family Registration Act B.E.2478 (1935). The law does not only provide for marriage registration of persons who reside in Thai localities. This means that the Thai Courts recognize marriages of all individuals regardless of nationality or locality, on condition that substantial facts can be presented as required by the provisions of the Civil and Commercial Code concerned.

ข้อบทที่ 22

159. รัฐธรรมนูญ ได้ประกันสิทธิในการรวมกลุ่มกันเพื่อพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค และจัดให้มีองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค (มาตรา 61) กำหนดให้ประชาชนชาวไทยมีเสรีภาพในการรวมกลุ่มเป็นสมาคม สหภาพ สหพันธ์ สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร องค์การเอกชน องค์การพัฒนาเอกชน หรือหมู่คณะอื่น ทั้งนี้ ไม่ว่าจะ เป็นนิติบุคคลหรือไม่ก็ตาม นอกจากนี้ ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมีเสรีภาพในการรวมกลุ่มเช่นกัน แต่ต้องไม่กระทบต่อการบริหารราชการหรือความต่อเนื่องในการบริการสาธารณะ (มาตรา 64) และกำหนดให้ประชาชนคนไทยมีเสรีภาพในการรวมกลุ่มจัดตั้งพรรคการเมือง (มาตรา 65)

160. ประเทศไทยมีความพยายามที่จะให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization: ILO) ฉบับที่ 87 ว่าด้วยว่าด้วยเสรีภาพในการสมาคมและการคุ้มครองสิทธิในการรวมตัว (Freedom of Association and Protection of the Right to Organize) ค.ศ. 1948 ในอนาคตอันใกล้ โดยกระทรวงแรงงานได้ดำเนินการแก้ไขพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ.2518 และพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ.2543 ให้สอดคล้องกับหลักการของอนุสัญญาฉบับดังกล่าว ปัจจุบันได้มีการแก้ไข พระราชบัญญัติรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ.2543 โดยอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะทำงานพิจารณาแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการแรงงานสัมพันธ์ อีกทั้ง ยังมีคำสั่ง 324/2552 ลงวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ.2552 แต่งตั้งคณะทำงานประสานการดำเนินงานเพื่อให้สัตยาบันอนุสัญญา ILO ฉบับที่ 87 และ 98 โดยมีปลัดกระทรวงแรงงานเป็นประธานพิจารณาแนวทางเพื่อเร่งและเตรียมความพร้อมของทุกภาคส่วนในการให้สัตยาบันอนุสัญญา ILO ฉบับที่ 87 และ 98 ซึ่งได้มีการประชุมคณะทำงานฯ ครั้งแรกในวันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ.2552

161. ปัจจุบันการแก้ไขพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ.2518 ได้ผ่านการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว และขณะนี้กำลังอยู่ระหว่างส่งให้คณะรัฐมนตรีเพื่อนำเข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรต่อไป โดยภายหลังการปฏิรูปกฎหมายดังกล่าว การเลือกปฏิบัติในการก่อตั้งสหภาพแรงงานด้วยเหตุของ “สัญชาติ” ก็จะหมดไป

ข้อบทที่ 23

162. กฎหมายไทยว่าด้วยการรับรองสิทธิมนุษยชนในการก่อตั้งครอบครัว ก็คือ พระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ.2478 ซึ่งกฎหมายไม่ได้บัญญัติให้รับจดทะเบียนสมรสได้แต่เฉพาะบุคคลที่มีภูมิลำเนาในประเทศไทย แสดงให้เห็นว่า ศาลไทยรับรองสิทธิมนุษยชนในการสมรสของเอกชน โดยไม่คำนึงถึงสัญชาติหรือภูมิลำเนา ถ้ามีข้อเท็จจริงครบเงื่อนไขตามข้อกำหนดของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่เกี่ยวข้อง

163. To ensure that all persons can realistically enjoy protection under this Article, the public and private sectors in Thailand have cooperated in publishing a Handbook for Public Officers so that they will have clear understanding while operating in accordance with the law. Besides, more training on laws pertaining to the recognition of the right in family establishment was given to officers in the Administrative Division with responsibility in handling registration according to the Act on Family Registration, as well as more effort made in adjusting the attitude of all parties concerned.

Article 24

164. The Constitution set guarantee to protect equality in education (Section 49), protect the rights of children, youth, women and family members (Section 52), protect the rights of children and youth to fullest physical, mental and intellectual development (Section 80 (1)).

165. In Section 73 of the Criminal Code, revised by the Amendment Act to the Criminal Code (No. 21) B.E.2551 (2008), the age of children exempted from legal punishment for criminal offences increased from 7 years to 10 years, which is regarded a development in child protection in Thai laws.

166. The Act on Promotion of National Child and Youth Development B.E. 2550 (2007) Section 7 provides that every child and youth shall enjoy equal rights to birth registration, development, acceptance, protection and participation, as provided under this Act or other relevant laws, without discrimination.¹⁵

167. Thailand has, as of now, already withdrawn its Reservation to Article 7 on the Convention on the Rights of the Child, effective from 13 December 2010.

168. In regard to children who are from poor and deprived families, and who were affected by unrest situations, His Majesty the King has special concern for them and provided for the establishment of the Raja Prajanukrau Foundation under His Royal Patronage to provide assistance and care for these disadvantaged children, by offering scholarships, and supporting them and their families with food and other basic necessity commodities.

---

¹⁵ Cooperation between the Department of Public Administration and the civil society to create clarity in the registration of births of persons who fled fighting from Myanmar in the 9 Shelter Areas along the border of Thailand-Myanmar, as can be seen from the Ministry of Interior's Memorandum dated 8 October 2009 to forge understanding about the issue of registering births and deaths for non-Thai persons who belong to the group that fled fighting from Myanmar and residing in the temporary shelters.

163. ดังนั้น เพื่อให้บุคคลได้รับการคุ้มครองสิทธิตามข้อบทนี้ได้จริง ปัจจุบันภาครัฐกับภาคเอกชนจึงได้มีความพยายามในการจัดทำหนังสือคู่มือ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมีความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎหมาย และการเพิ่มการอบรมกฎหมายที่รับรองสิทธิในการก่อตั้งครอบครัวตามกฎหมายให้ฝ่ายปกครองที่ทำหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนครอบครัว รวมทั้งเพิ่มการปรับทัศนคติของฝ่ายที่เกี่ยวข้องด้วย

ข้อบทที่ 24

164. รัฐธรรมนูญ ได้วางหลักประกันเพื่อการคุ้มครองความเสมอภาคในการได้รับการศึกษา (มาตรา 49) คุ้มครองสิทธิเด็ก เยาวชน สตรีและบุคคลในครอบครัว (มาตรา 52) คุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา (มาตรา 80 (1))

165. ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 73 ซึ่งมีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 21) พ.ศ.2551 ได้เพิ่มเกณฑ์อายุเด็กที่ได้รับการยกเว้นโทษจากการกระทำอันผิดกฎหมาย จากอายุ 7 ปี เป็น 10 ปี ซึ่งถือว่าเป็นพัฒนาการในการคุ้มครองเด็กที่กำหนดในกฎหมายไทย

166. พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 มาตรา 7 กำหนดให้เด็กและเยาวชนทุกคนมีสิทธิได้รับการจดทะเบียนรับรองการเกิด การพัฒนาการยอมรับ การคุ้มครองและโอกาสในการมีส่วนร่วมตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างเท่าเทียม โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ¹⁵

167. ปัจจุบันประเทศไทยได้ถอนข้อสงวนข้อ 7 ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กแล้ว โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 13 ธันวาคม 2553

168. ในส่วนของเด็กที่ครอบครัวมีฐานะยากจนและเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีความห่วงใย และทรงมอบหมายให้ก่อตั้งมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ขึ้น เพื่อช่วยเหลือและให้การดูแลเด็กด้อยโอกาสเหล่านี้โดยมีการมอบทุนการศึกษา รวมถึงอาหาร และเครื่องอุปโภคบริโภคต่างๆด้วย

¹⁵ ความร่วมมือระหว่างกรมการปกครองและประชาสังคมในการสร้างความชัดเจนในการจดทะเบียนคนเกิดสำหรับคนหนีภัยการสู้รบจากพม่า ในพื้นที่พักพิง 9 พื้นที่ตามแนวชายแดนไทย -พม่า ดังจะเห็นได้จากที่กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือเพื่อทำความเข้าใจเรื่องการรับแจ้งการเกิด และการตายสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยกลุ่มผู้หนีภัยการสู้รบภัยในพื้นที่พักพิงชั่วคราว เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ.2552

169. As part of the project to honour His Majesty the King on the occasion of His 80th Birthday Anniversary on 5 December 2007, the government conducted a survey in view of granting legal status to the aforementioned groups of persons. The project activities included opening opportunities for late or overdue birth registration, adding names in house registration, and solving the problem for those persons whose names appear in the Central House Registration. And, as a proactive operation pertaining to birth registration specifically of persons under special circumstances such as the one in the southern border provinces, the Ministry of Public Health organized training for local midwives to bring them up to standard. The midwives who have attended the training shall be authorised to certify births. At the same time, the Ministry also supported the budget in arranging hospital vans to reach out to the local areas to fetch pregnant women for child delivery at the hospitals.

170. Additionally, there were recommendations from the people sector, academic sector and the civil society sector, which were agreed upon by the public sector, namely that local community leaders shall be the ones to verify births of children in their communities, that any new birth should be reported immediately, and that there should be campaigns to raise the people's understanding about the benefits of child delivery in hospitals for the safety of both mothers and infants.

Article 25

171. The Constitution provides that a person who has the right to vote shall be under a duty to exercise that right to vote at an election, and the State shall directly be under a duty to provide facilities and make arrangement for the people to exercise their right to vote with convenience (Section 72). It provides that persons having the right to vote of not less than ten thousand in number shall have a right to submit a proposal of a draft legislation to the President of the National Assembly (Section 163). The Constitution provides that persons having the right to vote of not less than twenty thousand in number shall have a right to lodge with the President of the Senate a complaint in order to request the Senate to begin a process of removal from office of the Prime Minister, Minister, Member of the House of Representatives, Member of the Senate, President of the Supreme Court, President of the Constitutional Court, President of the Supreme Administrative Court, the Attorney General, as well as Judges, Election Commissioners and Members of other independent agencies, on the grounds of offences caused by wrongful or dishonest performance of duties, accumulating extraordinary wealth, actions indicating violations against duties/functions in justice, actions indicating intention to exercise authorities in contradiction to the Constitution, etc. (Section 164). The Constitution provides the person whose right was affected with a right to directly present a legal case to the Constitutional Court (Section 212). It provides that the State shall undertake to promote the people's participation and expression of will towards self rule in the form of local administrative organizations (Section 281); provides for the local people to enjoy the right to participate and examine the administration of their local administrative organizations (Section 287); provides that local administrative organizations are under a duty to promote and preserve local art and culture, and to exercise their right or to take part in local education management (Section 289); and provides local administrative organizations with the power and duty to administer environmental management (Section 290). The Constitution guarantees the people's right to submit names for the purpose of proposing an amendment to the Constitution (Section 291 (1)), which is the first constitution that grants this right to the people.

169. อย่างไรก็ตาม ทางราชการได้ทำการสำรวจและให้สถานภาพทางกฎหมายแก่ประชาชนกลุ่มดังกล่าวตามโครงการเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 ซึ่งเปิดโอกาสให้มีการแจ้งเกิดเกินกำหนด การเพิ่มชื่อบุคคลในทะเบียนบ้าน และการแก้ไขปัญหาให้แก่บุคคลที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลาง และเพื่อเป็นการปฏิบัติการในเชิงรุก เกี่ยวกับการจดทะเบียนการเกิดแก่บุคคลในสถานการณ์พิเศษเช่นจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยเฉพาะ ทางกระทรวงสาธารณสุขได้มีการฝึกอบรมหมอต้าแยพื้นบ้านให้ได้มาตรฐาน และบรรดาหมอต้าแยที่ผ่านการฝึกอบรมเหล่านี้จะสามารถรับรองการเกิดได้ อีกทั้งยังสนับสนุนงบประมาณในการจัดการพยาบาลเพื่อลงพื้นที่รับบุคคลที่ตั้งครรภ์มาคลอดที่โรงพยาบาลอีกด้วย

170. นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอจากภาคประชาชน ภาควิชาการ และภาคประชาสังคมที่ภาครัฐเห็นด้วยคือ การให้ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบการเกิดของเด็กในชุมชน พร้อมทั้งให้แจ้งเกิดทันที รวมทั้งรณรงค์ให้ประชาชนเข้าใจถึงผลดีของการคลอดบุตรที่โรงพยาบาลเพื่อความปลอดภัยของทั้งมารดาและทารกในครรภ์

ข้อบทที่ 25

171. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้กำหนดให้บุคคลที่มีสิทธิเลือกตั้งมีหน้าที่ต้องไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และรัฐต้องมีหน้าที่โดยตรงในการอำนวยความสะดวกและจัดให้สามารถใช้สิทธิเลือกตั้งได้โดยง่าย (มาตรา 72) กำหนดให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน 10,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อเพื่อเสนอร่างกฎหมายต่อประธานรัฐสภาได้ (มาตรา 163) กำหนดให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 20,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อเสนอต่อประธานวุฒิสภา เพื่อให้วุฒิสภาเริ่มกระบวนการถอดถอนนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด อัยการสูงสุด รวมทั้งผู้พิพากษา กรรมการการเลือกตั้ง และองค์กรอิสระอื่นๆ ในฐานะความผิดปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ทุจริต ร่ำรวยผิดปกติ ส่อว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เป็นต้น (มาตรา 164) กำหนดให้สิทธิแก่ประชาชนผู้ถูกกระทบทสิทธิเสนอคดีต่อศาลรัฐธรรมนูญได้โดยตรงนี้ (มาตรา 212) กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมและแสดงเจตนารมณ์ปกครองตนเองในรูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา 281) กำหนดให้ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิมีส่วนร่วม และตรวจสอบการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา 287) กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ส่งเสริมและรักษาศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และมีสิทธิหรือมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (มาตรา 289) กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม (มาตรา 290) ประกันสิทธิของประชาชนในการลงชื่อเพื่อเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญ (มาตรา 291 (1)) ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่ใช้สิทธินี้กับประชาชน

172. Laws pertaining to environmental care and protection by local administrative organizations according to the Constitution Section 290 are being drafted in view of submission to the House of Representatives.

Article 26

173. The Constitution Section 30 provides guarantee on the right of persons to receive equal protection under the law without any form of discrimination.

Article 27

174. The Constitution Section 66 and Section 67 provide that the meaning of community rights shall include cultural rights. The definition of community rights by this Constitution shall include cultural rights of local communities, which may differ from cultures at the national level, and local communities having community rights may not necessarily be only original communities. The meaning of “holders of community rights” is more clearly understood under this Constitution, even without specifying the word “ethnicity” as being the “holder of cultural rights”. Findings from the study on provincial policies and the study by the Ministry of Culture, which show recognition of the status as holders of cultural rights of the various ethnic groups in Thailand.

175. Besides, the Thai government currently endorses the Committee on the National Language Policy of the Royal Scholars’ Council to set policies on the national language, which place importance on local dialects, mother tongues and languages of ethnic groups, as well as promote and support the teaching and learning of these languages together with the Thai language, especially in communities where such languages are used.

IV. Analysis of Trends and Direction for the Development of Civil and Political Rights in Thailand

176. Thailand is a society in which the public sector is strong and has enjoyed integrity ever since the past. The State has vast expertise particularly in ruling and administration, but usually lacks flexibility to adjust to changes to keep up with the modern age, with new conditions on recognition of and respect for rights, rights protection and more freedom and liberties for the people. The fact that the civil society sector has more limitation than the public sector and is used to accepting that their rights be determined by the State like in the past puts the people in the status of not being able to fully access and enjoy their rights, especially political, economic and social rights. When faced with the current of globalization and new information technology which crosses beyond borders, Thailand saw effects, with an increase and expansion in the people’s demands for rights. But such changes have happened without direction and without genuine people’s participation, since the people are still in lack of knowledge and awareness about rights and political bargaining in a democratic society.

172. สำหรับกฎหมายที่เกี่ยวกับการดูแลสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 290 นั้น อยู่ระหว่างการยกร่างเพื่อเสนอสภาผู้แทนราษฎรต่อไป

ข้อบทที่ 26

173. รัฐธรรมนูญ มาตรา 30 ได้ให้หลักประกันสิทธิของบุคคลที่จะได้รับความคุ้มครองอย่างเท่าเทียมกันตามกฎหมายโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใดๆ

ข้อบทที่ 27

174. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 66 และ 67 ซึ่งจะกำหนดว่า สิทธิชุมชนย่อมหมายถึงสิทธิทางวัฒนธรรม และสิทธิชุมชนตามกฎหมายรัฐธรรมนูญนี้ย่อมหมายถึงสิทธิทางวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น ซึ่งอาจจะแตกต่างจากวัฒนธรรมระดับชาติ ไม่จำเป็นจะต้องเป็นชุมชนดั้งเดิมเท่านั้นจึงจะมีสิทธิชุมชน ความเป็นผู้ทรงสิทธิชุมชนจึงมีความชัดเจนมากขึ้นในปัจจุบันภายใต้รัฐธรรมนูญ แม้ไม่มีการระบุคำว่า “ชาติพันธุ์” ในฐานะผู้ทรงสิทธิทางวัฒนธรรม แต่จากการศึกษานโยบายของจังหวัด และของกระทรวงวัฒนธรรม จะพบการยอมรับความเป็นผู้ทรงสิทธิทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย

175. นอกจากนี้ ในปัจจุบันรัฐบาลได้เห็นชอบให้คณะกรรมการนโยบายภาษาแห่งชาติของราชบัณฑิตยสถาน กำหนดให้มีนโยบายภาษาแห่งชาติที่ให้ความสำคัญกับภาษาท้องถิ่น ภาษาแม่และภาษากลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งจะต้องสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนควบคู่กับภาษาไทย โดยเฉพาะในชุมชนที่มีการใช้ภาษาดังกล่าว

IV. การวิเคราะห์แนวโน้มและแนวทางการพัฒนาสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

176. จากการศึกษาประเทศไทยเป็นสังคมที่ภาครัฐมีความเป็นปึกแผ่น มาตั้งแต่ในอดีต มีความเชี่ยวชาญ โดยเฉพาะด้านการปกครอง แต่ขาดความอ่อนตัวในการรองรับการเปลี่ยนแปลงได้ทันกับยุคสมัย ที่มีเงื่อนไขใหม่ของการยอมรับสิทธิ และการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของพลเมืองมากขึ้น ในขณะที่ภาคประชาชนมีข้อจำกัดมากกว่าภาครัฐ และยอมรับการถูกกำหนดสิทธิมาในอดีต ทำให้อยู่ในสถานะที่เข้าไม่ถึงสิทธิได้อย่างเต็มที่โดยเฉพาะทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ในช่วงระยะที่ประเทศไทยเผชิญกับกระแสโลกาภิวัตน์และเทคโนโลยีด้านข่าวสารที่ไร้พรมแดนมีผลกระทบต่อการขยายตัวเรียกร้องและทวงสิทธิ แต่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวขาดการชี้้นำ ทำให้ไม่รู้จักสิทธิและการต่อรองทางการเมืองอย่างมีส่วนร่วมแท้จริงในระบอบประชาธิปไตย

177. The major trend for the development of the implementation of the International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR) in the next phase is that the State of Thailand will support the establishment of networks with the academic sector, civil society sector and international organizations to enhance the knowledge and understanding of the public sector in implementing the ICCPR, to strengthen the people's preparedness in accessing civil and political rights, and to initiate the process of genuine people's participation. Such trend has been conceptualized based on the belief that the people's readiness/preparedness therein will be a major part in the development of democracy and for peaceful coexistence in Thailand, which is a multi-cultural society. Whenever there is a conflict situation, the problem can be solved by peaceful means, which is Thailand's standpoint. It is with confidence that the State of Thailand will be able to give clear explanation in response to any questions or concerns towards the matters which it took decision to implement, at the same time that Thailand will be prepared to address the issues identified as problems or weak points in its earlier implementation of the ICCPR, and will undertake to prevent the problematic issues from happening again.

177. แนวโน้มการพัฒนาการดำเนินการตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ในระยะต่อไป คือ การที่รัฐไทยจะสนับสนุนให้มีการสร้างเครือข่ายกับภาควิชาการ ภาคประชาสังคม และองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจของภาครัฐในการปฏิบัติตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง และพัฒนาความพร้อมของประชาชนในการเข้าถึงสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง และการทำให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนอย่างแท้จริง โดยเชื่อว่าความพร้อมของประชาชนดังกล่าว จะเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาประชาธิปไตยและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคมไทยที่เป็นสังคมพหุวัฒนธรรม แม้เมื่อใดมีปัญหาความขัดแย้ง ก็สามารถจัดการกับความขัดแย้งได้ด้วยสันติวิธีที่เป็นจุดยืนของประเทศไทย รวมทั้งเชื่อมั่นว่ารัฐไทยจะสามารถอธิบายตอบข้อสงสัยหรือข้อห่วงใยในทุกเรื่องที่ได้ตกลงใจดำเนินการได้อย่างชัดเจนในขณะเดียวกันก็พร้อมที่จะแก้ไขปัญหาที่เป็นจุดอ่อนในการปฏิบัติตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ที่ผ่านมา และจะป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาที่เป็นจุดอ่อนที่เคยเกิดขึ้นอีก